

Inkorporering av FN:s konvention om barnets rättigheter

Sammanfattning

Utskottet ställer sig bakom regeringens förslag till lag om Förenta nationernas konvention om barnets rättigheter och avstyrker tre motionsyrkanden.

Regeringens förslag medför att barnkonventionen ges ställning som svensk lag, vilket innebär ett förtydligande av att rättstillämparna i mål och ärenden ska tolka svenska bestämmelser i förhållande till barnkonventionen. Att barnkonventionen ges ställning som svensk lag, i kombination med att det tas fram en vägledning för tolkning och tillämpning av barnkonventionen, ett kunskapslyft bland barn och unga, i kommuner, landsting och statliga myndigheter och ett fortsatt transformeringsarbete bedöms ett barnrättsbaserat synsätt få genomslag i praktiken.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2020.

Utskottet föreslår med bifall till två motionsyrkanden, varav ett delvis, ett tillkännagivande till regeringen. Enligt utskottet bör regeringen följa upp och vid behov vidta åtgärder som syftar till att säkerställa att de grundläggande principerna i barnkonventionen efterlevs och tillämpas i enlighet med svensk rätt.

Utskottet anser att riksdagen bör avslå övriga motionsyrkanden.

I betänkandet finns fem reservationer (M, SD, C, V, L) och tre särskilda yttranden (M, SD, C, L).

Behandlade förslag

Proposition 2017/18:186 Inkorporering av FN:s konvention om barnets rättigheter.

11 yrkanden i följdmotioner.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	5
Ärendet och dess beredning.....	5
Propositionens huvudsakliga innehåll	5
Utskottets överväganden.....	7
Inkorporering av FN:s konvention om barnets rättigheter.....	7
Reservationer	22
1. Regeringens lagförslag, punkt 1 (M, SD, C)	22
2. Alternativ till inkorporering, punkt 2 (M, C).....	22
3. Alternativ till inkorporering, punkt 2 (SD).....	23
4. Vägledningens utformning, punkt 4 (L)	24
5. Ratificering av tredje tilläggsprotokollet, punkt 5 (V).....	25
Särskilda yttranden	26
1. Regeringens lagförslag, punkt 1 (M, C)	26
2. Regeringens lagförslag, punkt 1 (SD).....	27
3. Regeringens lagförslag, punkt 1 (L)	27
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag	29
Propositionen	29
Följdmotionerna	29
<i>Bilaga 2</i>	
Regeringens lagförslag	31
<i>Bilaga 3</i>	
Konstitutionsutskottets yttrande 2017/18:KU8y.....	83

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Regeringens lagförslag

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om Förenta nationernas konvention om barnets rättigheter.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2017/18:186 och avslår motionerna

2017/18:4100 av Barbro Westerholm m.fl. (L) yrkande 1,

2017/18:4101 av Camilla Waltersson Grönvall och Anders W Jonsson (M, C) yrkande 1 och

2017/18:4105 av Per Ramhorn m.fl. (SD) yrkande 1.

Reservation 1 (M, SD, C)

2. Alternativ till inkorporering

Riksdagen avslår motionerna

2017/18:4101 av Camilla Waltersson Grönvall och Anders W Jonsson (M, C) yrkande 2 och

2017/18:4105 av Per Ramhorn m.fl. (SD) yrkandena 2–4.

Reservation 2 (M, C)

Reservation 3 (SD)

3. Uppföljning och fortsatt arbete efter inkorporeringen

Riksdagen ställer sig bakom det som utskottet anför om att regeringen bör följa upp och vid behov vidta åtgärder som syftar till att säkerställa att de grundläggande principerna i barnkonventionen efterlevs och tillämpas i enlighet med svensk rätt och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2017/18:4103 av Emma Henriksson m.fl. (KD) och

bifaller delvis motion

2017/18:4100 av Barbro Westerholm m.fl. (L) yrkande 3.

4. Vägledningens utformning

Riksdagen avslår motion

2017/18:4100 av Barbro Westerholm m.fl. (L) yrkande 2.

Reservation 4 (L)

5. Ratificering av tredje tilläggsprotokollet

Riksdagen avslår motion

2017/18:4082 av Maj Karlsson m.fl. (V).

Reservation 5 (V)

Stockholm den 5 juni 2018

På socialutskottets vägnar

Emma Henriksson

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Emma Henriksson (KD), Anna-Lena Sörenson (S), Camilla Waltersson Grönvall (M), Lennart Axelsson (S), Katarina Brännström (M), Catharina Bråkenhielm (S), Per Ramhorn (SD), Amir Adan (M), Mikael Dahlgvist (S), Anders W Jonsson (C), Jan Lindholm (MP), Jenny Petersson (M), Kristina Nilsson (S), Carina Ståhl Herrstedt (SD), Karin Rågsjö (V), Hans Hoff (S) och Christina Örnebjär (L).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I betänkandet behandlar socialutskottet regeringens proposition 2017/18:186 Inkorporering av FN:s konvention om barnets rättigheter och elva yrkanden i fem följdmotioner. I propositionen finns en redogörelse för ärendets beredning fram till regeringens beslut om propositionen.

Regeringens förslag till riksdagsbeslut och motionerna finns i bilaga 1. Regeringens lagförslag finns i bilaga 2. Lagförslaget har granskats av Lagrådet.

Socialutskottet har gett konstitutionsutskottet tillfälle att yttra sig över propositionen och motioner i de delar som berör konstitutionsutskottets beredningsområde. Ytrandet återges i bilaga 3.

Vid sammanträdet den 3 maj 2018 fick socialutskottet information om regeringens lagförslag av tjänstemän från Socialdepartementet.

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslår regeringen en lag om inkorporering av FN:s konvention om barnets rättigheter (barnkonventionen). Genom inkorporering ges barnkonventionen ställning som svensk lag, vilket innebär ett förtydligande av att rättstillämparna i mål och ärenden ska tolka svenska bestämmelser i förhållande till barnkonventionen.

För att barnkonventionen ska få genomslag krävs vid sidan av en inkorporering en fortsatt transformering av barnkonventionens bestämmelser i nationell rätt. Därutöver krävs en kombination av olika åtgärder som vägledning, utbildning och samordning mellan olika aktörer på olika nivåer i samhället. I propositionen anför regeringen därför att en vägledning bör tas fram som kan vara ett stöd för hur man metodmässigt kan gå tillväga vid tolkning och tillämpning av barnkonventionen. Regeringen redovisar också de åtgärder som pågår för att öka kunskapen om barnkonventionen bland barn och unga, i kommuner, landsting och statliga myndigheter genom ett kunskapslyft. Vidare redogör regeringen för behovet av ett fortsatt och systematiskt transformeringsarbete för att barnkonventionen ska fortsätta att ge avtryck i lagstiftningen och synliggöras i förarbeten till lagstiftning där konventionen kan vara relevant. Regeringen har vidare beslutat att ge en särskild utredare i uppdrag att genomföra en kartläggning för att belysa hur svensk lagstiftning och praxis överensstämmer med barnkonventionen. Kartläggningen syftar till att ge ett stöd i det fortsatta arbetet med transformering av barnkonventionens bestämmelser inom olika rättsområden. Regeringen redovisar även åtgärder för att bättre samordna dialogen med det civila samhällets organisationer i frågor som rör barnets rättigheter.

En reviderad svensk översättning av barnkonventionen finns intagen som bilaga till den föreslagna lagen om inkorporering av FN:s konvention om barnets rättigheter tillsammans med konventionens engelska och franska originaltexter.

Lagen föreslås träda i kraft den 1 januari 2020.

Utskottets överväganden

Inkorporering av FN:s konvention om barnets rättigheter

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen antar regeringens lagförslag och avslår två motionsyrkanden om avslag på propositionen och ett motionsyrkande om delvis avslag på propositionen.

Vidare ställer sig riksdagen bakom det som utskottet anför om att regeringen bör följa upp och vid behov vidta åtgärder som syftar till att säkerställa att de grundläggande principerna i barnkonventionen efterlevs och tillämpas i enlighet med svensk rätt och tillkännager detta för regeringen. Förslaget grundar sig på två motionsyrkanden.

Motionsyrkanden om alternativ till inkorporering, vägledningens utformning och ratificering av tredje tilläggsprotokollet avslås.

Jämför reservation 1 (M, SD, C), 2 (M, C), 3 (SD), 4 (L) och 5 (V) samt särskilt yttrande 1 (M, C), 2 (SD) och 3 (L).

Propositionen

Bakgrund

Barnkonventionen antogs av FN:s generalförsamling den 20 november 1989 och trädde för Sveriges del i kraft den 2 september 1990.

För att förstärka och fördjupa åtagandena i barnkonventionen finns det numera tre fakultativa protokoll till konventionen. För Sveriges del trädde de två första protokollen, fakultativt protokoll om indragning av barn i väpnade konflikter och fakultativt protokoll om försäljning av barn, barnprostitution och barnpornografi, i kraft den 20 mars 2003 respektive den 19 februari 2007. Det tredje protokollet, fakultativt protokoll till konventionen om barnets rättigheter om ett klagomålsförfarande, antogs av FN:s generalförsamling den 19 december 2011 men har inte ratificerats av Sverige.

Bland de nordiska länderna har Norge, Finland och Island inkorporerat barnkonventionen.

Inkorporering

Regeringen anför att Sverige som konventionsstat till barnkonventionen är skyldigt att vidta de åtgärder som krävs för att tillförsäkra barn de rättigheter som erkänns i konventionen. Ett centralt led i genomförandet är att se till att konventionens bestämmelser får genomslag i den svenska lagstiftningen och i rättstillämpningen. Det ankommer alltså på konventionsstaten Sverige att genom exempelvis lagstiftning löpande se till att den interna svenska

rättsordningen stämmer överens med landets internationella åtaganden. Dessutom är både statliga och kommunala myndigheter liksom domstolarna skyldiga att så långt det är möjligt tolka svenska interna rättsregler så att de blir förenliga med Sveriges konventionsåtaganden om de mänskliga rättigheterna (s.k. fördragskonform tolkning). Därmed blir det också i viss mån möjligt för enskilda parter att, om än indirekt, stödja sig på innehållet i internationella överenskommelser vid sina kontakter med myndigheterna och i tvister inför domstolarna. Tillsammans med en rättsregels ordalydelse, vad som anförts i förarbetena till bestämmelsen när den beslutades eller i juridisk litteratur där bestämmelsen behandlas, liksom eventuella vägledande domstolsuttalanden i rättspraxis utgör konventionsbestämmelserna tolkningsmaterial när bestämmelsen ska tillämpas av myndigheter och domstolar.

Genom de översyner av lagstiftningens överensstämmelse med barnkonventionen som gjordes i samband med ratificeringen 1990 (prop. 1989/90:107) av den parlamentariska kommittén (Barnkommittén) 1996 (SOU 1996:115 och 1996:116) och genom den kartläggning som gjordes 2011 (Ds 2011:37) kan regeringen konstatera att svensk lagstiftning inte strider mot barnkonventionen och att den överlag ligger väl i linje med barnkonventionens bestämmelser och i många fall går längre än konventionen.

Att barnkonventionen innebär skyldigheter på statlig och kommunal nivå har dock enligt regeringen inte fått tillräckligt genomslag i verksamheterna. Mot bakgrund av vad Barnrättighetsutredningen (SOU 2016:19) har anført är det regeringens bedömning att barnkonventionen inte heller fått tillräckligt genomslag i rättstillämpningen. Enligt utredningen kan beslut om att följa barnkonventionen ha fattats på högsta ledningsnivå inom kommuner eller statliga myndigheter, men de får inte genomslag i praktiken om konventionen inte knyts till den lagstiftning som gäller i kommunens eller myndighetens verksamhet.

En inkorporering av barnkonventionen bidrar enligt regeringen till att barnets rättigheter blir synliggjorda och är ett sätt att skapa en grund för ett mer barnrättsbaserat synsätt i all offentlig verksamhet där rättigheterna ses utifrån ett helhetsperspektiv.

Kunskapshöjande åtgärder och transformering av konventionens bestämmelser är enligt regeringen inte ensamt tillräckligt för att tydliggöra att barnkonventionen innebär en skyldighet för aktörer på alla nivåer och har hittills inte lett till att rättstillämpningen i tillräcklig utsträckning tagit till vara barnets rättigheter. Regeringen anser att de samlade åtgärder som presenteras i propositionen i form av en lag om barnkonventionen, vägledning, kunskapslyft och ett fortsatt systematiskt transformeringsarbete ska ses som ett samlat paket för att konventionen ska få genomslag.

Enligt regeringen innebär inkorporeringen av barnkonventionen i princip inte någon ny uppgift för tillämparna då lagstiftningen redan i dag ska tolkas fördragskonformt.

Regeringen anför vidare att erfarenheter från Norge visar att avsaknaden av en särskild internationell domstol för barnkonventionen inte uppfattats som något stort problem i den praktiska tillämpningen av konventionen. Norsk praxis som på ett eller annat sätt berör barnkonventionen har utvecklats relativt kort tid efter inkorporeringen, och därigenom har behovet av vägledning kunnat tillgodoses. Regeringen anser att avsaknaden av en överstatlig domstol inte är ett tillräckligt starkt skäl mot en inkorporering, utan att det går att få olika former av vägledning på annat sätt. Det kan enligt regeringen i detta sammanhang framhållas att såväl EU-domstolen som Europadomstolen använder sig av barnkonventionen i sin praxis.

Regeringen är medveten om att det finns artiklar i konventionen som är allmänt hållna och som kan ge utrymme för tolkning. Regeringen anser dock inte att detta är ett tillräckligt starkt skäl mot en inkorporering. Rättstillämparna är framför allt genom EU-rättens och Europakonventionens inflytande sedan länge vana vid att hantera regelverk som är utformade på ett annat sätt än det traditionellt svenska sättet med en relativt hög grad av detaljreglering.

Regeringen bedömer inte heller att avsaknaden av förarbeten medför en ökad risk för oriktig rättstillämpning utan noterar att även om det inte finns förarbetsuttalanden innebär det inte att det helt saknas vägledning för tolkning av konventionen. Konventionens originaltext ska tolkas med tillämpning av sedvanliga tolkningsregler. Det finns även vägledning i förarbeten till nationell lagstiftning genom vilken delar av barnkonventionen transformerats. Genom en fortsatt och mer systematisk transformering kommer rättstillämparen enligt regeringen också att få vägledning genom att konventionsbestämmelserna ytterligare kan konkretiseras och på ett mer samstämmigt sätt än tidigare. För att ge stöd i det fortsatta arbetet med transformering av barnkonventionens bestämmelser inom olika rättsområden har regeringen samtidigt med propositionen beslutat att tillsätta en utredning med uppdrag att genomföra en kartläggning för att belysa hur svensk lagstiftning och praxis överensstämmer med barnkonventionen (dir. 2018:20), se vidare s. 13–14. Uppdraget ska redovisas senast den 15 november 2019.

Mot bakgrund av en omfattande transformering av barnkonventionens bestämmelser sedan ratificeringen av konventionen, en fortsatt systematisk transformering och den vägledning som nämns anser regeringen varken att det läggs ett för stort tolkningsansvar på rättstillämparen eller att inkorporeringen inte är förenlig med kravet på förutsebarhet. Regeringen är medveten om att det kan saknas erfarenhet av och kunskap om att tolka och tillämpa internationella konventioner och har därför tagit initiativ till ett kunskapslyft för kommuner, landsting och statliga myndigheter under 2017–2019, se nedan s. 14. Vidare anser regeringen att en vägledning som kan utgöra ett stöd för hur man metodmässigt kan gå till väga vid tolkning och tillämpning av barnkonventionen bör tas fram, se nedan s. 12–13.

Regeringen anser att konsekvenserna av en inkorporering inom alla verksamheter inte är möjliga att identifiera och kommer därför att noga följa

upp effekterna av inkorporeringen. Enligt regeringen är det fortfarande en uppgift främst för lagstiftaren att löpande se till att den inhemska rätten överensstämmer med konventionen även sedan denna inkorporerats i svensk rätt.

Regeringen anför vidare att erfarenheten från Norge, som har haft barnkonventionen som lag under nästan 15 år, vittnar om att inkorporeringens påverkan på regelgivningen i övrigt har varit stor, främst genom att transformeringen av barnkonventionens bestämmelser har ökat och påskyndats markant av inkorporeringen. Detta har sannolikt sin förklaring bl.a. i att barnets rättigheter genom en inkorporering fått en mer framskjuten plats både i den offentliga debatten och i lagstiftningsärenden. Barnkonventionens ökade betydelse i Norge har enligt regeringen bidragit till att brister i lagstiftningen har identifierats från ett barnrättsligt perspektiv, vilket primärt åtgärdats genom transformering.

Trots att svensk lagstiftning ligger väl i linje med barnkonventionens bestämmelser finns det enligt regeringen behov av förtydliganden för att säkerställa barnets rättigheter i rättstillämpningen. Genom att barnkonventionen ges ställning som svensk lag, i kombination med stöd och kunskaphöjande insatser, bedöms ett barnrättsbaserat synsätt få genomslag i praktiken. En inkorporering innebär ett förtydligande av att domstolar och rättstillämpare på alla nivåer ska beakta de rättigheter som följer av barnkonventionen vid avvägningar och bedömningar som görs i beslutsprocesser i mål och ärenden som rör barn. Regeringens bedömning är därför att barnkonventionen bör inkorporeras.

Lag om inkorporering av barnkonventionen

Regeringen föreslår att artiklarna 1–42 i barnkonventionen i originaltexternas lydelse genom inkorporering ska gälla som svensk lag. Konventionens engelska och franska originaltexter ska tillsammans med en svensk översättning av konventionen tas in som en bilaga till lagen. Artiklarna 42–54 är av administrativ art och bör enligt regeringen inte inkorporeras. Den svenska översättningen är endast avsedd som ett hjälpmedel vid tolkning av originaltexterna.

Principer för tolkning av internationella konventioner

Regeringen anför att de rättskällor och tolkningsregler som används vid tolkning av en internationell överenskommelse skiljer sig från dem som används vid tolkning av en inhemska lag. Den naturliga utgångspunkten för tolkning av en konvention är de folkrättsliga tolkningsmedel som kommit till uttryck i Wienkonventionen om traktaträtten (Wienkonventionen). Sverige ratificerade Wienkonventionen 1974, och den trädde i kraft 1980.

Enligt regeringen framhåller FN:s kommitté för barnets rättigheter (barnrättskommittén) vikten av att barnkonventionen beaktas som en integrerad helhet, inte bara artikel för artikel, så att de mänskliga rättigheternas

ömsesidiga beroende och odelbarhet respekteras. När det gäller bestämmelser i konventioner om mänskliga rättigheter har en dynamisk tolkning ofta kommit att tillämpas av konventionskommittéerna, vilket innebär att tolkningen av rättigheterna kan utvecklas med tiden. Barnrättskommittén har identifierat fyra grundläggande principer i barnkonventionen (artiklarna 2, 3, 6 och 12). Principerna ska enligt barnrättskommittén vara vägledande vid tolkningen och tillämpningen av övriga bestämmelser i konventionen, men har också en självständig betydelse.

Regeringen bedömer att sedvanliga principer för tolkning av internationella konventioner bör användas vid tillämpning av den nya lagen.

Inget behov av att särskilt reglera barnkonventionens ställning i förhållande till annan lag

Regeringen bedömer vidare att det inte finns skäl att särskilt reglera barnkonventionens ställning i förhållande till annan lagstiftning. Enligt regeringen torde det sällan uppstå konflikter mellan en inkorporerad barnkonvention och annan lag. De eventuella konflikter som kan uppstå bör kunna lösas av domstolarna och förvaltningsmyndigheterna med hjälp av olika tolknings- och tillämpningsmetoder och kan i övrigt även fångas upp i det fortsatta transformeringsarbetet.

Regeringen anför att om rättstillämparen efter en analys kommer fram till att det finns en verklig normkonflikt mellan barnkonventionen och en annan lag, dvs. om en regel uppfattas så entydig att det inte finns utrymme att tolka den fördragskonformt i en konkret situation, gäller dels principen om att en specialregel går före en allmänt hållen bestämmelse, dels principen om att yngre lag går före äldre lag. Om den svenska lagregeln har utfärdats före inkorporeringen kan det leda till att konventionsbestämmelsen ska läggas till grund för avgörandet. Det motsatta gäller enligt denna princip om den svenska regeln har utfärdats efter inkorporeringen. Enligt regeringen måste dock rättstillämparen samtidigt överväga om det finns skäl att tillämpa den delvis konkurrerande principen om att en speciallag går före en mer allmänt hållen lag. Den principen kan enligt regeringen medföra att barnkonventionen i något fall får företräde, allt beroende på vilka regler det är fråga om och i vilket sammanhang frågan kommer upp. Det faktum att bestämmelserna i barnkonventionen många gånger är mer allmänt utformade än bestämmelserna i den svenska lagen talar dock enligt regeringen för att principen om att en speciallag går före en mer allmänt hållen lag inte sällan skulle leda till att den svenska bestämmelsen gavs företräde. Det är emellertid inte alltid helt lätt att avgöra vilken bestämmelse som är mer eller mindre allmän. Det innebär bl.a. att det inte är möjligt att i förväg säga om en tillämpning av den principen medför att den svenska lagregeln eller konventionsbestämmelsen ska ges företräde, utan det beror på omständigheterna.

Enligt regeringen kan rättstillämparen därutöver, i ett fall då det förefaller finnas en konflikt mellan en svensk lagbestämmelse och en bestämmelse i

barnkonventionen, också väga in att barnkonvention är en konvention om mänskliga rättigheter, som därmed kan behöva ges särskild vikt vid lagtolkningen (jfr prop. 1993/94:117 s. 38 och bet. 1993/94:KU24 s. 20). När och hur sådana avvägningar kan göras i ett konkret fall kan inte belysas närmare i detta lagstiftningsärende utan får utvecklas i rättspraxis.

Slutligen vill regeringen betona att riskerna för konflikt mellan den inkorporerade barnkonventionen och annan lag inte ska överdrivas. Enligt regeringens bedömning torde det endast sällan uppstå normkonflikter mellan en inkorporerad barnkonvention och annan lag. Om en normkonflikt undantagsvis uppkommer, bör den dessutom i de allra flesta fall kunna lösas av domstolarna och förvaltningsmyndigheterna med tillämpning av de tolknings- och rättstillämpningsmetoder som berörs i det föregående.

Eventuella normkonflikter kan enligt regeringen i övrigt även fångas upp i det fortsatta transformeringsarbetet, och regeringen påminner även om att lagstiftaren har en viktig uppgift att fortlöpande se till att den inhemska rätten överensstämmer med konventionen, även efter att konventionen har inkorporerats.

Konventionsbestämmelsers direkta tillämplighet

Regeringen bedömer att frågan om vilka bestämmelser i barnkonventionen som är direkt tillämpliga och vilka som inte är det bör överlämnas till rättstillämpningen. Enligt regeringen är det varken möjligt eller lämpligt att i förarbetena till inkorporeringen ange vilka bestämmelser som är direkt tillämpliga och vilka som inte är det. En sådan bedömning kan bero på den specifika situationen. Därför bör det överlämnas till domstolar och andra rättstillämpande organ, ytterst de högsta domstolarna som prejudikatbildare, att inom befintliga rättsliga ramar bedöma om en bestämmelse är direkt tillämplig eller inte. Enligt regeringen är detta inte något nytt för rättstillämparen eftersom inte heller alla bestämmelser i nationell rätt är av sådan karaktär att de direkt och självständigt grundar rättigheter.

En vägledning vid tolkning av barnkonventionen

Regeringen bedömer att det i samband med en inkorporering av barnkonventionen behövs en ökad kunskap om konventionen för att säkerställa att barnets rättigheter tas till vara i rättstillämpningen. En vägledning som kan vara ett stöd vid tolkning och tillämpning av barnkonventionen bör därför tas fram. Vägledningen bör enligt regeringen syfta till att underlätta för olika aktörer bl.a. vid rättstillämpning genom att redogöra för hur man metodmässigt kan gå till väga när man tolkar och tillämpar en internationell konvention som barnkonventionen.

Vidare bör vägledningen även omfatta en allmän redogörelse för folkrättsliga tolkningsmedel och källor vid tolkning av traktater och av barnkonventionen som kan vara relevanta, samt för hänvisningar till relevanta rättskällor som kan fungera som hjälpmedel vid tolkning av

barnkonventionens bestämmelser, som nationell och internationell rättspraxis och doktrin. Den bör också omfatta övrig vägledning som rekommendationer och allmänna kommentarer från barnrättskommittén och andra konventionskommittéer som, trots att de inte är juridiskt bindande, kan vara ett viktigt stöd och ge viss vägledning vid tolkning och tillämpning av barnkonventionen. Vägledningen bör även vid behov kunna uppdateras och göras tillgänglig för olika målgrupper.

Regeringen vill betona att en sådan vägledning i sig inte är en rättskälla utan endast är just en vägledning. Regeringen delar Lagrådets synpunkter att det inte får bli så att vägledningen i praktiken kommer att uppfattas som förarbeten i efterhand, och regeringen anser även att det är viktigt att undvika risken för konflikter med förvaltningsmyndigheternas och domstolarnas självständighet i rättstillämpningen. Vägledningen måste enligt regeringen utformas på ett sådant sätt att den inte kan ses som en särskild anvisning till myndigheterna om hur svensk lag ska tillämpas (jfr 11 kap. 3 § och 12 kap. 2 § regeringsformen).

Slutligen vill regeringen understryka att myndigheter på egen hand kan behöva uppdatera riktlinjer och handböcker vad gäller hur barnkonventionen kan tolkas inom en myndighets egen specifika verksamhet.

Fortsatt och systematisk transformering

För att barnkonventionen ska få genomslag krävs enligt regeringens bedömning utöver inkorporering bl.a. fortsatt transformering av konventionen. Regeringen bedömer vidare att barnkonventionen bör fortsätta att synliggöras i förarbeten till lagstiftning där barnets rättigheter kan vara relevanta. Transformeringsarbetet behöver enligt regeringen fortsätta och bli mer systematiskt för att få en tydligare koppling till rättigheterna i konventionen. I det fortsatta transformeringsarbetet bör särskilt fokus ligga på principen om barnets bästa som ett tillvägagångssätt i beslutsprocesser samt barnets rätt att uttrycka sina åsikter och få dem beaktade.

Kartläggning av barnkonventionens bestämmelser

Regeringen beslutade i mars 2018 att ge en särskild utredare i uppdrag att genomföra en kartläggning för att belysa hur svensk lagstiftning och praxis överensstämmer med barnkonventionen (dir. 2018:20). Kartläggningen syftar till att ge ett stöd i det fortsatta arbetet med att transformera barnkonventionens bestämmelser inom olika rättsområden. Vidare skapas bättre förutsättningar för att utveckla olika typer av processtöd för myndigheterna i deras verksamheter för att bl.a. barnets bästa ska ses som ett tillvägagångssätt i enlighet med barnrättskommitténs allmänna kommentar nr 14.

Regeringen anför att utredaren ska behandla artiklarna 1–42 i barnkonventionen och analysera konventionsbestämmelsernas innebörd utifrån svenska förhållanden, med återgivande av bl.a. relevanta avgöranden från svenska domstolar, EU-domstolen och Europadomstolen. Utredaren ska

även redogöra för relevanta delar av barnrättskommitténs allmänna kommentarer, trots att dessa inte är en rättskälla.

Vidare ska utredaren enligt regeringen särskilt redovisa hur bestämmelser om barnets bästa och barnets rätt att uttrycka sina åsikter och få dem beaktade tolkas i den praktiska tillämpningen samt vilken innebörd de ges inom olika rättsområden. Redovisningen av barnets bästa och barnets rätt att uttrycka sina åsikter och få dem beaktade ska innehålla en analys av hur barnets bästa förhåller sig till andra intressen som ska beaktas. Utredningen hindrar dock inte en fortsatt transformering under tiden.

Uppdraget ska redovisas den 15 november 2019.

Kunskapslyft

Regeringen anser att det är nödvändigt att barn känner till sina rättigheter för att barnets rättigheter ska kunna tillgodoses. För ett effektivt genomförande av barnets rättigheter är det vidare enligt regeringen av betydelse att bland olika yrkesgrupper och beslutsfattare inom kommuner, landsting och statliga myndigheter fortsätta att höja kompetensen om barnkonventionen, om de fakultativa protokoll som Sverige har tillträtt och om barnets rättigheter.

I oktober 2015 gav regeringen därför Barnombudsmannen i uppdrag att under 2015–2018 göra kunskaphöjande insatser för barn och unga om deras rättigheter enligt barnkonventionen och vad det innebär i praktiken både inom skolan och på andra områden (S2015/06288/FST). I december 2016 gav regeringen vidare Barnombudsmannen i uppdrag att under perioden 2017–2019 stödja dels kommuner och landsting, dels berörda statliga myndigheter i arbetet med att säkerställa tillämpningen av barnets rättigheter inom centrala verksamhetsområden (S2016/07874/FST) respektive myndigheternas verksamhet (S2016/07875/FST).

Systematisk dialog och samverkan med civilsamhällets organisationer

Regeringen bedömer att civilsamhällets organisationer är viktiga aktörer i arbetet med barnets rättigheter, och regeringens dialog med dessa aktörer bör därför enligt regeringen fortsätta att bedrivas på ett systematiskt sätt. För att få en mer systematisk form för dialog med dessa organisationer beslutade regeringen i april 2016 att inrätta en barnrättsdelegation som forum för dialog mellan regeringen och civilsamhällesorganisationer i Sverige som arbetar med barnets rättigheter nationellt och internationellt (S2016/02760/FST). Genom en sådan delegation lever regeringen också upp till barnrättskommitténs upprepade rekommendationer om ett strukturerat samarbete med bl.a. civilsamhället i genomförandet av åtagandena enligt barnkonventionen.

Konsekvenser för den kommunala självstyrelsen

Regeringen bedömer att en inkorporering av barnkonventionen inte innebär några nya skyldigheter för kommunerna. Eftersom kommuner och landsting

redan är skyldiga att tolka den svenska lagstiftningen fördragskonformt torde enligt regeringen påverka på den kommunala självstyrelsen vara begränsad. Regeringen bedömer att förslaget är proportionerligt i förhållande till den påverkan det har på den kommunala självstyrelsen.

Kompletterande information

Riksdagen godkände den i Haag den 19 oktober 1996 dagtecknade konventionen om behörighet, tillämplig lag, erkännande, verkställighet och samarbete i frågor om föräldrans ansvar och åtgärder till skydd för barn (1996 års Haagkonvention) den 23 maj 2012 och antog samtidigt lagen (2012:318) om 1996 års Haagkonvention (prop. 2011/12:85, bet. 2011/12:CU23, rskr. 2011/12:219). Konventionen syftar till att stärka skyddet för barn i internationella situationer. Genom en tillämpning av konventionen ska man kunna undvika konflikter mellan olika rättssystem som gäller behörighet, tillämplig lag eller erkännande och verkställighet av domar och andra avgöranden. Syftet med konventionen är också att utveckla det internationella samarbetet när det gäller skydd av barn. Nämnada lag utfärdades den 31 maj 2012.

I artikel 1 i Haagkonventionen sägs att ändamålet med konventionen är att bl.a. fastställa den stat vars myndigheter har behörighet att vidta åtgärder till skydd för barnets person eller egendom (punkt 1 a), och i artikel 3 e nämns bl.a. familjehem och kafalah som exempel på olika placeringsformer som åtgärder till skydd för barnet.

I en departementspromemoria som var en del i beredningsunderlaget till proposition 2011/12:85 förklaras att kafalah är ett islamskt juridiskt begrepp för en rättsfigur som i olika muslimska länder där adoptionsinstitutet inte tillämpas används för att säkerställa skydd för föräldralösa och övergivna barn (Ds 2009:62 s. 57–58). Närmare beskrivet kan kafalah, enligt uppgift i promemorian, liknas vid ett formellt löfte och ensidigt avtal om att stödja och ta hand om ett visst föräldralöst och övergivet barn tills barnet blivit myndig. Sett till sin funktion kan kafalah beskrivas som ett mellanting mellan fosterhem och adoption. Kafalah medför inte någon arvsrätt och inte heller någon rätt till beskyddarens släktnamn.

Motionerna

Avslag på propositionen

I kommittémotion 2017/18: 4101 av Camilla Waltersson Grönvall och Anders W Jonsson (M, C) yrkande 1 föreslås avslag på propositionen. Ett likalydande förslag finns i kommittémotion 2017/18:4105 av Per Ramhorn m.fl. (SD) yrkande 1. Motionärerna anför bl.a. att det inte är givet att barnets intresse stärks genom en inkorporering på det sätt som regeringen föreslår, utan att detta förfarande snarare riskerar att försvaga barnets rättigheter.

Artikel 20

I kommittémotion 2017/18:4100 av Barbro Westerholm m.fl. (L) yrkande 1 föreslås avslag på propositionen i den del som gäller inkorporeringen i svensk rätt av artikel 20 i barnkonventionen. Motionärerna anför att i artikel 20 nämns bl.a. begreppet kafalah i islamisk rätt som exempel på vad omvårdnad för ett barn som tillfälligt eller varaktigt berövats sin hemmiljö kan innefatta. Det är enligt motionärerna inte klart i propositionen utan överläts till rättstillämpningen att ange vilka bestämmelser i konventionen som är direkt tillämpliga och möjliga för enskilda att åberopa i ett konkret ärende. Enligt motionärerna kan det därför inte uteslutas att artikel 20 skulle komma att åberopas av enskilda till stöd för att myndigheter ska ta hänsyn till islamisk familjerätt.

Alternativ till inkorporering

I kommittémotion 2017/18:4101 av Camilla Waltersson Grönvall och Anders W Jonsson (M, C) yrkande 2 föreslås ett tillkännagivande om att regeringen bör tillsätta en parlamentarisk utredning med uppdraget att utreda frågan om att i regeringsformen infoga en ny bestämmelse som gäller barns rättigheter och som bygger på artiklar i barnkonventionen.

I kommittémotion 2017/18:4105 av Per Ramhorn m.fl. (SD) yrkande 2 föreslås ett tillkännagivande om att regeringen ska återkomma med ett förslag på hur barnkonventionen kan införlivas i svensk lag på ett ansvarstagande, långsiktigt och förutsägbart sätt som en målsättningsbestämmelse som sedan blir tillämplig genom det fortsatta transformeringsarbetet. I yrkande 3 föreslås ett tillkännagivande om att barnkonventionen ska fortsätta att införlivas i svensk rätt genom transformering. I yrkande 4 föreslås ett tillkännagivande om att regeringen bör tillsätta en parlamentarisk kommitté med uppdraget att utreda hur det fortsatta arbetet med att införliva barnkonventionen i svensk rätt kan genomföras på bästa sätt.

Uppföljning av inkorporeringen

I kommittémotion 2017/18:4103 av Emma Henriksson m.fl. (KD) föreslås ett tillkännagivande om att följa upp och vid behov vidta åtgärder som syftar till att säkerställa att de grundläggande principerna i barnkonventionen efterlevs och tillämpas i enlighet med svensk rätt. Motionärerna anför att svensk lagstiftning i de delar den rör barn som inte kan vårdas av sina föräldrar, är väl utvecklad, och barnkonventionen kan enligt motionärerna i dessa delar anses vara fullt ut transformerad i den nationella lagstiftningen. Av socialtjänstlagen framgår vad som gäller enligt svensk rätt vid vård och fostran utanför det egna hemmet, se bl.a. 5 kap. 1 § och 6 kap. 1, 5 och 6 §§.

Fortsatt arbete efter inkorporeringen

I kommittémotion 2017/18:4100 av Barbro Westerholm m.fl. (L) yrkande 3 föreslås ett tillkännagivande om ett brett arbete för att säkerställa respekten för barnets rättigheter i enlighet med barnkonventionen och svenska rättsprinciper. Motionärerna anser att det parallellt med inkorporeringen behövs en fortsatt transformering av nationell lagstiftning och ett kunskaphöjande arbete gentemot samhället i stort och särskilt gentemot institutioner och myndigheter som ska säkerställa barns rättigheter.

Vägledningens utformning

I kommittémotion 2017/18:4100 av Barbro Westerholm m.fl. (L) yrkande 2 föreslås ett tillkännagivande om vägledningen om barnkonventionen. Motionärerna anser att riksdagen behöver ges en inblick i hur vägledningen utformas eftersom traditionella förarbeten saknas.

Ratificering av tredje tilläggsprotokollet

I kommittémotion 2017/18:4082 av Maj Karlsson m.fl. (V) föreslås ett tillkännagivande om att Sverige bör ratificera tilläggsprotokollet till barnkonventionen om inrättandet av en internationell klagomekanism.

Konstitutionsutskottets yttrande

Konstitutionsutskottet har yttrat sig över propositionen och motionerna i de delar som berör utskottets beredningsområde. Konstitutionsutskottet anser att socialutskottet bör tillstyrka propositionen och ser inte skäl till någon åtgärd med anledning av motionerna. Konstitutionsutskottet anför bl.a. följande:

I Sverige har enligt praxis två metoder tillämpats för införlivande av internationella konventioner: transformering och inkorporering. Utskottet har tidigare uttalat att båda metoderna kan anses godtagbara från konstitutionell synpunkt (se bl.a. bet. KU 1984/85:5, KU 1984/85:4y och 1995/96:KU2y). Det finns således från konstitutionell synpunkt inte något hinder mot inkorporering av barnkonventionen.

Av svensk grundlag följer att det allmänna ska verka för att barns rätt tas till vara (1 kap. 2 § femte stycket regeringsformen). När det allmännas ansvar för att barns rätt tas till vara lades till i regeringsformen vid 2010 års ändringar (prop. 2009/10:80) ansågs en sådan markering ligga väl i linje med Sveriges förpliktelser enligt barnkonventionen. Det finns således ett åliggande för det allmänna i dessa frågor.

I de översyner av lagstiftningens överensstämmelse med barnkonventionen som gjordes i samband med ratificeringen 1990 (prop. 1989/90:107), av den parlamentariska kommittén (Barnkommittén) 1996 (SOU 1996:115 och 1996:116) och genom den kartläggning som gjordes 2011 (Ds 2011:37) har konstaterats att svensk lagstiftning inte strider mot barnkonventionen och att den överlag ligger väl i linje med barnkonventionens bestämmelser och i många fall går längre än konventionen. Både Barnrättighetsutredningens kartläggningar och rapporter från tillsynsmyndigheter och Barnombudsmannen har dock visat att barnets rättigheter inte alltid respekteras, särskilt inte i fråga om barn i

utsatta situationer. Utredningens kartläggningar visar på en rad brister när det gäller genomslaget för barnets rättigheter och för ett barnrättsbaserat synsätt. Tydligast är bristerna i fråga om principen om barnets bästa och principen om barnets rätt att få uttrycka sina åsikter.

Trots det nämnda utredningsarbetet, strategiska åtgärder, fortlöpande transformering och principen om fördragskonform tolkning av svensk rätt har barnkonventionen inte fått tillräckligt genomslag i rättstillämpningen.

Mot den bakgrunden anser konstitutionsutskottet att en inkorporering av FN:s konvention om barnets rätt kan bidra till att säkerställa att konventionen ges fullt genomslag i beslutsprocesser som rör barn. Därigenom ges barnkonventionen ställning som svensk lag, vilket innebär ett förtydligande av att domstolar och andra rättstillämpare ska beakta de rättigheter som följer av barnkonventionen vid avvägningar och bedömningar som görs i beslutsprocesser i mål och ärenden som rör barn. En inkorporering kan vidare bidra till att synliggöra barnets rättigheter och att skapa en grund för ett barnrättsbaserat synsätt i offentlig verksamhet. Det innebär också ett förtydligande av att lagstiftaren ska beakta och synliggöra barnkonventionen genom att i förarbeten till andra, kommande lagstiftningsärenden, göra en tydlig koppling till rättigheterna i konventionen.

Utskottet vill framhålla att även med barnkonventionen inkorporerad i svensk rätt är det viktigt att kontinuerligt se över regler i lagar och andra författningar där barnets rättigheter kan vara relevanta. Detta bör göras för att se till att den inhemska rätten överensstämmer med barnkonventionen också efter att konventionen inkorporerats. Det innebär också tydliggöranden, vilket behövs eftersom konventionen innehåller artiklar som är allmänt hållna och utformade så att de inte passar för en direkt tillämpning i enskilda fall. Detta understryker vikten av transformering. Genom att nationell rätt anpassas efter barnkonventionen uppfylls önskemålet att barnets rättigheter ska tillgodoses.

Utöver transformering bör även andra åtgärder vidtas som vägledning, utbildning och samordning mellan olika aktörer på olika nivåer i samhället.

När det gäller den vägledning som regeringen aviserar i propositionen vill utskottet, liksom Lagrådet och regeringen, betona att det inte får bli så att vägledningen i praktiken kommer att uppfattas som lagförarbeten i efterhand. Eftersom det är av största vikt att domstolars och myndigheters rättskipning är och förblir oberoende bör vägledningen utformas på ett sådant sätt att den inte kan uppfattas som en instruktion.

Med hänvisning till det anförda ser inte utskottet skäl till någon åtgärd med anledning av motionerna.

Utskottets ställningstagande

Som konstitutionsutskottet anför i sitt yttrande följer det av svensk grundlag att det allmänna ska verka för att barns rätt tas till vara (1 kap. 2 § femte stycket regeringsformen). Det finns alltså ett åliggande för det allmänna i dessa frågor.

Sverige är vidare som konventionsstat till barnkonventionen skyldigt att vidta de åtgärder som krävs för att tillförsäkra barn de rättigheter som erkänns i konventionen. Det ankommer alltså på Sverige att genom exempelvis lagstiftning löpande se till att den interna svenska rättsordningen stämmer överens med barnkonventionen. Därtill är både statliga och kommunala myndigheter liksom domstolarna skyldiga att så långt det är möjligt tolka svenska interna rättsregler så att de blir förenliga med Sveriges

konventionsåtaganden om de mänskliga rättigheterna (s.k. fördragskonform tolkning).

Socialutskottet noterar att de översyner av lagstiftningens överensstämmelse med barnkonventionen som gjordes i samband med ratificeringen 1990 (prop. 1989/90:107), av den parlamentariska kommittén (Barnkommittén) 1996 (SOU 1996:115 och 1996:116) och genom den kartläggning som gjordes 2011 (Ds 2011:37) visar att svensk lagstiftning inte strider mot barnkonventionen och att den överlag ligger väl i linje med barnkonventionens bestämmelser och i många fall går längre än konventionen.

Kartläggningen av Barnrättighetsutredningen och rapporter från tillsynsmyndigheter och Barnombudsmannen visar emellertid att barnkonventionen inte har fått tillräckligt genomslag i statlig och kommunal verksamhet och inte heller i rättstillämpningen. Socialutskottet delar regeringens bedömning att det finns ett behov av förtydliganden för att säkerställa barnets rättigheter inom dessa områden. Mot den bakgrunden anser socialutskottet liksom regeringen och konstitutionsutskottet att barnkonventionen bör inkorporeras. Därigenom ges barnkonventionen ställning som svensk lag, vilket innebär ett förtydligande av att domstolar och rättstillämpare på alla nivåer ska beakta de rättigheter som följer av barnkonventionen vid avvägningar och bedömningar som görs i beslutsprocesser i mål och ärenden som rör barn. En inkorporering kan vidare bidra till att synliggöra barnets rättigheter och skapa en grund för ett mer barnrättsbaserat synsätt i all offentlig verksamhet. Socialutskottet noterar att konstitutionsutskottet konstaterar att det inte finns något hinder mot en inkorporering av barnkonventionen från konstitutionell synpunkt.

Socialutskottet vill särskilt understryka att inkorporeringen inte innebär att någon ny uppgift läggs på tillämparna eftersom lagstiftningen redan i dag ska tolkas fördragskonformt. Samtidigt konstaterar socialutskottet att inkorporeringen syftar till att det ansvar som redan i dag åligger tillämparna förväntas tas i högre utsträckning så att barnets rättigheter enligt konventionen får ett än större genomslag.

Socialutskottet delar bedömningen att en fortsatt transformering av konventionen är betydelsefull också efter inkorporeringen för att rättigheterna ska få genomslag i rättstillämpningen. Genom transformering tydliggörs vad rättigheterna innebär, vilket ökar förutsebarheten och ger rättstillämparen ytterligare stöd i tolkningen och tillämpningen av konventionen. Socialutskottet noterar i det sammanhanget den pågående kartläggningen (dir. 2017:20) som görs för att belysa hur svensk lagstiftning och praxis överensstämmer med barnkonventionen med syftet att ge ett stöd i det fortsatta arbetet med transformeringen.

Därtill kommer kunskapslyftet för kommuner, landsting och statliga myndigheter samt den aviserade vägledningen som kan bli ett stöd för hur man metodmässigt kan gå till väga vid tolkning och tillämpning av barnkonventionen.

När det gäller de farhågor som framförs av motionärerna angående artikel 20 vill socialutskottet anföra följande. Enligt artikelns första punkt har ett barn som berövats sin familjemiljö, eller som för sitt eget bästa inte kan tillåtas stanna kvar i denna miljö, rätt till särskilt skydd och stöd från statens sida. I andra punkten anges att konventionsstaterna i enlighet med sin nationella lagstiftning ska säkerställa alternativ omvårdnad för ett sådant barn. Socialutskottet konstaterar att svensk lagstiftning genom bl.a. 6 kap. socialtjänstlagen redan är i god överensstämmelse med konventionen. I den tredje punkten finns exempel på vad sådan omvårdnad kan innefatta, och här nämns placering i familjehem, kafalah i islamisk rätt, adoption eller placering i lämpliga institutioner för omvårdnad av barn. Vidare anges att då lösningar övervägs ska vederbörlig hänsyn tas till önskvärdheten av kontinuitet i ett barns uppföstran och till barnets etniska, religiösa, kulturella och språkliga bakgrund. Tredje punkten innehåller alltså en exemplifiering och medför inte i sig några rättigheter. Även i Haagkonventionen, som inkorporerades i svensk rätt genom lagen (2012:318) om 1996 års Haagkonvention, finns en bestämmelse i artikel 3 e som innehåller en exemplifiering av olika omvårdnadsformer. Inte heller den bestämmelsen medför några rättigheter. Socialutskottet noterar att inkorporeringen av Haagkonventionen inte innebär någon ändring av rättsläget i detta avseende och konstaterar att en inkorporering av barnkonventionen inte heller innebär någon sådan ändring.

Sammanfattningsvis delar socialutskottet bedömningen att lagen om barnkonventionen, den aviserade vägledningen, kunskapslyftet och det fortsatta transformeringsarbetet sammantaget kommer att innebära att ett barnrättsbaserat synsätt kan få ett önskat genomslag i praktiken. Socialutskottet välkomnar propositionen och anser att den bör bifallas. Motionerna 2017/18:4100 (L) yrkande 1, 2017/18:4101 (M, C) yrkande 1 och 2017/18:4105 (SD) yrkande 1 bör avslås.

Även motionerna 2017/18:4101 (M) yrkande 2 och 2017/18:4105 (SD) yrkandena 2–4 med förslag till alternativ för en inkorporering av barnkonventionen bör avslås.

Vid ratificeringen av barnkonventionen anförde den dåvarande regeringen att det vid tolkningen av konventionens bestämmelser bör hållas i minnet att konventionen är avsedd att tillämpas på ett världsomfattande plan och alltså på rättssystem och andra förhållanden av mycket skiftande art. Regeringen angav att konventionen måste tolkas så att den får en rimlig mening inom ramen för varje nationellt system och att artiklarna i många fall också är utformade så att det finns utrymme för lämplighetsbedömningar för de åtgärder som staterna ska vidta (prop. 1989/90:107 s. 28). Socialutskottet vill understryka vikten av att stärka barns rättigheter i samhället och att detta är syftet med barnkonventionen. Även vid en inkorporering är det viktigt att säkerställa att det fortfarande är de grundläggande principerna i konventionen som ska vara utgångspunkt vid tolkning och tillämpning. Socialutskottet anser därför att regeringen bör följa upp och vid behov vidta åtgärder som syftar till att säkerställa att dessa grundläggande principer efterlevs och tillämpas i

enlighet med svensk rätt. Riksdagen bör ställa sig bakom det som utskottet anför och tillkännage detta för regeringen. Motion 2017/18:4103 (KD) bör bifallas, och motion 2017/18:4100 (L) yrkande 3 bör bifallas delvis.

Socialutskottet ser positivt på den aviserade vägledningen som har till syfte att underlätta för olika aktörer genom att ge stöd vid tolkningen och tillämpningen av barnkonventionen. Konstitutionsutskottet, liksom Lagrådet och regeringen, betonar att det inte får bli så att vägledningen i praktiken kommer att uppfattas som lagförarbeten i efterhand. Konstitutionsutskottet anför vidare att eftersom det är av största vikt att domstolars och myndigheters rättskipning är och förblir oberoende bör vägledningen utformas på ett sådant sätt att den inte kan uppfattas som en instruktion. Socialutskottet ansluter sig till det som konstitutionsutskottet anför. Socialutskottet anser inte att ett tillkännagivande med anledning av motion 2017/18:4100 (L) yrkande 2 är nödvändigt, utan den bör avslås.

När det gäller motionsyrkandet om att ratificera det tredje tilläggsprotokollet till barnkonventionen ser inte socialutskottet att det finns tillräckliga skäl för riksdagen att ta ett sådant initiativ. Motion 2017/18:4082 (V) bör avslås.

Reservationer

1. Regeringens lagförslag, punkt 1 (M, SD, C)

av Camilla Waltersson Grönvall (M), Katarina Brännström (M), Per Ramhorn (SD), Amir Adan (M), Anders W Jonsson (C), Jenny Petersson (M) och Carina Ståhl Herrstedt (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen avslår regeringens förslag.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2017/18:4101 av Camilla Waltersson Grönvall och Anders W Jonsson (M, C) yrkande 1 och

2017/18:4105 av Per Ramhorn m.fl. (SD) yrkande 1 och avslår proposition 2017/18:186 och motion

2017/18:4100 av Barbro Westerholm m.fl. (L) yrkande 1.

Ställningstagande

Vi anser inte att det finns skäl att införa lagen om barnkonventionen. Vi anser därför att riksdagen bör avslå propositionen.

Vi utvecklar våra skäl för detta i våra särskilda yttranden 1 respektive 2.

2. Alternativ till inkorporering, punkt 2 (M, C)

av Camilla Waltersson Grönvall (M), Katarina Brännström (M), Amir Adan (M), Anders W Jonsson (C) och Jenny Petersson (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2017/18:4101 av Camilla Waltersson Grönvall och Anders W Jonsson (M, C) yrkande 2 och

avslår motion

2017/18:4105 av Per Ramhorn m.fl. (SD) yrkandena 2–4.

Ställningstagande

Det finns många skäl till att barns rättigheter behöver stärkas och utvecklas, och vi välkomnar därför att regeringen har tillsatt en utredning för att göra en förnyad analys av hur väl svensk lagstiftning lever upp till barnkonventionens krav och vilka förändringar i lagstiftningen som kan behövas. Vi anser att barns rättigheter bör stärkas genom att grundlagsbestämmelsen om barns rätt byggs ut och förtydligas. Som alternativ till regeringens förslag att inkorporera barnkonventionen föreslår vi att dagens formulering i 1 kap. 2 § 5 regeringsformen om att det allmänna ska verka för att barns rätt tas till vara samt artiklarna 2, 3, 6 och 12 i barnkonventionen används som utgångspunkt för att skapa en ny bestämmelse i regeringsformen om skyddet för barns rättigheter. Artiklarna 2, 3 och 6 kan beskrivas som portalbestämmelser i konventionen med grundläggande utgångsbestämmelser om barnets rätt till liv och icke-diskriminering samt om betonandet av barnets bästa vilka genomsyrar övriga delar av konventionen. Artikel 12 tar upp barnets rätt att höras i ärenden om barnet. Med tanke på att en ofta förekommande kritik är just att barn inte får komma till tals i den utsträckning som lagstiftningen redan i dag föreskriver anser vi att artikel 12 är så viktig att dess innehåll bör grundlagsfästas.

Ett syfte med vårt förslag är att i svensk grundlag slå fast att barnets bästa alltid ska stå i förgrunden för den offentliga verksamheten, exempelvis när riksdagen stiftar lag. Att införa en sådan bestämmelse skulle vara en tydlig, konkret och lättöverskådlig åtgärd som stärker barnperspektivet i grundlagen, men som inte skulle innebära en överföring av politisk makt från riksdagen till domstolarna.

Vi anser att regeringen bör tillsätta en parlamentarisk utredning för att bereda utformningen av den nya bestämmelsen i regeringsformen.

3. Alternativ till inkorporering, punkt 2 (SD)

av Per Ramhorn (SD) och Carina Ståhl Herrstedt (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2017/18:4105 av Per Ramhorn m.fl. (SD) yrkandena 2–4 och avslår motion

2017/18:4101 av Camilla Waltersson Grönvall och Anders W Jonsson (M, C) yrkande 2.

Ställningstagande

Barnens rättigheter måste prioriteras. Vi föreslår därför att regeringen återkommer med ett förslag på hur barnkonventionen kan införlivas i svensk rätt på ett ansvarstagande, långsiktigt och förutsägbart sätt. Det innebär att konventionstexten bör anta formen av en målsättningsbestämmelse som sedan blir tillämplig genom det fortsatta transformeringsarbetet. På det viset kommer frågan om normhierarki att lösas av lagstiftaren som ger tydliga riktlinjer om hur konventionstexten bör tillämpas av domstolar och myndigheter.

Vi anser vidare att barnkonventionen ska fortsätta att införlivas genom transformering för att få ett starkare genomslag. Det är det sätt på vilket den svenska rättsordningen hittills förhållit sig till konventionen.

Frågor om barnets rättigheter är viktiga och sträcker sig över alla politikområden. Lagrådet har vidare framfört kraftig kritik om hur regeringens förslag är utformat. Vi anser därför att frågan är av sådan betydelse att regeringen bör tillsätta en parlamentarisk kommitté för att utreda hur det fortsatta arbetet med att införliva barnkonventionen i svensk rätt kan genomföras på bästa sätt.

4. Vägledningens utformning, punkt 4 (L)

av Christina Örnebjär (L).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2017/18:4100 av Barbro Westerholm m.fl. (L) yrkande 2.

Ställningstagande

Regeringen uttalar i propositionen att en vägledning ska tas fram om hur barnkonventionen ska tolkas. Eftersom det inte kommer att finnas några egentliga författningskommentarer kommer den aviserade vägledningen att få en särskild tyngd vid tillämpningen i det dagliga praktiska arbetet för helt andra yrkesgrupper än de som i vanliga fall tolkar internationella fördragstexter. Lagrådet konstaterar att det är oklart hur vägledningen ska se ut och hur den ska tas fram och uttrycker farhågor om att den i praktiken kan uppfattas som lagförarbeten. Regeringen betonar visserligen i propositionen att vägledningen inte kan och får ses som en särskild anvisning om hur svensk lag ska tillämpas, men i avsaknad av andra förarbeten är risken uppenbar att vägledningen i praktiken kommer att få en starkt normerande verkan. Riksdagen bör därför ges möjlighet till en inblick i utformningen av

vägledningen och få veta hur vägledningen ska tas fram och av vilken instans. Regeringen bör snarast återkomma till riksdagen med sådana upplysningar.

Jag vill slutligen instämma i utskottets uttalande när det gäller den aviserade vägledningen och betona att det inte får bli så att vägledningen kommer att uppfattas som lagförarbeten i efterhand och att det är av största vikt att domstolars och myndigheters rättskipning är och förblir oberoende. Vägledningen bör utformas på ett sådant sätt att den inte kan uppfattas som en instruktion.

5. Ratificering av tredje tilläggsprotokollet, punkt 5 (V)

av Karin Rågsjö (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 5 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2017/18:4082 av Maj Karlsson m.fl. (V).

Ställningstagande

Det är välkommet att regeringen nu föreslår att barnkonventionen ska inkorporeras i svensk rätt. Detta kommer att innebära att barns rättigheter och ställning stärks generellt och särskilt i rättsväsendet.

Jag anser att Sverige också bör ratificera tilläggsprotokollet till barnkonventionen om inrättandet av en internationell klagomekanism. Protokollet innehåller en individuell klagorätt och är sedan 2012 öppet att underteckna. Barnombudsmannen har uppmärksammat att barn i utsatta situationer nekas att komma till tals för att få sin sak prövad och få upprättelse, och en slutsats som Barnombudsmannen drar är att Sverige bör underteckna protokollet. Att godta den individuella klagorätten kommer också att bidra till att barnkonventionen får genomslag i praktiken.

Särskilda yttranden

1. Regeringens lagförslag, punkt 1 (M, C)

Camilla Waltersson Grönvall (M), Katarina Brännström (M), Amir Adan (M), Anders W Jonsson (C) och Jenny Petersson (M) anför:

Vi vill utöver det som anförts i reservation 1 anföra följande.

Barns rättigheter ska utvecklas och stärkas. Alla barn ska ges bästa möjliga förutsättningar att forma sitt eget liv efter sina förutsättningar och förhoppningar. Frågan om huruvida barnkonventionen bör inkorporeras i svensk lagstiftning och hur inkorporeringen i så fall bör genomföras måste emellertid enligt vår uppfattning bedömas med utgångspunkt i en analys av om en inkorporering innebär att barns rättigheter stärks eller försvagas. Den kritik som framförts mot regeringens förslag visar att detta snarare riskerar att försvaga barns rättigheter.

Lagrådet konstaterar bl.a. att de flesta av konventionens artiklar är allmänt hållna och utformade så att de inte passar för en tillämpning i enskilda fall. En annan synpunkt som lämnats under beredningen är att tolkningsansvaret allt för mycket läggs över på domstolarna och att en för snäv juridisk tolkning av konventionen skulle kunna bidra till att försvaga snarare än att stärka barnets rätt. Därtill har det framförts att barnkonventionen innehåller många relativt vaga formuleringar och att dess begrepp och principer ofta är föremål för olika tolkningar.

Som exempel på att det är olämpligt att inkorporera barnkonventionen som regeringen föreslår kan därutöver nämnas hänvisningen till kafalah i artikel 20. Om det på det sättet i svensk lag uttryckligen föreskrivs att kafalah är ett likvärdigt alternativ till fosterhem och adoption kan det ifrågasättas om det inte riskerar att skapa en rättighet eller möjlighet för barn eller vårdnadshavare att kräva en sådan placering. Och om svensk lag uttryckligen föreskriver att barnets etiska, religiösa, kulturella och språkliga bakgrund ska visas vederbörlig hänsyn vid valet av placering, där kafalah är ett alternativ, ställer vi oss frågan om detta riskerar att skapa en situation där barn behandlas olika utifrån sin bakgrund. Enligt vår uppfattning måste svenska domstolar tolka islamisk rätt för att kunna avgöra kafalahs innebörd. Vi anser att det är ansvarslost att hänvisa detta till rättstillämpningen. Lagrådet anför: ”Det framstår som bekymmersamt att lägga ansvaret på rättstillämpningen med tanke på att konventionsbestämmelserna ska tillämpas i enskilda fall, inte bara av domstolar och andra rättsliga instanser, utan av alla statliga och kommunala befattningshavare som handlägger ärenden rörande barn.”

Det är också bakvänt att först inkorporera konventionen och därefter låta en utredning kartlägga hur konventionen behandlas i svensk lagstiftning och rättstillämpning samt analysera konventionsbestämmelsernas innebörd utifrån svenska förhållanden.

Sammanfattningsvis anser vi att utredningar och remissrundor tydligt har visat att riskerna med att inkorporera barnkonventionen är stora och att eventuella fördelar är svåra att styrka. Därför avstyrker vi regeringens förslag och lägger fram ett eget förslag som ger ett bättre genomslag för barns rättigheter.

2. Regeringens lagförslag, punkt 1 (SD)

Per Ramhorn (SD) och Carina Ståhl Herrstedt (SD) anför:

Vi vill utöver det som anförts i reservation 1 anföra följande.

Den centrala utgångspunkten för oss är att barnens bästa alltid sätts i första rummet. Enligt vår mening riskerar regeringens förslag emellertid barns intressen.

Flera remissinstanser har påtalat att en inkorporering enligt regeringens förslag skapar osäkerhet. Skälet till det är att barnkonventionen innehåller vaga formuleringar och saknar förarbeten, vilket gör den svår att tolka.

Ett annat problem är att domstolarna blir tvungna att fälla avgöranden som enligt rättstraditionen normalt vilar på lagstiftaren. Enligt Lagrådet är det bekymmersamt att ansvaret för att lösa eventuella normkonflikter läggs på domstolarna. Enligt Lagrådets uppfattning är det också en bakvänd ordning att först inkorporera konventionen och därefter låta en utredning kartlägga hur konventionen behandlas i svensk lagstiftning och rättstillämpning samt analysera konventionsbestämmelsernas innebörd utifrån svenska förhållanden.

Kammarrätten i Stockholm för fram att om Sverige ska upprätthålla en reglerad invandring kan inte barnets intresse vara ensamt styrande i migrationsärenden. Redan i dag ska myndigheter och domstolar göra svåra avvägningar mellan olika intressen i migrationsärenden. Om barnkonventionen inkorporeras i svensk rätt krävs därför enligt Kammarrätten ytterligare vägledning om hur det kommer att påverka barns intressen i migrationsärenden.

Sammanfattningsvis anser vi att en inkorporering enligt regeringens förslag skapar osäkerhet och oförutsägbarhet som i längden riskerar, snarare än förstärker, barns intressen, och därför avstyrker vi det.

3. Regeringens lagförslag, punkt 1 (L)

Christina Örnebjär (L) anför:

Barnkonventionen är en grundbult i den svenska barnrättspolitik och innebär viktiga förpliktelser för Sverige och svenska myndigheter. Även om den redan i dag är folkrättsligt bindande är det en markering av konventionens tyngd att göra den till svensk lag och det innebär ett angeläget förtydligande av att barnets rättigheter i konventionen ska säkerställas i rättstillämpningen. Jag anser därför att barnkonventionen bör inkorporeras.

När det gäller farhågorna om tillämpningen av artikel 20 om barn som berövats sin hemmiljö vill jag nämna följande. Som redan uttryckts i utskottets ställningstagande har ett barn som berövats sin familjemiljö enligt artikel 20 rätt till särskilt skydd och stöd från statens sida. Det framgår vidare att konventionsstaterna ska säkerställa en alternativ omvårdnad för barnet och att detta ska ske i enlighet med konventionsstatens nationella lagstiftning. Som exempel på alternativa omvårdnadsformer nämns placering i familjehem, kafalah i islamisk rätt, adoption eller placering i lämpliga institutioner för omvårdnad av barn. Jag kan konstatera att kafalah inte är någon placeringsform enligt Sveriges nationella lagstiftning och att den alternativa omvårdnaden för Sveriges del är reglerad genom bl.a. 6 kap. socialtjänstlagen som anger exempelvis familjehem som sådan omvårdnadsform. Jag vill understryka att exemplifieringen av olika omvårdnadsformer i artikel 20 inte medför några rättigheter i sig och att en inkorporering inte innebär någon ändring i det avseendet.

Därtill vill jag framhålla utskottets förslag till tillkännagivande om att regeringen bör följa upp och vid behov vidta åtgärder för att säkerställa att barnkonventionens grundläggande principer efterlevs och tillämpas i enlighet med svensk rätt.

Sammantaget innebär detta att jag inte ser skäl att reservera mig utan att jag ansluter mig till majoriteten och ställer mig bakom propositionen.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2017/18:186 Inkorporering av FN:s konvention om barnets rättigheter:

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om Förenta nationernas konvention om barnets rättigheter.

Följdmotionerna

2017/18:4082 av Maj Karlsson m.fl. (V):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige bör ratificera tilläggsprotokollet till barnkonventionen om inrättandet av en internationell klagomekanism och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:4100 av Barbro Westerholm m.fl. (L):

1. Riksdagen avslår propositionen i den del som avser en inkorporering i svensk rätt av artikel 20 i FN:s konvention om barnets rättigheter.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om vägledningen om barnkonventionen och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ett brett arbete för att säkerställa respekten för barnets rättigheter i enlighet med barnkonventionen och svenska rättsprinciper, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2017/18:4101 av Camilla Waltersson Grönvall och Anders W Jonsson (M, C):

1. Riksdagen avslår regeringens förslag till lag om Förenta nationernas konvention om barnets rättigheter.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att i regeringsformen infoga en ny bestämmelse som gäller barns rättigheter och som bygger på vissa artiklar i Förenta nationernas konvention om barnets rättigheter och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:4103 av Emma Henriksson m.fl. (KD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att följa upp och vid behov vidta åtgärder som syftar till att säkerställa att de grundläggande

principerna i FN:s konvention om barnets rättigheter efterlevs och tillämpas i enlighet med svensk rätt och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:4105 av Per Ramhorn m.fl. (SD):

1. Riksdagen avslår förslag till lag om Förenta nationernas konvention om barnets rättigheter eftersom förslaget inte är tillräckligt utrett och saknar en tydlig konsekvensanalys.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen ska återkomma med ett förslag på hur FN:s konvention om barnets rättigheter kan införlivas i svensk lag på ett ansvarstagande, långsiktigt och förutsägbart sätt som en målsättningsbestämmelse och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att FN:s konvention om barnets rättigheter ska införlivas i svensk lag genom transformering och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att tillsätta en parlamentarisk kommitté för att utreda hur det fortsatta arbetet med att införliva barnkonventionen i svensk rätt ska genomföras och tillkännager detta för regeringen.

BILAGA 2

Regeringens lagförslag

Förslag till lag om Förenta nationernas konvention om barnets rättigheter

Härigenom föreskrivs följande.

1 § Artiklarna 1–42 i Förenta nationernas konvention den 20 november 1989 om barnets rättigheter ska i originaltexternas lydelse gälla som svensk lag.

Konventionens engelska och franska originaltexter finns tillsammans med en svensk översättning intagna som en bilaga till denna lag.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2020.

FN:s konvention om barnets rättigheter

(Översättning)¹**Convention on the Rights of the Child****Convention relative aux droits de l'enfant****Konvention om barnets rättigheter***Preamble**Préambule**Inledning**The States Parties to the present Convention,**Les Etats parties à la présente Convention,**Konventionsstaterna,*

Considering that, in accordance with the principles proclaimed in the Charter of the United Nations, recognition of the inherent dignity and of the equal and inalienable rights of all members of the human family is the foundation of freedom, justice and peace in the world,

Considérant que, conformément aux principes proclamés dans la Charte des Nations Unies, la reconnaissance de la dignité inhérente à tous les membres de la famille humaine ainsi que l'égalité et le caractère inaliénable de leurs droits sont le fondement de la liberté, de la justice et de la paix dans le monde,

som anser att erkännandet av det inneboende värdet hos alla som tillhör människosläktet och av deras lika och obestridda rättigheter utgör grundvalen för frihet, rättvisa och fred i världen, i enlighet med de principer som proklamerats i Förenta nationernas stadga,

Bearing in mind that the peoples of the United Nations have, in the Charter, reaffirmed their faith in fundamental human rights and in the dignity and worth of the human person, and have determined to promote social progress and better standards of life in larger freedom,

Ayant à l'esprit le fait que les peuples des Nations Unies ont, dans la Charte, proclamé à nouveau leur foi dans les droits fondamentaux de l'homme et dans la dignité et la valeur de la personne humaine, et qu'ils ont résolu de favoriser le progrès social et d'instaurer de meilleures conditions de vie dans une liberté plus grande,

som beaktar att Förenta nationernas folk i stadgan på nytt bekräftat sin tro på grundläggande mänskliga rättigheter och den enskilda människans värdighet och värde och beslutat främja sociala framsteg och bättre levnadsvillkor under större frihet,

Recognizing that the United Nations has, in the Universal Declaration of Human Rights and in the International

Reconnaissant que les Nations Unies, dans la Déclaration universelle des droits de l'homme et

som erkänner att Förenta nationerna i den allmänna förklaringen om de mänskliga rättig

¹ Översättningen överensstämmer huvudsakligen med den i prop. 1989/90:107 intagna texten. En ändring har skett av artikel 43.2, varigenom antalet medlemmar i kommittén utökas från tio till arton, se fotnot 2 samt SÖ 1996:31. En revidering av översättningen har dock skett i mars 2018.

Covenants on Human Rights, proclaimed and agreed that everyone is entitled to all the rights and freedoms set forth therein, without distinction of any kind, such as race, colour, sex, language, religion, political or other opinion, national or social origin, property, birth or other status,

Recalling that, in the Universal Declaration of Human Rights, the United Nations has proclaimed that childhood is entitled to special care and assistance,

Convinced that the family, as the fundamental group of society and the natural environment for the growth and well-being of all its members and particularly children, should be afforded the necessary protection and assistance so that it can fully assume its responsibilities within the community,

Recognizing that the child, for the full and harmonious development of his or her personality, should grow up in a family environment, in an atmosphere of happiness, love and understanding,

Considering that the child should be fully

dans les pactes internationaux relatifs aux droits de l'homme, ont proclamé et sont convenues que chacun peut se prévaloir de tous les droits et de toutes les libertés qui y sont énoncés, sans distinction aucune, notamment de race, de couleur, de sexe, de langue, de religion, d'opinion politique ou de toute autre opinion, d'origine nationale ou sociale, de fortune, de naissance ou de toute autre situation,

Rappelant que, dans la Déclaration universelle des droits de l'homme, les Nations Unies ont proclamé que l'enfance a droit à une aide et à une assistance spéciales,

Convaincus que la famille, unité fondamentale de la société et milieu naturel pour la croissance et le bien-être de tous ses membres et en particulier des enfants, doit recevoir la protection et l'assistance dont elle a besoin pour pouvoir jouer pleinement son rôle dans la communauté,

Reconnaissant que l'enfant, pour l'épanouissement harmonieux de sa personnalité, doit grandir dans le milieu familial, dans un climat de bonheur, d'amour et de compréhension,

Considérant qu'il importe de préparer pleinement l'enfant à avoir

heterna och i de internationella konventionerna om mänskliga rättigheter proklamerat och kommit överens om att varje människa är berättigad till alla de fri- och rättigheter som däri anges, utan åtskillnad av något slag, såsom ras, hudfärg, kön, språk, religion, politisk eller annan uppfattning, nationellt eller socialt ursprung,

som erinrar om att Förenta nationerna i den allmänna förklaringen om de mänskliga rättigheterna proklamerat att barn har rätt till särskild omvårdnad och hjälp,

som är övertygade om att familjen, såsom den grundläggande enheten i samhället och den naturliga miljön för alla dess medlemmars och särskilt för barnens utveckling och välfärd, bör ges nödvändigt skydd och stöd så att den till fullo kan ta på sig sitt ansvar i samhället,

som erkänner att barnet, för att kunna uppnå en fullständig och harmonisk utveckling av sin personlighet, bör växa upp i en familjemiljö, i en miljö präglad av lycka, kärlek och förståelse,

som anser att barnet till fullo bör förberedas för

prepared to live an individual life in society, and brought up in the spirit of the ideals proclaimed in the Charter of the United Nations, and in particular in the spirit of peace, dignity, tolerance, freedom, equality and solidarity,

Bearing in mind that the need to extend particular care to the child has been stated in the Geneva Declaration of the Rights of the Child of 1924 and in the Declaration of the Rights of the Child adopted by the General Assembly on 20 November 1959 and recognized in the Universal Declaration of Human Rights, in the International Covenant on Civil and Political Rights (in particular in articles 23 and 24), in the International Covenant on Economic, Social and Cultural Rights (in particular in article 10) and in the statutes and relevant instruments of specialized agencies and international organizations concerned with the welfare of children,

Bearing in mind that, as indicated in the Declaration of the Rights of the Child, "the child, by reason of his physical and mental immaturity, needs special safeguards and care, including appropriate legal protection,

une vie individuelle dans la société, et de l'élever dans l'esprit des idéaux proclamés dans la Charte des Nations Unies, et en particulier dans un esprit de paix, de dignité, de tolérance, de liberté, d'égalité et de solidarité,

Ayant à l'esprit que la nécessité d'accorder une protection spéciale à l'enfant a été énoncée dans la Déclaration de Genève de 1924 sur les droits de l'enfant et dans la Déclaration des droits de l'enfant adoptée par l'Assemblée générale le 20 novembre 1959, et qu'elle a été reconnue dans la Déclaration universelle des droits de l'homme, dans le Pacte international relatif aux droits civils et politiques (en particulier aux articles 23 et 24), dans le Pacte international relatif aux droits économiques, sociaux et culturels (en particulier à l'article 10) et dans les statuts et instruments pertinents des institutions spécialisées et des organisations internationales qui se préoccupent du bien-être de l'enfant,

Ayant à l'esprit que, comme indiqué dans la Déclaration des droits de l'enfant, «l'enfant, en raison de son manque de maturité physique et intellectuelle, a besoin d'une protection spéciale et de soins spéciaux, notamment d'une

ett självständigt liv i samhället och uppfostras enligt de ideal som proklamerats i Förenta nationernas stadga, och särskilt i en anda av fred, värdighet, tolerans, frihet, jämlikhet och solidaritet,

som beaktar att behovet att ge barnet särskild omvårdnad fastslagits i 1924 års Genève-deklaration om barnets rättigheter och i deklarationen om barnets rättigheter, som antogs av generalförsamlingen den 20 november 1959, och erkänts i den allmänna förklaringen om de mänskliga rättigheterna, den internationella konventionen om medborgerliga och politiska rättigheter (särskilt artiklarna 23 och 24), den internationella konventionen om ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter (särskilt artikel 10) samt i stadgar och tillämpliga instrument för fackorgan och internationella organisationer som arbetar med barns välfärd,

som beaktar att "barnet på grund av sin fysiska och psykiska omognad behöver särskilt skydd och särskild omvårdnad, inklusive lämpligt rättsligt skydd, såväl före som efter födelsen", såsom anges i deklarationen om barnets rättigheter,

before as well as after birth”;

Recalling the provisions of the Declaration on Social and Legal Principles relating to the Protection and Welfare of Children, with Special Reference to Foster Placement and Adoption Nationally and Internationally; the United Nations Standard Minimum Rules for the Administration of Juvenile Justice (The Beijing Rules); and the Declaration on the Protection of Women and Children in Emergency and Armed Conflict,

Recognizing that, in all countries in the world, there are children living in exceptionally difficult conditions, and that such children need special consideration,

Taking due account of the importance of the traditions and cultural values of each people for the protection and harmonious development of the child,

Recognizing the importance of international co-operation for improving the living conditions of children in every country, in particular in the developing countries,

protection juridique appropriée, avant comme après la naissance»;

Rappelant les dispositions de la Déclaration sur les principes sociaux et juridiques applicables à la protection et au bien-être des enfants, envisagés surtout sous l’angle des pratiques en matière d’adoption et de placement familial sur les plans national et international, de l’Ensemble de règles minima des Nations Unies concernant l’administration de la justice pour mineurs (Règles de Beijing), et de la Déclaration sur la protection des femmes et des enfants en période d’urgence et de conflit armé,

Reconnaissant qu’il y a dans tous les pays du monde des enfants qui vivent dans des conditions particulièrement difficiles, et qu’il est nécessaire d’accorder à ces enfants une attention particulière,

Tenant dûment compte de l’importance des traditions et valeurs culturelles de chaque peuple dans la protection et le développement harmonieux de l’enfant,

Reconnaissant l’importance de la coopération internationale pour l’amélioration des conditions de vie des enfants dans tous les pays, et en particulier dans les pays en développement,

som erinrar om bestämmelserna i deklARATIONEN om sociala och rättsliga principer rörande skydd av och omsorg om barn, särskilt med hänsyn till nationell och internationell placering i familjehem och adoption; Förenta nationernas minimistandardregler för rättsskipning rörande ungdomsbrottslighet (Pekingreglerna) samt deklARATIONEN om skydd av kvinnor och barn i nödsituationer och vid väpnad konflikt,

som erkänner att det i alla länder i världen finns barn som lever under exceptionellt svåra förhållanden och att sådana barn kräver särskild uppmärksamhet,

som tar vederbörlig hänsyn till vikten av varje folks traditioner och kulturella värden när det gäller barnets skydd och harmoniska utveckling,

som erkänner betydelsen av internationellt samarbete för att förbättra barns levnadsvillkor i varje land, särskilt i utvecklingsländerna,

Have agreed as follows:

Sont convenus de ce qui suit:

har kommit överens om följande:

Part I

Article 1

For the purposes of the present Convention, a child means every human being below the age of eighteen years unless, under the law applicable to the child, majority is attained earlier.

Article 2

1. States Parties shall respect and ensure the rights set forth in the present Convention to each child within their jurisdiction without discrimination of any kind, irrespective of the child's or his or her parent's or legal guardian's race, colour, sex, language, religion, political or other opinion, national, ethnic or social origin, property, disability, birth or other status.

2. States Parties shall take all appropriate measures to ensure that the child is protected against all forms of discrimination or punishment on the basis of the status, activities, expressed opinions, or beliefs of the child's

Première partie

Article premier

Au sens de la présente Convention, un enfant s'entend de tout être humain âgé de moins de dix-huit ans, sauf si la majorité est atteinte plus tôt en vertu de la législation qui lui est applicable.

Article 2

1. Les Etats parties s'engagent à respecter les droits qui sont énoncés dans la présente Convention et à les garantir à tout enfant relevant de leur juridiction, sans distinction aucune, indépendamment de toute considération de race, de couleur, de sexe, de langue, de religion, d'opinion politique ou autre de l'enfant ou de ses parents ou représentants légaux, de leur origine nationale, ethnique ou sociale, de leur situation de fortune, de leur incapacité, de leur naissance ou de toute autre situation.

2. Les Etats parties prennent toutes les mesures appropriées pour que l'enfant soit effectivement protégé contre toutes formes de discrimination ou de sanction motivées par la situation juridique, les activités, les opinions déclarées

Del I

Artikel 1

I denna konvention avses med barn varje människa under 18 års ålder, om inte barnet blir myndigt tidigare enligt den lag som gäller för barnet.

Artikel 2

1. Konventionsstaterna ska respektera och tillförsäkra varje barn inom deras jurisdiktion de rättigheter som anges i denna konvention utan åtskillnad av något slag, oavsett barnets eller dess förälders eller vårdnadshavares ras, hudfärg, kön, språk, religion, politiska eller annan åskådning, nationella, etniska eller sociala ursprung, egenhet, funktionsnedsättning, börd eller ställning i övrigt.

2. Konventionsstaterna ska vidta alla lämpliga åtgärder för att säkerställa att barnet skyddas mot alla former av diskriminering eller bestraffning på grund av föräldrars, vårdnadshavares eller familjemedlemmars

parents, legal guardians, or family members.

ou les convictions de ses parents, de ses représentants légaux ou des membres de sa famille.

ställning, verksamhet, uttryckta åsikter eller tro.

Article 3

1. In all actions concerning children, whether undertaken by public or private social welfare institutions, courts of law, administrative authorities or legislative bodies, the best interests of the child shall be a primary consideration.

2. States Parties undertake to ensure the child such protection and care as is necessary for his or her well-being, taking into account the rights and duties of his or her parents, legal guardians, or other individuals legally responsible for him or her, and, to this end, shall take all appropriate legislative and administrative measures.

3. States Parties shall ensure that the institutions, services and facilities responsible for the care or protection of children shall conform with the standards established by competent authorities, particularly in the areas of safety, health, in the number and suitability of their staff, as well as competent supervision.

Article 3

1. Dans toutes les décisions qui concernent les enfants, qu'elles soient le fait des institutions publiques ou privées de protection sociale, des tribunaux, des autorités administratives ou des organes législatifs, l'intérêt supérieur de l'enfant doit être une considération primordiale.

2. Les Etats parties s'engagent à assurer à l'enfant la protection et les soins nécessaires à son bien-être, compte tenu des droits et des devoirs de ses parents, de ses tuteurs ou des autres personnes légalement responsables de lui, et ils prennent à cette fin toutes les mesures législatives et administratives appropriées.

3. Les Etats parties veillent à ce que le fonctionnement des institutions, services et établissements qui ont la charge des enfants et assurent leur protection soit conforme aux normes fixées par les autorités compétentes, particulièrement dans le domaine de la sécurité et de la santé et en ce qui concerne le nombre et la

Artikel 3

1. Vid alla åtgärder som rör barn, vare sig de vidtas av offentliga eller privata sociala välfärdsinstitutioner, domstolar, administrativa myndigheter eller lagstiftande organ, ska i första hand beaktas vad som bedöms vara barnets bästa.

2. Konventionsstaterna åtar sig att tillförsäkra barnet sådant skydd och sådan omvårdnad som behövs för dess välfärd, med hänsyn tagen till de rättigheter och skyldigheter som tillkommer dess föräldrar, vårdnadshavare eller andra personer som har juridiskt ansvar för barnet, och ska för detta ändamål vidta alla lämpliga lagstiftningsåtgärder och administrativa åtgärder.

3. Konventionsstaterna ska säkerställa att institutioner, tjänster och inrättningar som ansvarar för omvårdnad eller skydd av barn uppfyller av behöriga myndigheter fastställda normer, särskilt vad gäller säkerhet, hälsa, personalens antal och lämplighet samt behörig tillsyn.

compétence de leur personnel ainsi que l'existence d'un contrôle approprié.

Article 4

States Parties shall undertake all appropriate legislative, administrative, and other measures for the implementation of the rights recognized in the present Convention. With regard to economic, social and cultural rights, States Parties shall undertake such measures to the maximum extent of their available resources and, where needed, within the framework of international co-operation.

Article 5

States Parties shall respect the responsibilities, rights and duties of parents or, where applicable, the members of the extended family or community as provided for by local custom, legal guardians or other persons legally responsible for the child, to provide, in a manner consistent with the evolving capacities of the child, appropriate direction and guidance in the exercise by the child of the rights recognized in the present Convention.

Article 4

Les Etats parties s'engagent à prendre toutes les mesures législatives, administratives et autres qui sont nécessaires pour mettre en oeuvre les droits reconnus dans la présente Convention. Dans le cas des droits économiques, sociaux et culturels, ils prennent ces mesures dans toutes les limites des ressources dont ils disposent et, s'il y a lieu, dans le cadre de la coopération internationale.

Article 5

Les Etats parties respectent la responsabilité, le droit et le devoir qu'ont les parents ou, le cas échéant, les membres de la famille élargie ou de la communauté, comme prévu par la coutume locale, les tuteurs ou autres personnes légalement responsables de l'enfant, de donner à celui-ci, d'une manière qui corresponde au développement de ses capacités, l'orientation et les conseils appropriés à l'exercice des droits que lui reconnaît la présente Convention.

Artikel 4

Konventionsstaterna ska vidta alla lämpliga lagstiftningsåtgärder, administrativa åtgärder och andra åtgärder för att genomföra de rättigheter som erkänns i denna konvention. I fråga om ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter ska konventionsstaterna till fullo utnyttja sina tillgängliga resurser för att vidta sådana åtgärder. Vid behov ska sådana åtgärder vidtas inom ramen för det internationella samarbetet.

Artikel 5

Konventionsstaterna ska respektera det ansvar och de rättigheter och skyldigheter som tillkommer föräldrar eller, där så är tillämpligt, medlemmar av den utvidgade familjen eller gemenskapen enligt lokal sedvänja, vårdnadshavare eller andra personer som har juridiskt ansvar för barnet, att på ett sätt som står i överensstämmelse med den fortlöpande utvecklingen av barnets förmåga ge lämplig ledning och råd då barnet utövar de rättigheter som erkänns i denna konvention.

Article 6

1. States Parties recognize that every child has the inherent right to life

2. States Parties shall ensure to the maximum extent possible the survival and development of the child

Article 7

1. The child shall be registered immediately after birth and shall have the right from birth to a name, the right to acquire a nationality and, as far as possible, the right to know and be cared for by his or her parents.

2. States Parties shall ensure the implementation of these rights in accordance with their national law and their obligations under the relevant international instruments in this field, in particular where the child would otherwise be stateless.

Article 8

1. States Parties undertake to respect the right of the child to preserve his or her identity, including nationality, name and family relations as recognized by law without unlawful interference.

2. Where a child is illegally deprived of some or all of the elements of his or her identity, States

Article 6

1. Les Etats parties reconnaissent que tout enfant a un droit inhérent à la vie.

2. Les Etats parties assurent dans toute la mesure possible la survie et le développement de l'enfant.

Article 7

1. L'enfant est enregistré aussitôt sa naissance et a dès celle-ci le droit à un nom, le droit d'acquérir une nationalité et, dans la mesure du possible, le droit de connaître ses parents et d'être élevé par eux.

2. Les Etats parties veillent à mettre ces droits en oeuvre conformément à leur législation nationale et aux obligations que leur imposent les instruments internationaux applicables en la matière, en particulier dans les cas où faute de cela l'enfant se trouverait apatride.

Article 8

1. Les Etats parties s'engagent à respecter le droit de l'enfant de préserver son identité, y compris sa nationalité, son nom et ses relations familiales, tels qu'ils sont reconnus par la loi, sans ingérence illégale.

2. Si un enfant est illégalement privé des éléments constitutifs de son identité ou de

Artikel 6

1. Konventionsstaterna erkänner varje barns inneboende rätt till livet.

2. Konventionsstaterna ska till det yttersta av sin förmåga säkerställa barnets överlevnad och utveckling.

Artikel 7

1. Barnet ska registreras omedelbart efter födelsen och från födelsen ha rätt till ett namn, rätt att förvärva ett medborgarskap och, så långt det är möjligt, rätt att få veta vilka dess föräldrar är och få deras omvårdnad.

2. Konventionsstaterna ska säkerställa genomförandet av dessa rättigheter i enlighet med sin nationella lagstiftning och sina åtaganden enligt tillämpliga internationella instrument på detta område, särskilt i de fall då barnet annars skulle vara statslös.

Artikel 8

1. Konventionsstaterna förbinder sig att respektera barnets rätt att behålla sin identitet, inklusive medborgarskap, namn och släktförhållanden såsom dessa erkänns i lag, utan olagligt ingripande.

2. Om ett barn olagligt berövas en del av eller hela sin identitet, ska konventionsstaterna ge

Parties shall provide appropriate assistance and protection, with a view to speedily re-establishing his or her identity.

certain d'entre eux, les Etats parties doivent lui accorder une assistance et une protection appropriées, pour que son identité soit rétablie aussi rapidement que possible.

lämpligt stöd och skydd i syfte att snabbt återupprätta barnets identitet.

Article 9

1. States Parties shall ensure that a child shall not be separated from his or her parents against their will, except when competent authorities subject to judicial review determine, in accordance with applicable law and procedures, that such separation is necessary for the best interests of the child. Such determination may be necessary in a particular case such as one involving abuse or neglect of the child by the parents, or one where the parents are living separately and a decision must be made as to the child's place of residence.

2. In any proceedings pursuant to paragraph 1 of the present article, all interested parties shall be given an opportunity to participate in the proceedings and make their views known.

3. States Parties shall respect the right of the child who is separated from one or both parents to maintain personal relations and direct contact with both parents on

Article 9

1. Les Etats parties veillent à ce que l'enfant ne soit pas séparé de ses parents contre leur gré, à moins que les autorités compétentes ne décident, sous réserve de révision judiciaire et conformément aux lois et procédures applicables, que cette séparation est nécessaire dans l'intérêt supérieur de l'enfant. Une décision en ce sens peut être nécessaire dans certains cas particuliers, par exemple lorsque les parents maltraitent ou négligent l'enfant, ou lorsqu'ils vivent séparément et qu'une décision doit être prise au sujet du lieu de résidence de l'enfant.

2. Dans tous les cas prévus au paragraphe 1 du présent article, toutes les parties intéressées doivent avoir la possibilité de participer aux délibérations et de faire connaître leurs vues.

3. Les Etats parties respectent le droit de l'enfant séparé de ses deux parents ou de l'un d'eux d'entretenir régulièrement des relations

Artikel 9

1. Konventionsstaterna ska säkerställa att ett barn inte skiljs från sina föräldrar mot deras vilja utom i de fall då behöriga myndigheter, som är underställda rättslig prövning, i enlighet med tillämplig lag och tillämpliga förfaranden, bedömer att ett sådant åtskiljande är nödvändigt för barnets bästa. Ett sådant beslut kan vara nödvändigt i ett särskilt fall, t.ex. vid övergrepp mot eller vanvård av barnet från föräldrarnas sida eller då föräldrarna lever åtskilda och ett beslut måste fattas om var barnet ska bo.

2. Vid förfaranden enligt punkt 1 i denna artikel ska alla berörda parter beredas möjlighet att delta i förfarandet och att lägga fram sina synpunkter.

3. Konventionsstaterna ska respektera rätten för det barn som är skilt från den ena av eller båda föräldrarna att regelbundet upprätthålla ett personligt förhållande till

a regular basis, except if it is contrary to the child's best interests.

4. Where such separation results from any action initiated by a State Party, such as the detention, imprisonment, exile, deportation or death (including death arising from any cause while the person is in the custody of the State) of one or both parents or of the child, that State Party shall, upon request, provide the parents, the child or, if appropriate, another member of the family with the essential information concerning the whereabouts of the absent member(s) of the family unless the provision of the information would be detrimental to the well-being of the child. States Parties shall further ensure that the submission of such a request shall of itself entail no adverse consequences for the person(s) concerned.

Article 10

1. In accordance with the obligation of States Parties under article 9, paragraph 1, applications by a child or his or her parents to enter or leave a

personnelles et des contacts directs avec ses deux parents, sauf si cela est contraire à l'intérêt supérieur de l'enfant.

4. Lorsque la séparation résulte de mesures prises par un Etat partie, telles que la détention, l'emprisonnement, l'exil, l'expulsion ou la mort (y compris la mort, quelle qu'en soit la cause, survenue en cours de détention) des deux parents ou de l'un d'eux, ou de l'enfant, l'Etat partie donne sur demande aux parents, à l'enfant ou, s'il y a lieu, à un autre membre de la famille les renseignements essentiels sur le lieu où se trouvent le membre ou les membres de la famille, à moins que la divulgation de ces renseignements ne soit préjudiciable au bien-être de l'enfant. Les Etats parties veillent en outre à ce que la présentation d'une telle demande n'entraîne pas en elle-même de conséquences fâcheuses pour la personne ou les personnes intéressées.

Article 10

1. Conformément à l'obligation incombant aux Etats parties en vertu du paragraphe 1 de l'article 9, toute demande faite par un enfant ou ses parents en vue

och direkta kontakter med båda föräldrarna, utom då detta strider mot barnets bästa.

4. Då ett sådant åtskille är följden av åtgärder som en konventionsstat tagit initiativet till, t.ex. frihetsberövande, fängslande, förvisning, utvisning eller dödsfall (inklusive dödsfall oavsett orsak medan personen är frihetsberövad) som rör den ena av eller båda föräldrarna eller barnet, ska den konventionsstaten på begäran ge föräldrarna, barnet eller, där så är lämpligt, någon annan medlem av familjen väsentliga upplysningar om var den eller de frånvarande familjemedlemmarna vistas, såvida inte lämnandet av upplysningarna skulle vara till skada för barnet. Konventionsstaterna ska vidare säkerställa att framställandet av en sådan begäran inte i sig medför negativa följder för den eller de personer som berörs.

Artikel 10

1. I enlighet med konventionsstaternas skyldighet under artikel 9.1 ska ansökningar från ett barn eller dess föräldrar om att resa in i eller lämna en konventionsstat

State Party for the purpose of family reunification shall be dealt with by States Parties in a positive, humane and expeditious manner. States Parties shall further ensure that the submission of such a request shall entail no adverse consequences for the applicants and for the members of their family.

2. A child whose parents reside in different States shall have the right to maintain on a regular basis, save in exceptional circumstances personal relations and direct contacts with both parents. Towards that end and in accordance with the obligation of States Parties under article 9, paragraph 1, States Parties shall respect the right of the child and his or her parents to leave any country, including their own, and to enter their own country. The right to leave any country shall be subject only to such restrictions as are prescribed by law and which are necessary to protect the national security, public order (*ordre public*), public health or morals or the rights and freedoms of others and are consistent with the other rights recognized in the present Convention.

d'entrer dans un Etat partie ou de le quitter aux fins de réunification familiale est considérée par les Etats parties dans un esprit positif, avec humanité et diligence. Les Etats parties veillent en outre à ce que la présentation d'une telle demande n'entraîne pas de conséquences fâcheuses pour les auteurs de la demande et les membres de leur famille.

2. Un enfant dont les parents résident dans des Etats différents a le droit d'entretenir, sauf circonstances exceptionnelles, des relations personnelles et des contacts directs réguliers avec ses deux parents. A cette fin, et conformément à l'obligation incombant aux Etats parties en vertu du paragraphe 1 de l'article 9, les Etats parties respectent le droit qu'ont l'enfant et ses parents de quitter tout pays, y compris le leur, et de revenir dans leur propre pays. Le droit de quitter tout pays ne peut faire l'objet que des restrictions prescrites par la loi qui sont nécessaires pour protéger la sécurité nationale, l'ordre public, la santé ou la moralité publiques, ou les droits et libertés d'autrui, et qui sont compatibles avec les autres droits reconnus dans la présente Convention.

i familjeåterförenings-syfte behandlas på ett positivt, humant och skyndsamt sätt av konventionsstaterna. Konventionsstaterna ska vidare säkerställa att framställandet av en sådan begäran inte medför negativa följder för de sökande och medlemmar av deras familj.

2. Ett barn vars föräldrar är bosatta i olika stater ska ha rätt, utom i undantagsfall, att regelbundet upprätthålla ett personligt förhållande till och direkta kontakter med båda föräldrarna. Konventionsstaterna ska för detta ändamål och i enlighet med sin skyldighet under artikel 9.1 respektera barnets och dess föräldrars rätt att lämna ett land, inklusive sitt eget, och att resa in i sitt eget land. Rätten att lämna ett land ska endast vara underkastad sådana inskränkningar som är föreskrivna i lag och som är nödvändiga för att skydda den nationella säkerheten, rättsordningens grunder (*ordre public*), folkhälsan eller den allmänna moralen eller andra personers fri- och rättigheter samt är förenliga med övriga rättigheter som erkänns i denna konvention.

Article 11

1. States Parties shall take measures to combat the illicit transfer and non-return of children abroad.

2. To this end, States Parties shall promote the conclusion of bilateral or multilateral agreements or accession to existing agreements.

Article 12

1. States Parties shall assure to the child who is capable of forming his or her own views the right to express those views freely in all matters affecting the child, the views of the child being given due weight in accordance with the age and maturity of the child.

2. For this purpose, the child shall in particular be provided the opportunity to be heard in any judicial and administrative proceedings affecting the child, either directly, or through a representative or an appropriate body, in a manner consistent with the procedural rules of national law.

Article 13

1. The child shall have the right to freedom of expression; this right shall include freedom to seek, receive and impart

Article 11

1. Etats parties prennent des mesures pour lutter contre les déplacements et les non-retours illicites d'enfants à l'étranger.

2. A cette fin, les Etats parties favorisent la conclusion d'accords bilatéraux ou multilatéraux ou l'adhésion aux accords existants.

Article 12

1. Les Etats parties garantissent à l'enfant qui est capable de discernement le droit d'exprimer librement son opinion sur toute question l'intéressant, les opinions de l'enfant étant dûment prises en considération eu égard à son âge et à son degré de maturité.

2. A cette fin, on donnera notamment à l'enfant la possibilité d'être entendu dans toute procédure judiciaire ou administrative l'intéressant, soit directement, soit par l'intermédiaire d'un représentant ou d'une organisation appropriée, de façon compatible avec les règles de procédure de la législation nationale.

Article 13

1. L'enfant a droit à la liberté d'expression. Ce droit comprend la liberté de rechercher, de recevoir et de répandre

Artikel 11

1. Konventionsstaterna ska vidta åtgärder för att bekämpa olovligt bortförande och kvarhållande av barn i utlandet.

2. För detta ändamål ska konventionsstaterna främja ingåendet av bilaterala eller multilaterala överenskommelser eller anslutning till befintliga överenskommelser.

Artikel 12

1. Konventionsstaterna ska tillförsäkra det barn som är i stånd att bilda egna åsikter rätten att fritt uttrycka dessa i alla frågor som rör barnet. Barnets åsikter ska tillmätas betydelse i förhållande till barnets ålder och mognad.

2. För detta ändamål ska barnet, i alla domstolsförfaranden och administrativa förfaranden som rör barnet, särskilt beredas möjlighet att höras, antingen direkt eller genom en företrädare eller ett lämpligt organ och på ett sätt som är förenligt med nationella procedurregler.

Artikel 13

1. Barnet ska ha rätt till yttrandefrihet. Denna rätt innefattar frihet att oberoende av territoriella gränser söka, ta emot och

information and ideas of all kinds, regardless of frontiers, either orally, in writing or in print, in the form of art, or through any other media of the child's choice.

2. The exercise of this right may be subject to certain restrictions, but these shall only be such as are provided by law and are necessary:

(a) For respect of the rights or reputations of others; or

(b) For the protection of national security or of public order (*ordre public*), or of public health or morals.

Article 14

1. States Parties shall respect the right of the child to freedom of thought, conscience and religion.

2. Parties shall respect the rights and duties of the parents and, when applicable, legal guardians, to provide direction to the child in the exercise of his or her right in a manner consistent with the evolving capacities of the child.

3. Freedom to manifest one's religion or beliefs may be subject only to such limitations as are prescribed by law and are necessary to protect public safety, order,

des informations et des idées de toute espèce, sans considération de frontières, sous une forme orale, écrite, imprimée ou artistique, ou par tout autre moyen du choix de l'enfant.

2. L'exercice de ce droit ne peut faire l'objet que des seules restrictions qui sont prescrites par la loi et qui sont nécessaires:

a) Au respect des droits ou de la réputation d'autrui; ou

b) A la sauvegarde de la sécurité nationale, de l'ordre public, de la santé ou de la moralité publiques.

Article 14

1. Les Etats parties respectent le droit de l'enfant à la liberté de pensée, de conscience et de religion.

2. Les Etats parties respectent le droit et le devoir des parents ou, le cas échéant, des représentants légaux de l'enfant, de guider celui-ci dans l'exercice du droit susmentionné d'une manière qui corresponde au développement de ses capacités.

3. La liberté de manifester sa religion ou ses convictions ne peut être soumise qu'aux seules restrictions qui sont prescrites par la loi et qui sont nécessaires

sprida information och tankar av alla slag, i tal, skrift eller tryck, i konstnärlig form eller genom annat uttrycksmedel som barnet väljer.

2. Utövandet av denna rätt får underkastas vissa inskränkningar men endast sådana som är föreskrivna i lag och som är nödvändiga:

(a) för att respektera andra personers rättigheter eller anseende, eller,

(b) för att skydda den nationella säkerheten, rättsordningens grunder (*ordre public*) eller folkhälsan eller den allmänna moralen.

Artikel 14

1. Konventionsstaterna ska respektera barnets rätt till tankefrihet, samvetsfrihet och religionsfrihet.

2. Konventionsstaterna ska respektera föräldrarnas och, i förekommande fall, vårdnadshavares rättigheter och skyldigheter att på ett sätt som är förenligt med barnets fortlöpande utveckling ge barnet ledning då det utövar sin rätt.

3. Friheten att utöva sin religion eller tro får underkastas endast sådana inskränkningar som är föreskrivna i lag och som är nödvändiga för att skydda den allmänna

health or morals, or the fundamental rights and freedoms of others.

Article 15

1. States Parties recognize the rights of the child to freedom of association and to freedom of peaceful assembly.

2. No restrictions may be placed on the exercise of these rights other than those imposed in conformity with the law and which are necessary in a democratic society in the interests of national security or public safety, public order (*ordre public*), the protection of public health or morals or the protection of the rights and freedoms of others.

Article 16

1. No child shall be subjected to arbitrary or unlawful interference with his or her privacy, family, home or correspondence, nor to unlawful attacks on his or her honour and reputation.

2. The child has the right to the protection of the law against such interference or attacks.

pour préserver la sûreté publique, l'ordre public, la santé et la moralité publiques, ou les libertés et droits fondamentaux d'autrui.

Article 15

1. Les Etats parties reconnaissent les droits de l'enfant à la liberté d'association et à la liberté de réunion pacifique.

2. L'exercice de ces droits ne peut faire l'objet que des seules restrictions qui sont prescrites par la loi et qui sont nécessaires dans une société démocratique, dans l'intérêt de la sécurité nationale, de la sûreté publique ou de l'ordre public, ou pour protéger la santé ou la moralité publiques, ou les droits et libertés d'autrui.

Article 16

1. Nul enfant ne fera l'objet d'immixtions arbitraires ou illégales dans sa vie privée, sa famille, son domicile ou sa correspondance, ni d'atteintes illégales à son honneur et à sa réputation.

2. L'enfant a droit à la protection de la loi contre de telles immixtions ou de telles atteintes.

säkerheten, rättsordningens grunder, folkhälsan eller den allmänna moralen eller andra personers grundläggande fri- och rättigheter.

Artikel 15

1. Konventionsstaterna erkänner barnets rätt till föreningsfrihet och till fredliga sammankomster.

2. Utövandet av dessa rättigheter får inte underkastas andra inskränkningar än sådana som är föreskrivna i lag och som är nödvändiga i ett demokratiskt samhälle med hänsyn till den nationella säkerheten eller den allmänna säkerheten, rättsordningens grunder (*ordre public*), skyddet av folkhälsan eller den allmänna moralen eller skyddet av andra personers fri- och rättigheter.

Artikel 16

1. Inget barn får utsättas för godtyckliga eller olagliga ingripanden i sitt privat- och familjeliv, sitt hem eller sin korrespondens och inte heller för olagliga angrepp på sin heder och sitt anseende.

2. Barnet har rätt till lagens skydd mot sådana ingripanden eller angrepp.

Article 17

States Parties recognize the important function performed by the mass media and shall ensure that the child has access to information and material from a diversity of national and international sources, especially those aimed at the promotion of his or her social, spiritual and moral well-being and physical and mental health. To this end, States Parties shall:

(a) Encourage the mass media to disseminate information and material of social and cultural benefit to the child and in accordance with the spirit of article 29;

(b) Encourage international co-operation in the production, exchange and dissemination of such information and material from a diversity of cultural, national and international sources;

(c) Encourage the production and dissemination of children's books;

(d) Encourage the mass media to have particular regard to the linguistic needs of the child who belongs to a minority group or who is indigenous;

Article 17

Les Etats parties reconnaissent l'importance de la fonction remplie par les médias et veillent à ce que l'enfant ait accès à une information et à des matériels provenant de sources nationales et internationales diverses, notamment ceux qui visent à promouvoir son bien-être social, spirituel et moral ainsi que sa santé physique et mentale. A cette fin, les Etats parties:

a) Encouragent les médias à diffuser une information et des matériels qui présentent une utilité sociale et culturelle pour l'enfant et répondent à l'esprit de l'article 29;

b) Encouragent la coopération internationale en vue de produire, d'échanger et de diffuser une information et des matériels de ce type provenant de différentes sources culturelles, nationales et internationales;

c) Encouragent la production et la diffusion de livres pour enfants;

d) Encouragent les médias à tenir particulièrement compte des besoins linguistiques des enfants autochtones ou appartenant à un groupe minoritaire;

Artikel 17

Konventionsstaterna erkänner den viktiga uppgift som massmedier utför och ska säkerställa att barnet har tillgång till information och material från olika nationella och internationella källor, särskilt sådant som syftar till att främja dess sociala, andliga och moraliska välmående samt fysiska och psykiska hälsa. Konventionsstaterna ska för detta ändamål:

(a) uppmantra massmedier att sprida information och material av socialt och kulturellt värde för barnet och i enlighet med andan i artikel 29,

(b) uppmantra internationellt samarbete vad gäller produktion, utbyte och spridning av sådan information och sådant material från olika kulturer och nationella och internationella källor,

(c) uppmantra produktion och spridning av barnböcker,

(d) uppmantra massmedier att ta särskild hänsyn till de språkliga behoven hos ett barn som tillhör en minoritetsgrupp eller ett urfolk,

(e) Encourage the development of appropriate guidelines for the protection of the child from information and material injurious to his or her well-being, bearing in mind the provisions of articles 13 and 18.

Article 18

1. States Parties shall use their best efforts to ensure recognition of the principle that both parents have common responsibilities for the upbringing and development of the child. Parents or, as the case may be, legal guardians, have the primary responsibility for the upbringing and development of the child. The best interests of the child will be their basic concern.

2. For the purpose of guaranteeing and promoting the rights set forth in the present Convention, States Parties shall render appropriate assistance to parents and legal guardians in the performance of their child-rearing responsibilities and shall ensure the development of institutions, facilities and services for the care of children.

e) Favorisent l'élaboration de principes directeurs appropriés destinés à protéger l'enfant contre l'information et les matériels qui nuisent à son bien-être, compte tenu des dispositions des articles 13 et 18.

Article 18

1. Les Etats parties s'emploient de leur mieux à assurer la reconnaissance du principe selon lequel les deux parents ont une responsabilité commune pour ce qui est d'élever l'enfant et d'assurer son développement. La responsabilité d'élever l'enfant et d'assurer son développement incombe au premier chef aux parents ou, le cas échéant, à ses représentants légaux. Ceux-ci doivent être guidés avant tout par l'intérêt supérieur de l'enfant

2. Pour garantir et promouvoir les droits énoncés dans la présente Convention, les Etats parties accordent l'aide appropriée aux parents et aux représentants légaux de l'enfant dans l'exercice de la responsabilité qui leur incombe d'élever l'enfant et assurent la mise en place d'institutions, d'établissements et de services chargés de veiller au bien-être des enfants.

(e) uppmuntra utvecklingen av lämpliga riktlinjer för att skydda barnet mot information och material som är till skada för barnets välfärd, med beaktande av bestämmelserna i artiklarna 13 och 18.

Artikel 18

1. Konventionsstaterna ska göra sitt bästa för att säkerställa erkännandet av principen att båda föräldrarna har gemensamt ansvar för barnets uppfostran och utveckling. Föräldrar eller, i förekommande fall, vårdnadshavare har huvudansvaret för barnets uppfostran och utveckling. Dessa ska låta sig vägledas av vad som bedöms vara barnets bästa.

2. För att garantera och främja de rättigheter som anges i denna konvention ska konventionsstaterna ge lämpligt stöd till föräldrar och vårdnadshavare då de fullgör sitt ansvar för barnets uppfostran och säkerställa utvecklingen av institutioner, inrättningar och tjänster för omvårdnad av barn.

3. States Parties shall take all appropriate measures to ensure that children of working parents have the right to benefit from child-care services and facilities for which they are eligible.

3. Les Etats parties prennent toutes les mesures appropriées pour assurer aux enfants dont les parents travaillent le droit de bénéficier des services et établissements de garde d'enfants pour lesquels ils remplissent les conditions requises.

3. Konventionsstaterna ska vidta alla lämpliga åtgärder för att säkerställa att barn till förvärvsarbetande föräldrar har rätt att åtnjuta den barnomsorg som de är berättigade till.

Article 19

1. States Parties shall take all appropriate legislative, administrative, social and educational measures to protect the child from all forms of physical or mental violence, injury or abuse, neglect or negligent treatment, maltreatment or exploitation, including sexual abuse, while in the care of parent(s), legal guardian(s) or any other person who has the care of the child.

2. Such protective measures should, as appropriate, include effective procedures for the establishment of social programmes to provide necessary support for the child and for those who have the care of the child, as well as for other forms of prevention and for identification, reporting, referral, investigation, treatment and follow-up of instances of child maltreatment

Article 19

1. Les Etats parties prennent toutes les mesures législatives, administratives, sociales et éducatives appropriées pour protéger l'enfant contre toute forme de violence, d'atteinte ou de brutalités physiques ou mentales, d'abandon ou de négligence, de mauvais traitements ou d'exploitation, y compris la violence sexuelle, pendant qu'il est sous la garde de ses parents ou de l'un d'eux, de son ou ses représentants légaux ou de toute autre personne à qui il est confié.

2. Ces mesures de protection doivent comprendre, selon qu'il conviendra, des procédures efficaces pour l'établissement de programmes sociaux visant à fournir l'appui nécessaire à l'enfant et à ceux à qui il est confié, ainsi que pour d'autres formes de prévention, et aux fins d'identification, de rapport, de renvoi, d'enquête, de traitement et de suivi

Artikel 19

1. Konventionsstaterna ska vidta alla lämpliga lagstiftningsåtgärder, administrativa, sociala och utbildningsmässiga åtgärder för att skydda barnet mot alla former av fysiskt eller psykiskt våld, skada eller övergrepp, vanvård eller försumlig behandling, misshandel eller utnyttjande, inklusive sexuella övergrepp, medan barnet är i föräldrarnas eller den ena förälderns, vårdnadshavarens eller annan persons vård.

2. Sådana skyddsåtgärder bör, där så är lämpligt, innefatta effektiva förfaranden för såväl upprättandet av sociala program som syftar till att ge barnet och de personer som har hand om barnet nödvändigt stöd, som för andra former av förebyggande och för identifiering, rapportering, remittering, undersökning, behandling och uppföljning av fall av ovan beskrivna sätt att

described heretofore, and, as appropriate, for judicial involvement.

pour les cas de mauvais traitements de l'enfant décrits ci-dessus, et comprendre également, selon qu'il conviendra, des procédures d'intervention judiciaire.

behandla barn illa och, där så är lämpligt, förfaranden för rättsligt ingripande.

Article 20

1. A child temporarily or permanently deprived of his or her family environment, or in whose own best interests cannot be allowed to remain in that environment, shall be entitled to special protection and assistance provided by the State.

2. States Parties shall in accordance with their national laws ensure alternative care for such a child.

3. Such care could include, *inter alia*, foster placement, *kafalah* of Islamic law, adoption or if necessary placement in suitable institutions for the care of children. When considering solutions, due regard shall be paid to the desirability of continuity in a child's upbringing and to the child's ethnic, religious, cultural and linguistic background.

Article 20

1. Tout enfant qui est temporairement ou définitivement privé de son milieu familial, ou qui dans son propre intérêt ne peut être laissé dans ce milieu, a droit à une protection et une aide spéciales de l'Etat.

2. Les Etats parties prévoient pour cet enfant une protection de remplacement conforme à leur législation nationale.

3. Cette protection de remplacement peut notamment avoir la forme du placement dans une famille, de la *kafalah* de droit islamique, de l'adoption ou, en cas de nécessité, du placement dans un établissement pour enfants approprié. Dans le choix entre ces solutions, il est dûment tenu compte de la nécessité d'une certaine continuité dans l'éducation de l'enfant, ainsi que de son origine ethnique, religieuse, culturelle et linguistique.

Artikel 20

1. Ett barn som tillfälligt eller varaktigt berövats sin familjemiljö, eller som för sitt eget bästa inte kan tillåtas stanna kvar i denna miljö, ska ha rätt till särskilt skydd och stöd från statens sida.

2. Konventionsstaterna ska i enlighet med sin nationella lagstiftning säkerställa alternativ omvårdnad för ett sådant barn.

3. Sådant omvårdnad kan bl.a. innefatta placering i familjehem, *kafalah* i islamsk rätt, adoption eller, om nödvändigt, placering i lämpliga institutioner för omvårdnad av barn. Då lösningar övervägs ska vederbörlig hänsyn tas till önskvärdheten av kontinuitet i ett barns uppfostran och till barnets etniska, religiösa, kulturella och språkliga bakgrund.

Article 21

States Parties that recognize and/or permit the system of adoption shall

Article 21

Les Etats parties qui admettent et/ou auto

Artikel 21

Konventionsstater som erkänner och/eller tillåter adoption ska säkerställa

ensure that the best interests of the child shall be the paramount consideration and they shall:

(a) Ensure that the adoption of a child is authorized only by competent authorities who determine, in accordance with applicable law and procedures and on the basis of all pertinent and reliable information, that the adoption is permissible in view of the child's status concerning parents, relatives and legal guardians and that, if required, the persons concerned have given their informed consent to the adoption on the basis of such counselling as may be necessary;

(b) Recognize that intercountry adoption may be considered as an alternative means of child's care, if the child cannot be placed in a foster or an adoptive family or cannot in any suitable manner be cared for in the child's country of origin;

(c) Ensure that the child concerned by intercountry adoption enjoys safeguards and standards equivalent to those existing in the case of national adoption;

(d) Take all appropriate measures to ensure that, in intercountry adoption,

risent l'adoption s'assurent que l'intérêt supérieur de l'enfant est la considération primordiale en la matière, et:

a) Veillent à ce que l'adoption d'un enfant ne soit autorisée que par les autorités compétentes, qui vérifient, conformément à la loi et aux procédures applicables et sur la base de tous les renseignements fiables relatifs au cas considéré, que l'adoption peut avoir lieu eu égard à la situation de l'enfant par rapport à ses père et mère, parents et représentants légaux et que, le cas échéant, les personnes intéressées ont donné leur consentement à l'adoption en connaissance de cause, après s'être entourées des avis nécessaires;

b) Reconnassent que l'adoption à l'étranger peut être envisagée comme un autre moyen d'assurer les soins nécessaires à l'enfant, si celui-ci ne peut, dans son pays d'origine, être placé dans une famille nourricière ou adoptive ou être convenablement élevé;

c) Veillent, en cas d'adoption à l'étranger, à ce que l'enfant ait le bénéfice de garanties et de normes équivalant à celles existant en cas d'adoption nationale;

d) Prennent toutes les mesures appropriées pour veiller à ce que, en

att största vikt ges till vad som bedöms vara barnets bästa och ska:

(a) säkerställa att adoption av ett barn godkänns endast av behöriga myndigheter, som i enlighet med tillämplig lag och tillämpliga förfaranden och på grundval av all relevant och tillförlitlig information beslutar att adoptionen kan tillåtas med hänsyn till barnets ställning i förhållande till föräldrar, släktingar och vårdnadshavare och att, om så krävs, de personer som berörs har lämnat ett informerat samtycke till adoptionen på grundval av sådan rådgivning som kan behövas,

(b) erkänna att internationell adoption kan övervägas som en alternativ form av omvårdnad om barnet, om barnet inte kan placeras i ett familjehem eller en adoptivfamilj eller kan tas om hand på lämpligt sätt i sitt hemland,

(c) säkerställa att det barn som berörs av internationell adoption omfattas av garantier och normer som motsvarar dem som gäller vid nationell adoption,

(d) vidta alla lämpliga åtgärder för att vid inter

the placement does not result in improper financial gain for those involved in it;

(e) Promote, where appropriate, the objectives of the present article by concluding bilateral or multilateral arrangements or agreements, and endeavour, within this framework, to ensure that the placement of the child in another country is carried out by competent authorities or organs.

Article 22

1. States Parties shall take appropriate measures to ensure that a child who is seeking refugee status or who is considered a refugee in accordance with applicable international or domestic law and procedures shall, whether unaccompanied or accompanied by his or her parents or by any other person, receive appropriate protection and humanitarian assistance in the enjoyment of applicable rights set forth in the present Convention and in other international human rights or humanitarian instruments to which the said States are Parties.

cas d'adoption à l'étranger, le placement de l'enfant ne se traduise pas par un profit matériel indu pour les personnes qui en sont responsables;

e) Poursuivent les objectifs du présent article en concluant des arrangements ou des accords bilatéraux ou multilatéraux, selon les cas, et s'efforcent dans ce cadre de veiller à ce que les placements d'enfants à l'étranger soient effectués par des autorités ou des organes compétents.

Article 22

1. Les Etats parties prennent les mesures appropriées pour qu'un enfant qui cherche à obtenir le statut de réfugié ou qui est considéré comme réfugié en vertu des règles et procédures du droit international ou national applicable, qu'il soit seul ou accompagné de ses père et mère ou de toute autre personne, bénéficie de la protection et de l'assistance humanitaire voulues pour lui permettre de jouir des droits que lui reconnaissent la présente Convention et les autres instruments internationaux relatifs aux droits de l'homme ou de caractère humanitaire auxquels lesdits Etats sont parties.

nationell adoption säkerställa att placeringen inte leder till otillbörlig ekonomisk vinning för de personer som medverkar i denna,

(e) främja, där så är lämpligt, målen i denna artikel genom att ingå bilaterala eller multilaterala arrangemang eller överenskommelser och inom denna ram sträva efter att säkerställa att placeringen av barnet i ett annat land sker genom behöriga myndigheter eller organ.

Artikel 22

1. Konventionsstaterna ska vidta lämpliga åtgärder för att säkerställa att ett barn som söker flyktingstatus eller anses som flykting i enlighet med tillämplig internationell eller nationell rätt och tillämpliga förfaranden, och oberoende av om det kommer ensamt eller tillsammans med sina föräldrar eller någon annan person, får lämpligt skydd och humanitärt bistånd vid åtnjutandet av de tillämpliga rättigheter som anges i denna konvention och i andra internationella instrument som rör mänskliga rättigheter eller humanitär rätt, som nämnda stater tillträtt.

2. For this purpose, States Parties shall provide, as they consider appropriate, co-operation in any efforts by the United Nations and other competent intergovernmental organizations or non-governmental organizations co-operating with the United Nations to protect and assist such a child and to trace the parents or other members of the family of any refugee child in order to obtain information necessary for reunification with his or her family. In cases where no parents or other members of the family can be found, the child shall be accorded the same protection as any other child permanently or temporarily deprived of his or her family environment for any reason, as set forth in the present Convention.

Article 23

1. States Parties recognize that a mentally or physically disabled child should enjoy a full and decent life, in conditions which ensure dignity, promote self-reliance and facilitate the child's active participation in the community.

2. A cette fin, les Etats parties collaboreront, selon qu'ils le jugent nécessaire, à tous les efforts faits par l'Organisation des Nations Unies et les autres organisations intergouvernementales ou non gouvernementales compétentes collaborant avec l'Organisation des Nations Unies pour protéger et aider les enfants qui se trouvent en pareille situation et pour rechercher les père et mère ou autres membres de la famille de tout enfant réfugié en vue d'obtenir les renseignements nécessaires pour le réunir à sa famille. Lorsque ni le père, ni la mère, ni aucun autre membre de la famille ne peut être retrouvé, l'enfant se voit accorder, selon les principes énoncés dans la présente Convention, la même protection que tout autre enfant définitivement ou temporairement privé de son milieu familial pour quelque raison que ce soit.

Article 23

1. Les Etats parties reconnaissent que les enfants mentalement ou physiquement handicapés doivent mener une vie pleine et décente, dans des conditions qui garantissent leur dignité, favorisent leur autonomie et facilitent

2. För detta ändamål ska konventionsstaterna, på sätt de finner lämpligt, samarbeta i varje ansträngning som görs av Förenta nationerna och andra behöriga mellanstatliga organisationer eller ickestatliga organisationer, som samarbetar med Förenta nationerna, för att skydda och bistå ett sådant barn och för att spåra föräldrarna eller andra familjemedlemmar till ett flyktingbarn i syfte att få den information som är nödvändig för att barnet ska kunna återförenas med sin familj. I fall då föräldrar eller andra familjemedlemmar inte kan påträffas, ska barnet ges samma skydd som varje annat barn som varaktigt eller tillfälligt berövats sin familjemiljö av något skäl, i enlighet med denna konvention.

Artikel 23

1. Konventionsstaterna erkänner att ett barn med fysisk eller psykisk funktionsnedsättning bör åtnjuta ett fullvärdigt och anständigt liv under förhållanden som säkerställer värdighet, främjar tilltron till den egna förmågan och möjliggör

- leur participation active à la vie de la collectivité.
2. States Parties recognize the right of the disabled child to special care and shall encourage and ensure the extension, subject to available resources, to the eligible child and those responsible for his or her care, of assistance for which application is made and which is appropriate to the child's condition and to the circumstances of the parents or others caring for the child.
2. Les Etats parties reconnaissent le droit à des enfants handicapés de bénéficier de soins spéciaux et encouragent et assurent, dans la mesure des ressources disponibles, l'octroi, sur demande, aux enfants handicapés remplissant les conditions requises et à ceux qui en ont la charge, d'une aide adaptée à l'état de l'enfant et à la situation de ses parents ou de ceux à qui il est confié.
3. Recognizing the special needs of a disabled child, assistance extended in accordance with paragraph 2 of the present article shall be provided free of charge, whenever possible, taking into account the financial resources of the parents or others caring for the child, and shall be designed to ensure that the disabled child has effective access to and receives education, training, health care services, rehabilitation services, preparation for employment and recreation opportunities in a manner conducive to the child's achieving the fullest possible social integration and individual development, including his or her cultural and spiritual development.
3. Eu égard aux besoins particuliers des enfants handicapés, l'aide fournie conformément au paragraphe 2 du présent article est gratuite chaque fois qu'il est possible, compte tenu des ressources financières de leurs parents ou de ceux à qui l'enfant est confié, et elle est conçue de telle sorte que les enfants handicapés aient effectivement accès à l'éducation, à la formation, aux soins de santé, à la rééducation, à la préparation à l'emploi et aux activités récréatives, et bénéficient de ces services de façon propre à assurer une intégration sociale aussi complète que possible et leur épanouissement personnel, y compris dans le domaine culturel et spirituel.
- barnets aktiva deltagande i samhället.
2. Konventionsstaterna erkänner rätten till särskild omvårdnad för ett barn med funktionsnedsättning och ska, inom ramen för tillgängliga resurser, uppmanra och säkerställa att det berättigade barnet och de som ansvarar för dess omvårdnad får stöd för vilket ansökan föreligger, i enlighet med vad som är lämpligt med hänsyn till barnets tillstånd och föräldrarnas förhållanden eller förhållandena hos andra som tar hand om barnet.
3. Med hänsyn till att ett barn med funktionsnedsättning har särskilda behov ska det stöd som lämnas enligt punkt 2 i denna artikel vara kostnadsfritt, då så är möjligt, med beaktande av föräldrarnas ekonomiska tillgångar eller de ekonomiska tillgångarna hos andra som tar hand om barnet. Stödet ska syfta till att säkerställa att barnet har effektiv tillgång till och får utbildning, hälso- och sjukvård, rehabilitering och habilitering, förberedelse för arbetslivet och möjligheter till rekreation på ett sätt som bidrar till barnets största möjliga integration i samhället och individuella utveckling, inklusive dess kulturella och andliga utveckling.

4. States Parties shall promote, in the spirit of international co-operation, the exchange of appropriate information in the field of preventive health care and of medical, psychological and functional treatment of disabled children, including dissemination of and access to information concerning methods of rehabilitation, education and vocational services, with the aim of enabling States Parties to improve their capabilities and skills and to widen their experience in these areas. In this regard, particular account shall be taken of the needs of developing countries.

Article 24

1. States Parties recognize the right of the child to the enjoyment of the highest attainable standard of health and to facilities for the treatment of illness and rehabilitation of health. States Parties shall strive to ensure that no child is deprived of his or her right of access to such health care services.

2. States Parties shall pursue full implementation of this right and, in particular, shall take appropriate measures:

4. Dans un esprit de coopération internationale, les Etats parties favorisent l'échange d'informations pertinentes dans le domaine des soins de santé préventifs et du traitement médical, psychologique et fonctionnel des enfants handicapés, y compris par la diffusion d'informations concernant les méthodes de rééducation et les services de formation professionnelle, ainsi que l'accès à ces données, en vue de permettre aux Etats parties d'améliorer leurs capacités et leurs compétences et d'élargir leur expérience dans ces domaines. A cet égard, il est tenu particulièrement compte des besoins des pays en développement.

Article 24

1. Les Etats parties reconnaissent le droit de l'enfant de jouir du meilleur état de santé possible et de bénéficier de services médicaux et de rééducation. Ils s'efforcent de garantir qu'aucun enfant ne soit privé du droit d'avoir accès à ces services.

2. Les Etats parties s'efforcent d'assurer la réalisation intégrale du droit susmentionné et, en particulier, prennent

4. Konventionsstaterna ska i en anda av internationellt samarbete främja utbyte av lämplig information på området för förebyggande hälsovård och medicinsk, psykologisk och funktionell behandling av barn med funktionsnedsättning, inklusive spridning av och tillgång till information om habiliteringsmetoder, utbildning och yrkesinriktad utbildning, i syfte att göra det möjligt för konventionsstater att förbättra sin kapacitet och kompetens och vidga sin erfarenhet på dessa områden. Särskild hänsyn ska härvid tas till utvecklingsländernas behov.

Artikel 24

1. Konventionsstaterna erkänner barnets rätt till bästa möjliga hälsa och tillgång till hälso- och sjukvård och rehabilitering. Konventionsstaterna ska sträva efter att säkerställa att inget barn berövas sin rätt att ha tillgång till sådan hälso- och sjukvård.

2. Konventionsstaterna ska sträva efter att till fullo förverkliga denna rätt och ska särskilt vidta lämpliga åtgärder för att:

les mesures appropriées pour:

(a) To diminish infant and child mortality;	a) Réduire la mortalité parmi les nourrissons et les enfants;	(a) minska spädbarns- och barnadödligheten,
(b) To ensure the provision of necessary medical assistance and health care to all children with emphasis on the development of primary health care;	b) Assurer à tous les enfants l'assistance médicale et les soins de santé nécessaires, l'accent étant mis sur le développement des soins de santé primaires;	(b) säkerställa att alla barn tillhandahålls nödvändig hälso- och sjukvård med tonvikt på utveckling av primärvården,
(c) To combat disease and malnutrition, including within the framework of primary health care, through, <i>inter alia</i>, the application of readily available technology and through the provision of adequate nutritious foods and clean drinking-water, taking into consideration the dangers and risks of environmental pollution;	c) Lutter contre la maladie et la malnutrition, y compris dans le cadre de soins de santé primaires, grâce notamment à l'utilisation de techniques aisément disponibles et à la fourniture d'aliments nutritifs et d'eau potable, compte tenu des dangers et des risques de pollution du milieu naturel;	(c) bekämpa sjukdom och undernäring, bland annat inom ramen för primärvården, genom utnyttjande av lättillgänglig teknik och tillhandahållande av lämpliga och näringsrika livsmedel och rent dricksvatten, med beaktande av de faror och risker som miljöförstöring innebär,
(d) To ensure appropriate prenatal and postnatal health care for mothers;	d) Assurer aux mères des soins prénatals et postnatals appropriés;	(d) säkerställa tillfredsställande hälso- och sjukvård för mödrar före och efter förlossningen,
(e) To ensure that all segments of society, in particular parents and children, are informed, have access to education and are supported in the use of basic knowledge of child health and nutrition, the advantages of breast-feeding, hygiene and environmental sanitation and the prevention of accidents;	e) Faire en sorte que tous les groupes de la société, en particulier les parents et les enfants, reçoivent une information sur la santé et la nutrition de l'enfant, les avantages de l'allaitement au sein, l'hygiène et la salubrité de l'environnement et la prévention des accidents, et bénéficient d'une aide leur permettant de mettre à profit cette information;	(e) säkerställa att alla grupper i samhället, särskilt föräldrar och barn, får information om och har tillgång till undervisning om barnhälsovård och näringslära, fördelarna med amning, hygien och ren miljö och förebyggande av olycksfall och får stöd vid användning av sådana grundläggande kunskaper,
(f) To develop preventive health care, guidance for parents and family planning education and services.	f) Développer les soins de santé préventifs, les conseils aux parents et l'éducation et les	(f) utveckla förebyggande hälso- och sjukvård, föräldrarådgivning samt undervisning om

- services en matière de planification familiale.
3. States Parties shall take all effective and appropriate measures with a view to abolishing traditional practices prejudicial to the health of children.
3. Les Etats parties prennent toutes les mesures efficaces appropriées en vue d'abolir les pratiques traditionnelles préjudiciables à la santé des enfants.
4. States Parties undertake to promote and encourage international co-operation with a view to achieving progressively the full realization of the right recognized in the present article. In this regard, particular account shall be taken of the needs of developing countries.
4. Les Etats parties s'engagent à favoriser et à encourager la coopération internationale en vue d'assurer progressivement la pleine réalisation du droit reconnu dans le présent article. A cet égard, il est tenu particulièrement compte des besoins des pays en développement.
- och hjälp i familjeplaneringsfrågor.
3. Konventionsstaterna ska vidta alla effektiva och lämpliga åtgärder i syfte att avskaffa traditionella sedvänjor som är skadliga för barns hälsa.
4. Konventionsstaterna åtar sig att främja och uppmuntra internationellt samarbete i syfte att gradvis uppnå det fulla förverkligandet av den rätt som erkänns i denna artikel. Särskild hänsyn ska härvid tas till utvecklingsländernas behov.

Article 25

States Parties recognize the right of a child who has been placed by the competent authorities for the purposes of care, protection or treatment of his or her physical or mental health, to a periodic review of the treatment provided to the child and all other circumstances relevant to his or her placement.

Article 25

Les Etats parties reconnaissent à l'enfant qui a été placé par les autorités compétentes pour recevoir des soins, une protection ou un traitement physique ou mental, le droit à un examen périodique dudit traitement et de toute autre circonstance relative à son placement.

Artikel 25

Konventionsstaterna erkänner rätten för ett barn som har omhändertagits av behöriga myndigheter för omvårdnad, skydd eller behandling av sin fysiska eller psykiska hälsa till regelbunden översyn av den behandling som barnet får och alla andra omständigheter som rör barnets omhändertagande.

Article 26

1. States Parties shall recognize for every child the right to benefit from social security, including social insurance, and shall take the necessary measures to achieve the full realization of this right in accordance with their national law.

Article 26

1. Les Etats parties reconnaissent à tout enfant le droit de bénéficier de la sécurité sociale, y compris les assurances sociales, et prennent les mesures nécessaires pour assurer la pleine réalisation de ce droit en conformité avec

Artikel 26

1. Konventionsstaterna ska erkänna varje barns rätt att åtnjuta social trygghet, inklusive socialförsäkring, och ska vidta nödvändiga åtgärder för att till fullo förverkliga denna rätt i enlighet med nationell lagstiftning.

leur législation nationale.

2. The benefits should, where appropriate, be granted, taking into account the resources and the circumstances of the child and persons having responsibility for the maintenance of the child, as well as any other consideration relevant to an application for benefits made by or on behalf of the child.

2. Les prestations doivent, lorsqu'il y a lieu, être accordées compte tenu des ressources et de la situation de l'enfant et des personnes responsables de son entretien, ainsi que de toute autre considération applicable à la demande de prestation faite par l'enfant ou en son nom.

2. Förmånerna ska, där så är lämpligt, beviljas med hänsyn till de resurser som barnet och de personer som ansvarar för dess underhåll har och deras omständigheter i övrigt samt med hänsyn till varje annat förhållande som är av betydelse i samband med en ansökan om en sådan förmån från barnet eller för dess räkning.

Article 27

1. States Parties recognize the right of every child to a standard of living adequate for the child's physical, mental, spiritual, moral and social development.

2. The parent(s) or others responsible for the child have the primary responsibility to secure, within their abilities and financial capacities, the conditions of living necessary for the child's development.

3. States Parties, in accordance with national conditions and within their means, shall take appropriate measures to assist parents and others responsible for the child to implement this right and shall in case of need provide material assis-

Article 27

1. Les Etats parties reconnaissent le droit de tout enfant à un niveau de vie suffisant pour permettre son développement physique, mental, spirituel, moral et social.

2. C'est aux parents ou autres personnes ayant la charge de l'enfant qu'incombe au premier chef la responsabilité d'assurer, dans les limites de leurs possibilités et de leurs moyens financiers, les conditions de vie nécessaires au développement de l'enfant.

3. Les Etats parties adoptent les mesures appropriées, compte tenu des conditions nationales et dans la mesure de leurs moyens, pour aider les parents et autres personnes ayant la charge de l'enfant à mettre en oeuvre ce droit et offrent, en cas de

Artikel 27

1. Konventionsstaterna erkänner varje barns rätt till den levnadsstandard som krävs för barnets fysiska, psykiska, andliga, moraliska och sociala utveckling.

2. Föräldrar eller andra som är ansvariga för barnet har, inom ramen för sin förmåga och sina ekonomiska resurser, huvudansvaret för att säkerställa de levnadsvillkor som är nödvändiga för barnets utveckling.

3. Konventionsstaterna ska i enlighet med nationella förhållanden och inom ramen för sina resurser vidta lämpliga åtgärder för att bistå föräldrar och andra som är ansvariga för barnet att genomföra denna rätt och ska vid behov tillhandahålla materiellt bistånd

tance and support programmes, particularly with regard to nutrition, clothing and housing.

4. States Parties shall take all appropriate measures to secure the recovery of maintenance for the child from the parents or other persons having financial responsibility for the child, both within the State Party and from abroad. In particular, where the person having financial responsibility for the child lives in a State different from that of the child, States Parties shall promote the accession to international agreements or the conclusion of such agreements, as well as the making of other appropriate arrangements.

Article 28

1. States Parties recognize the right of the child to education, and with a view to achieving this right progressively and on the basis of equal opportunity, they shall, in particular:

(a) Make primary education compulsory and available free to all;

besoin, une assistance matérielle et des programmes d'appui, notamment en ce qui concerne l'alimentation, le vêtement et le logement.

4. Les Etats parties prennent toutes les mesures appropriées en vue d'assurer le recouvrement de la pension alimentaire de l'enfant auprès de ses parents ou des autres personnes ayant une responsabilité financière à son égard, que ce soit sur leur territoire ou à l'étranger. En particulier, pour tenir compte des cas où la personne qui a une responsabilité financière à l'égard de l'enfant vit dans un Etat autre que celui de l'enfant, les Etats parties favorisent l'adhésion à des accords internationaux ou la conclusion de tels accords ainsi que l'adoption de tous autres arrangements appropriés.

Article 28

1. Les Etats parties reconnaissent le droit de l'enfant à l'éducation, et en particulier, en vue d'assurer l'exercice de ce droit progressivement et sur la base de l'égalité des chances:

a) Ils rendent l'enseignement primaire obligatoire et gratuit pour tous;

och stödprogram, särskilt i fråga om mat, kläder och bostad.

4. Konventionsstaterna ska vidta alla lämpliga åtgärder för att säkerställa indrivning av underhåll för barnet från föräldrar eller andra som har ekonomiskt ansvar för barnet, både inom konventionsstaten och från utlandet. Särskilt i de fall då den person som har det ekonomiska ansvaret för barnet bor i en annan stat än barnet ska konventionsstaterna främja såväl anslutning till internationella överenskomelser eller ingående av sådana överenskomelser som upprättande av andra lämpliga arrangemang.

Artikel 28

1. Konventionsstaterna erkänner barnets rätt till utbildning. I syfte att gradvis förverkliga denna rätt och på grundval av lika möjligheter ska de särskilt:

(a) göra grundskoleutbildning obligatorisk och kostnadsfritt tillgänglig för alla,

(b) Encourage the development of different forms of secondary education, including general and vocational education, make them available and accessible to every child, and take appropriate measures such as the introduction of free education and offering financial assistance in case of need;

(c) Make higher education accessible to all on the basis of capacity by every appropriate means;

(d) Make educational and vocational information and guidance available and accessible to all children;

(e) Take measures to encourage regular attendance at schools and the reduction of drop-out rates.

2. States Parties shall take all appropriate measures to ensure that school discipline is administered in a manner consistent with the child's human dignity and in conformity with the present Convention.

3. States Parties shall promote and encourage international co-operation in matters relating to education, in particular with a view to contributing to the elimination of ignorance and

b) Ils encouragent l'organisation de différentes formes d'enseignement secondaire, tant général que professionnel, les rendent ouvertes et accessibles à tout enfant, et prennent des mesures appropriées, telles que l'instauration de la gratuité de l'enseignement et l'offre d'une aide financière en cas de besoin;

c) Ils assurent à tous l'accès à l'enseignement supérieur, en fonction des capacités de chacun, par tous les moyens appropriés;

d) Ils rendent ouvertes et accessibles à tout enfant l'information et l'orientation scolaires et professionnelles;

e) Ils prennent des mesures pour encourager la régularité de la fréquentation scolaire et la réduction des taux d'abandon scolaire.

2. Les Etats parties prennent toutes les mesures appropriées pour veiller à ce que la discipline scolaire soit appliquée d'une manière compatible avec la dignité de l'enfant en tant qu'être humain et conformément à la présente Convention.

3. Les Etats parties favorisent et encouragent la coopération internationale dans le domaine de l'éducation, en vue notamment de contribuer à éliminer l'igno-

(b) uppmuntra utvecklingen av olika former av gymnasial utbildning inklusive såväl högskoleförberedande utbildning som yrkesutbildning, göra dessa tillgängliga och åtkomliga för varje barn samt vidta lämpliga åtgärder såsom införande av kostnadsfri utbildning och ekonomiskt stöd vid behov,

(c) genom varje lämpligt medel göra högre utbildning tillgänglig för alla på grundval av förmåga,

(d) göra utbildnings- och yrkesrelaterad information och vägledning tillgänglig och åtkomlig för alla barn,

(e) vidta åtgärder för att uppmuntra regelbunden närvaro i skolan och minska antalet studieavbrott.

2. Konventionsstaterna ska vidta alla lämpliga åtgärder för att säkerställa att disciplinen i skolan upprätthålls på ett sätt som är förenligt med barnets mänskliga värdighet och i överensstämmelse med denna konvention.

3. Konventionsstaterna ska främja och uppmuntra internationellt samarbete i utbildningsfrågor, särskilt i syfte att bidra till att avskaffa okunnighet och analfabetism i hela världen och

illiteracy throughout the world and facilitating access to scientific and technical knowledge and modern teaching methods. In this regard, particular account shall be taken of the needs of developing countries.

rance et l'analphabétisme dans le monde et de faciliter l'accès aux connaissances scientifiques et techniques et aux méthodes d'enseignement modernes. A cet égard, il est tenu particulièrement compte des besoins des pays en développement.

för att underlätta tillgång till vetenskaplig och teknisk kunskap och moderna undervisningsmetoder. Särskild hänsyn ska härvid tas till utvecklingsländernas behov.

Article 29

1. States Parties agree that the education of the child shall be directed to:

(a) The development of the child's personality, talents and mental and physical abilities to their fullest potential;

(b) The development of respect for human rights and fundamental freedoms, and for the principles enshrined in the Charter of the United Nations;

(c) The development of respect for the child's parents, his or her own cultural identity, language and values, for the national values of the country in which the child is living, the country from which he or she may originate, and for civilizations different from his or her own;

(d) The preparation of the child for responsible life in a free society, in the spirit of understanding, peace, tolerance,

Article 29

1. Les Etats parties conviennent que l'éducation de l'enfant doit viser à:

a) Favoriser l'épanouissement de la personnalité de l'enfant et le développement de ses dons et de ses aptitudes mentales et physiques, dans toute la mesure de leurs potentialités;

b) Inculquer à l'enfant le respect des droits de l'homme et des libertés fondamentales, et des principes consacrés dans la Charte des Nations Unies;

c) Inculquer à l'enfant le respect de ses parents, de son identité, de sa langue et de ses valeurs culturelles, ainsi que le respect des valeurs nationales du pays dans lequel il vit, du pays duquel il peut être originaire et des civilisations différentes de la sienne;

d) Préparer l'enfant à assumer les responsabilités de la vie dans une société libre, dans un

Artikel 29

1. Konventionsstaterna är överens om att barnets utbildning ska syfta till att:

(a) utveckla barnets fulla möjligheter i fråga om personlighet, anlag och fysisk och psykisk förmåga,

(b) utveckla respekt för mänskliga rättigheter och grundläggande friheter samt för principerna i Förenta nationernas stadga,

(c) utveckla respekt för barnets föräldrar, för barnets egna kulturella identitet, språk och värden, för bosättningslandets och för ursprungslandets nationella värden och för kulturer som skiljer sig från barnets egen,

(d) förbereda barnet för ett ansvarsfullt liv i ett fritt samhälle i en anda av förståelse, fred, tolerans,

equality of sexes, and friendship among all peoples, ethnic, national and religious groups and persons of indigenous origin;

(e) The development of respect for the natural environment.

2. No part of the present article or article 28 shall be construed so as to interfere with the liberty of individuals and bodies to establish and direct educational institutions, subject always to the observance of the principles set forth in paragraph 1 of the present article and to the requirements that the education given in such institutions shall conform to such minimum standards as may be laid down by the State.

Article 30

In those States in which ethnic, religious or linguistic minorities or persons of indigenous origin exist, a child belonging to such a minority or who is indigenous shall not be denied the right, in community with other members of his or her group, to enjoy his or her own culture, to profess and practise his or her own religion, or to use his or her own language.

esprit de compréhension, de paix, de tolérance, d'égalité entre les sexes et d'amitié entre tous les peuples et groupes ethniques, nationaux et religieux, et avec les personnes d'origine autochtone;

e) Inculquer à l'enfant le respect du milieu naturel.

2. Aucune disposition du présent article ou de l'article 28 ne sera interprétée d'une manière qui porte atteinte à la liberté des personnes physiques ou morales de créer et de diriger des établissements d'enseignement, à condition que les principes énoncés au paragraphe 1 du présent article soient respectés et que l'éducation dispensée dans ces établissements soit conforme aux normes minimales que l'Etat aura prescrites.

Article 30

Dans les Etats où il existe des minorités ethniques, religieuses ou linguistiques ou des personnes d'origine autochtone, un enfant autochtone ou appartenant à une de ces minorités ne peut être privé du droit d'avoir sa propre vie culturelle, de professer et de pratiquer sa propre religion ou d'employer sa propre langue en commun avec les autres membres de son groupe.

jämställdhet mellan könen och vänskap mellan alla folk, etniska, nationella och religiösa grupper och personer som tillhör ett urfolk,

(e) utveckla respekt för naturmiljön.

2. Inget i denna artikel eller i artikel 28 får tolkas så att det medför inskränkning i den enskildes och organisationers rätt att inrätta och driva utbildningsinstitutioner, dock alltid under förutsättning att de principer som fastställts i punkt 1 i denna artikel iakttas och att kraven uppfylls på att undervisningen vid dessa institutioner ska stå i överensstämmelse med vad som från statens sida angetts som miniminorm.

Artikel 30

I de stater där det finns etniska, religiösa eller språkliga minoriteter eller personer som tillhör ett urfolk ska ett barn som tillhör en sådan minoritet eller ett sådant urfolk inte förvägras rätten att tillsammans med andra medlemmar av sin grupp ha sitt eget kulturliv, att bekänna sig till och utöva sin egen religion eller att använda sitt eget språk.

Article 31

1. States Parties recognize the right of the child to rest and leisure, to engage in play and recreational activities appropriate to the age of the child and to participate freely in cultural life and the arts.

2. States Parties shall respect and promote the right of the child to participate fully in cultural and artistic life and shall encourage the provision of appropriate and equal opportunities for cultural, artistic, recreational and leisure activity.

Article 32

1. States Parties recognize the right of the child to be protected from economic exploitation and from performing any work that is likely to be hazardous or to interfere with the child's education, or to be harmful to the child's health or physical, mental, spiritual, moral or social development.

2. States Parties shall take legislative, administrative, social and educational measures to ensure the implementation of the present article. To this end, and having regard to the relevant provisions of other international instruments,

Article 31

1. Les Etats parties reconnaissent à l'enfant le droit au repos et aux loisirs, de se livrer au jeu et à des activités récréatives propres à son âge et de participer librement à la vie culturelle et artistique.

2. Les Etats parties respectent et favorisent le droit de l'enfant de participer pleinement à la vie culturelle et artistique et encouragent l'organisation à son intention de moyens appropriés de loisirs et d'activités récréatives, artistiques et culturelles, dans des conditions d'égalité.

Article 32

1. Les Etats parties reconnaissent le droit de l'enfant d'être protégé contre l'exploitation économique et de n'être astreint à aucun travail comportant des risques ou susceptible de compromettre son éducation ou de nuire à sa santé ou à son développement physique, mental, spirituel, moral ou social.

2. Les Etats parties prennent des mesures législatives, administratives, sociales et éducatives pour assurer l'application du présent article. A cette fin, et compte tenu des dispositions pertinentes des

Artikel 31

1. Konventionsstaterna erkänner barnets rätt till vila och fritid, till lek och rekreation anpassad till barnets ålder och rätt att fritt delta i det kulturella och konstnärliga livet.

2. Konventionsstaterna ska respektera och främja barnets rätt att till fullo delta i det kulturella och konstnärliga livet och ska uppmantra tillhandahållandet av lämpliga och lika möjligheter till kulturell och konstnärlig verksamhet samt till rekreations- och fritidsverksamhet.

Artikel 32

1. Konventionsstaterna erkänner barnets rätt till skydd mot ekonomiskt utnyttjande och mot att utföra arbete som kan vara skadligt eller hindra barnets utbildning eller inverka skadligt på barnets hälsa eller fysiska, psykiska, andliga, moraliska eller sociala utveckling.

2. Konventionsstaterna ska vidta lagstiftningsåtgärder, administrativa, sociala och utbildningsmässiga åtgärder för att säkerställa genomförandet av denna artikel. För detta ändamål och med beaktande av tillämpliga bestämmelser i andra internationella instrument

States Parties shall in particular:

(a) Provide for a minimum age or minimum ages for admission to employment;

(b) Provide for appropriate regulation of the hours and conditions of employment;

(c) Provide for appropriate penalties or other sanctions to ensure the effective enforcement of the present article.

autres instruments internationaux, les Etats parties, en particulier:

a) Fixent un âge minimum ou des âges minimums d'admission à l'emploi;

b) Prévoient une réglementation appropriée des horaires de travail et des conditions d'emploi;

c) Prévoient des peines ou autres sanctions appropriées pour assurer l'application effective du présent article.

ska konventionsstaterna särskilt:

(a) fastställa en minimiålder eller minimiåldrar för tillträde till arbete,

(b) föreskriva en lämplig reglering av arbetstid och arbetsvillkor,

(c) föreskriva lämpliga påföljder eller andra sanktioner i syfte att säkerställa ett effektivt genomförande av denna artikel.

Article 33

States Parties shall take all appropriate measures, including legislative, administrative, social and educational measures, to protect children from the illicit use of narcotic drugs and psychotropic substances as defined in the relevant international treaties, and to prevent the use of children in the illicit production and trafficking of such substances.

Article 33

Les Etats parties prennent toutes les mesures appropriées, y compris des mesures législatives, administratives, sociales et éducatives, pour protéger les enfants contre l'usage illicite de stupéfiants et de substances psychotropes, tels que les définissent les conventions internationales pertinentes, et pour empêcher que des enfants ne soient utilisés pour la production et le trafic illicites de ces substances.

Artikel 33

Konventionsstaterna ska vidta alla lämpliga åtgärder, inklusive lagstiftningsåtgärder, administrativa, sociala och utbildningsmässiga åtgärder, för att skydda barn från olaglig användning av narkotika och psykotropa ämnen såsom dessa definieras i tillämpliga internationella fördrag och för att förhindra att barn utnyttjas i den olagliga framställningen av och handeln med sådana ämnen.

Article 34

States Parties undertake to protect the child from all forms of sexual exploitation and sexual abuse. For these purposes, States Parties shall in particular take all appropriate national,

Article 34

Les Etats parties s'engagent à protéger l'enfant contre toutes les formes d'exploitation sexuelle et de violence sexuelle. A cette fin, les Etats prennent en particulier toutes les mesures

Artikel 34

Konventionsstaterna åtar sig att skydda barnet mot alla former av sexuellt utnyttjande och sexuella övergrepp. För detta ändamål ska konventionsstaterna särskilt vid

bilateral and multilateral measures to prevent:

(a) The inducement or coercion of a child to engage in any unlawful sexual activity;

(b) The exploitative use of children in prostitution or other unlawful sexual practices;

(c) The exploitative use of children in pornographic performances and materials.

Article 35

States Parties shall take all appropriate national, bilateral and multilateral measures to prevent the abduction of, the sale of or traffic in children for any purpose or in any form.

Article 36

States Parties shall protect the child against all other forms of exploitation prejudicial to any aspects of the child's welfare.

Article 37

States Parties shall ensure that:

(a) No child shall be subjected to torture or other cruel, inhuman or degrading treatment or

appropriées sur les plans national, bilatéral et multilatéral pour empêcher:

a) Que des enfants ne soient incités ou contraints à se livrer à une activité sexuelle illégale;

b) Que des enfants ne soient exploités à des fins de prostitution ou autres pratiques sexuelles illégales;

c) Que des enfants ne soient exploités aux fins de la production de spectacles ou de matériel de caractère pornographique.

Article 35

Les Etats parties prennent toutes les mesures appropriées sur les plans national, bilatéral et multilatéral pour empêcher l'enlèvement, la vente ou la traite d'enfants à quelque fin que ce soit et sous quelque forme que ce soit.

Article 36

Les Etats parties protègent l'enfant contre toutes autres formes d'exploitation préjudiciables à tout aspect de son bien-être.

Article 37

Les Etats parties veillent à ce que:

a) Nul enfant ne soit soumis à la torture ni à des peines ou traitements cruels, inhumains ou dégradants. Ni la peine

ta alla lämpliga nationella, bilaterala och multilaterala åtgärder för att förhindra:

(a) att ett barn förmås eller tvingas att delta i en olaglig sexuell handling,

(b) att barn utnyttjas för prostitution eller annan olaglig sexuell verksamhet,

(c) att barn utnyttjas i pornografiska föreställningar och i pornografiskt material.

Artikel 35

Konventionsstaterna ska vidta alla lämpliga nationella, bilaterala och multilaterala åtgärder för att förhindra bortförande och försäljning av eller handel med barn oavsett syfte och form.

Artikel 36

Konventionsstaterna ska skydda barnet mot alla andra former av utnyttjande som kan skada barnet i något avseende.

Artikel 37

Konventionsstaterna ska säkerställa följande:

(a) Inget barn får utsättas för tortyr eller annan grym, omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning. Varken

punishment. Neither capital punishment nor life imprisonment without possibility of release shall be imposed for offences committed by persons below eighteen years of age;

(b) No child shall be deprived of his or her liberty unlawfully or arbitrarily. The arrest, detention or imprisonment of a child shall be in conformity with the law and shall be used only as a measure of last resort and for the shortest appropriate period of time;

(c) Every child deprived of liberty shall be treated with humanity and respect for the inherent dignity of the human person, and in a manner which takes into account the needs of persons of his or her age. In particular, every child deprived of liberty shall be separated from adults unless it is considered in the child's best interest not to do so and shall have the right to maintain contact with his or her family through correspondence and visits, save in exceptional circumstances;

(d) Every child deprived of his or her liberty shall have the right to prompt access to legal and other appropriate assistance, as well as the right to challenge the legality of the deprivation of his or her liberty

capitale ni l'emprisonnement à vie sans possibilité de libération ne doivent être prononcés pour les infractions commises par des personnes âgées de moins de dix-huit ans;

b) Nul enfant ne soit privé de liberté de façon illégale ou arbitraire. L'arrestation, la détention ou l'emprisonnement d'un enfant doit être en conformité avec la loi, n'être qu'une mesure de dernier ressort, et être d'une durée aussi brève que possible;

c) Tout enfant privé de liberté soit traité avec humanité et avec le respect dû à la dignité de la personne humaine, et d'une manière tenant compte des besoins des personnes de son âge. En particulier, tout enfant privé de liberté sera séparé des adultes, à moins que l'on estime préférable de ne pas le faire dans l'intérêt supérieur de l'enfant, et il a le droit de rester en contact avec sa famille par la correspondance et par les visites, sauf circonstances exceptionnelles;

d) Les enfants privés de liberté aient le droit d'avoir rapidement accès à l'assistance juridique ou à toute autre assistance appropriée, ainsi que le droit de contester la légalité de leur privation de liberté

dödsstraff eller livstids fängelse utan möjlighet till frigivning får utdömas för brott som begåtts av personer under 18 års ålder,

(b) Inget barn får olagligt eller godtyckligt berövas sin frihet. Gripande, anhållande, häktning, fängslande eller annat frihetsberövande av ett barn ska ske i enlighet med lag och får endast användas som en sista utväg och för kortast lämpliga tid,

(c) Varje frihetsberövat barn ska behandlas human och med respekt för människans inneboende värdighet och på ett sätt som beaktar behoven hos personer i dess ålder. Särskilt ska varje frihetsberövat barn hållas åtskilt från vuxna, om det inte bedöms vara till barnets bästa att inte göra detta, och ska, utom i undantagsfall, ha rätt att hålla kontakt med sin familj genom brevväxling och besök,

(d) Varje frihetsberövat barn ska ha rätt att snarast få tillgång till såväl juridiskt biträde som annat lämpligt stöd, rätt att få lagligheten i sitt frihetsberövande prövad av en domstol eller annan behörig, oberoende och

before a court or other competent, independent and impartial authority, and to a prompt decision on any such action.

Article 38

1. States Parties undertake to respect and to ensure respect for rules of international humanitarian law applicable to them in armed conflicts which are relevant to the child.

2. States Parties shall take all feasible measures to ensure that persons who have not attained the age of fifteen years do not take a direct part in hostilities.

3. States Parties shall refrain from recruiting any person who has not attained the age of fifteen years into their armed forces. In recruiting among those persons who have attained the age of fifteen years but who have not attained the age of eighteen years, States Parties shall endeavour to give priority to those who are oldest.

4. In accordance with their obligations under international humanitarian law to protect the civilian population in armed conflicts, States Parties shall take all feasible measures to ensure protection and

devant un tribunal ou une autre autorité compétente, indépendante et impartiale, et à ce qu'une décision rapide soit prise en la matière.

Article 38

1. Les Etats parties s'engagent à respecter et à faire respecter les règles du droit humanitaire international qui leur sont applicables en cas de conflit armé et dont la protection s'étend aux enfants.

2. Les Etats parties prennent toutes les mesures possibles dans la pratique pour veiller à ce que les personnes n'ayant pas atteint l'âge de quinze ans ne participent pas directement aux hostilités.

3. Les Etats parties s'abstiennent d'enrôler dans leurs forces armées toute personne n'ayant pas atteint l'âge de quinze ans. Lorsqu'ils incorporent des personnes de plus de quinze ans mais de moins de dix-huit ans, les Etats parties s'efforcent d'enrôler en priorité les plus âgées.

4. Conformément à l'obligation qui leur incombe en vertu du droit humanitaire international de protéger la population civile en cas de conflit armé, les Etats parties prennent toutes les mesures possibles

opartisk myndighet samt rätt till ett snabbt beslut i saken.

Artikel 38

1. Konventionsstaterna åtar sig att respektera och säkerställa respekten för regler i internationell humanitär rätt som är tillämpliga på dem i väpnade konflikter och som är relevanta för barnet.

2. Konventionsstaterna ska vidta alla tänkbara åtgärder för att säkerställa att personer som inte uppnått 15 års ålder inte deltar direkt i fientligheter.

3. Konventionsstaterna ska avstå från att rekrytera en person som inte har uppnått 15 års ålder till sina väpnade styrkor. Då rekrytering sker bland personer som fyllt 15 men inte 18 år, ska konventionsstaterna sträva efter att i första hand rekrytera dem som är äldst.

4. Konventionsstaterna ska i enlighet med sina åtaganden enligt internationell humanitär rätt om att skydda civilbefolkningen i väpnade konflikter, vidta alla tänkbara åtgärder för att säkerställa skydd och

care of children who are affected by an armed conflict.

dans la pratique pour que les enfants qui sont touchés par un conflit armé bénéficient d'une protection et de soins.

omvårdnad av barn som berörs av en väpnad konflikt.

Article 39

States Parties shall take all appropriate measures to promote physical and psychological recovery and social reintegration of a child victim of: any form of neglect, exploitation, or abuse; torture or any other form of cruel, inhuman or degrading treatment or punishment; or armed conflicts. Such recovery and reintegration shall take place in an environment which fosters the health, self-respect and dignity of the child.

Article 39

Les Etats parties prennent toutes les mesures appropriées pour faciliter la réadaptation physique et psychologique et la réinsertion sociale de tout enfant victime de toute forme de négligence, d'exploitation ou de sévices, de torture ou de toute autre forme de peines ou traitements cruels, inhumains ou dégradants, ou de conflit armé. Cette réadaptation et cette réinsertion se déroulent dans des conditions qui favorisent la santé, le respect de soi et la dignité de l'enfant.

Artikel 39

Konventionsstaterna ska vidta alla lämpliga åtgärder för att främja fysisk och psykisk rehabilitering samt social återanpassning av ett barn som utsatts för någon form av vanvård, utnyttjande eller övergrepp; tortyr eller någon annan form av grym, omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning; eller väpnade konflikter. Sådan rehabilitering och sådan återanpassning ska äga rum i en miljö som främjar barnets hälsa, självrespekt och värdighet.

Article 40

1. States Parties recognize the right of every child alleged as, accused of, or recognized as having infringed the penal law to be treated in a manner consistent with the promotion of the child's sense of dignity and worth, which reinforces the child's respect for the human rights and fundamental freedoms of others and which takes into account the child's age and the desirability of promoting the child's reintegration and the

Article 40

1. Etats parties reconnaissent à tout enfant suspecté, accusé ou convaincu d'infraction à la loi pénale le droit à un traitement qui soit de nature à favoriser son sens de la dignité et de la valeur personnelle, qui renforce son respect pour les droits de l'homme et les libertés fondamentales d'autrui, et qui tienne compte de son âge ainsi que de la nécessité de faciliter sa réintégration dans la société et de lui faire assumer un rôle

Artikel 40

1. Konventionsstaterna erkänner rätten för varje barn som misstänks eller åtalas för eller befunnits skyldigt att ha begått brott att behandlas på ett sätt som främjar barnets känsla av värdighet och värde, som stärker barnets respekt för andras mänskliga rättigheter och grundläggande friheter och som tar hänsyn till barnets ålder och det önskvärda i att främja att barnet återanpassas till och tar på sig en konstruktiv roll i samhället.

child's assuming a constructive role in society.

2. To this end, and having regard to the relevant provisions of international instruments, States Parties shall, in particular, ensure that:

(a) No child shall be alleged as, be accused of, or recognized as having infringed the penal law by reason of acts or omissions that were not prohibited by national or international law at the time they were committed;

(b) Every child alleged as or accused of having infringed the penal law has at least the following guarantees:

(i) To be presumed innocent until proven guilty according to law;

(ii) To be informed promptly and directly of the charges against him or her, and, if appropriate, through his or her parents or legal guardians, and to have legal or other appropriate assistance in the preparation and presentation of his or her defence;

(iii) To have the matter determined without delay by a competent, independent and impartial authority or judicial body in a fair hearing according to

constructif au sein de celle-ci.

2. A cette fin, et compte tenu des dispositions pertinentes des instruments internationaux, les Etats parties veillent en particulier:

a) A ce qu'aucun enfant ne soit suspecté, accusé ou convaincu d'infraction à la loi pénale en raison d'actions ou d'omissions qui n'étaient pas interdites par le droit national ou international au moment où elles ont été commises;

b) A ce que tout enfant suspecté ou accusé d'infraction à la loi pénale ait au moins le droit aux garanties suivantes:

i) Etre présumé innocent jusqu'à ce que sa culpabilité ait été légalement établie;

ii) Etre informé dans le plus court délai et directement des accusations portées contre lui, ou, le cas échéant, par l'intermédiaire de ses parents ou représentants légaux, et bénéficier d'une assistance juridique ou de toute autre assistance appropriée pour la préparation et la présentation de sa défense;

iii) Que sa cause soit entendue sans retard par une autorité ou une instance judiciaire compétentes, indépendantes et impartiales, selon une

2. För detta ändamål och med beaktande av tillämpliga bestämmelser i internationella instrument ska konventionsstaterna säkerställa följande:

(a) Inget barn ska misstänkas eller åtalas för eller befinnas skyldigt att ha begått brott på grund av en handling eller underlåtenhet som inte var förbjuden enligt nationell eller internationell rätt vid den tidpunkt då den begicks,

(b) Varje barn som misstänks eller åtalas för att ha begått brott ska ha åtminstone följande garantier:

(i) att betraktas som oskyldigt till dess att barnets skuld lagligen fastställts,

(ii) att snarast och direkt underrättas om anklagelserna mot sig och, om lämpligt, genom sina föräldrar eller vårdnadshavare, och att få juridiskt biträde eller annan lämplig hjälp vid förberedelse och framläggande av sitt försvar,

(iii) att utan dröjsmål få saken avgjord av en behörig, oberoende och opartisk myndighet eller rättsskipande organ i en opartisk förhandling enligt lag

law, in the presence of legal or other appropriate assistance and, unless it is considered not to be in the best interest of the child, in particular, taking into account his or her age or situation, his or her parents or legal guardians;

(iv) Not to be compelled to give testimony or to confess guilt; to examine or have examined adverse witnesses and to obtain the participation and examination of witnesses on his or her behalf under conditions of equality;

(v) If considered to have infringed the penal law, to have this decision and any measures imposed in consequence thereof reviewed by a higher competent, independent and impartial authority or judicial body according to law;

(vi) To have the free assistance of an interpreter if the child cannot understand or speak the language used;

(vii) To have his or her privacy fully respected at all stages of the proceedings.

3. States Parties shall seek to promote the establishment of laws, procedures, authorities and institutions specifically applicable to children alleged as, accused of, or recognized as having

procédure équitable aux termes de la loi, en présence de son conseil juridique ou autre et, à moins que cela ne soit jugé contraire à l'intérêt supérieur de l'enfant en raison notamment de son âge ou de sa situation, en présence de ses parents ou représentants légaux;

iv) Ne pas être contraint de témoigner ou de s'avouer coupable; interroger ou faire interroger les témoins à charge, et obtenir la comparution et l'interrogatoire des témoins à décharge dans des conditions d'égalité;

v) S'il est reconnu avoir enfreint la loi pénale, faire appel de cette décision et de toute mesure arrêtée en conséquence devant une autorité ou une instance judiciaire supérieure compétentes, indépendantes et impartiales, conformément à la loi;

vi) Se faire assister gratuitement d'un interprète s'il ne comprend ou ne parle pas la langue utilisée;

vii) Que sa vie privée soit pleinement respectée à tous les stades de la procédure.

3. Les Etats parties s'efforcent de promouvoir l'adoption de lois, de procédures, la mise en place d'autorités et d'institutions spécialement conçues pour les

och i närvaro av juridiskt eller annat lämpligt biträde och, såvida det inte anses strida mot barnets bästa, särskilt med beaktande av barnets ålder eller situation, barnets föräldrar eller vårdnadshavare,

(iv) att inte tvingas att avge vittnesmål eller erkänna sig skyldigt; att förhöra eller låta förhöra vittnen som åberopas mot barnet samt att på lika villkor få vittnen inkallade och förhörda för barnets räkning,

(v) att, om barnet anses ha begått brott, få detta beslut och beslut om åtgärder till följd därav omprövade av en högre behörig, oberoende och opartisk myndighet eller rättskipande organ enligt lag,

(vi) att utan kostnad få hjälp av tolk, om barnet inte kan förstå eller tala det språk som används,

(vii) att få sitt privatliv till fullo respekterat under alla stadier i förfarandet.

3. Konventionsstaterna ska söka främja införandet av lagar och förfaranden samt inrättandet av myndigheter och institutioner som är speciellt anpassade för barn som misstänks eller åtalas för

infringed the penal law, and, in particular:

(a) The establishment of a minimum age below which children shall be presumed not to have the capacity to infringe the penal law;

(b) Whenever appropriate and desirable, measures for dealing with such children without resorting to judicial proceedings, providing that human rights and legal safeguards are fully respected.

4. A variety of dispositions, such as care, guidance and supervision orders; counselling; probation; foster care; education and vocational training programmes and other alternatives to institutional care shall be available to ensure that children are dealt with in a manner appropriate to their well-being and proportionate both to their circumstances and the offence.

Article 41

Nothing in the present Convention shall affect any provisions which are more conducive to the realization of the rights of the child and which may be contained in:

enfants suspectés, accusés ou convaincus d'infraction à la loi pénale, et en particulier:

a) D'établir un âge minimum au-dessous duquel les enfants seront présumés n'avoir pas la capacité d'enfreindre la loi pénale;

b) De prendre des mesures, chaque fois que cela est possible et souhaitable, pour traiter ces enfants sans recourir à la procédure judiciaire, étant cependant entendu que les droits de l'homme et les garanties légales doivent être pleinement respectés.

4. Toute une gamme de dispositions, relatives notamment aux soins, à l'orientation et à la supervision, aux conseils, à la probation, au placement familial, aux programmes d'éducation générale et professionnelle et aux solutions autres qu'institutionnelles seront prévues en vue d'assurer aux enfants un traitement conforme à leur bien-être et proportionné à leur situation et à l'infraction.

Article 41

Aucune des dispositions de la présente Convention ne porte atteinte aux dispositions plus propices à la réalisation des droits de l'enfant qui peuvent figurer:

eller befinns skyldiga till att ha begått brott och ska särskilt:

(a) fastställa en lägsta straffbarhetsålder,

(b) vidta åtgärder, då så är lämpligt och önskvärt, för behandling av ärenden som rör barn under denna ålder utanför domstol, under förutsättning att mänskliga rättigheter och rättsligt skydd till fullo respekteras.

4. Olika åtgärder som t.ex. vård, ledning och föreskrifter om tillsyn, rådgivning, övervakning, familjehemsplacering, utbildnings- och yrkesutbildningsprogram och andra alternativ till anstaltsvård ska finnas tillgängliga för att säkerställa att barn behandlas på ett sätt som är lämpligt för deras välmående och är rimligt både med hänsyn till deras personliga förhållanden och till brottet.

Artikel 41

Inget i denna konvention ska inverka på bestämmelser som är mer långtgående vad gäller att förverkliga barnets rättigheter och som kan finnas i:

(a) The law of a State party; or
 (b) International law in force for that State.

a) Dans la législation d'un Etat partie; ou
 b) Dans le droit international en vigueur pour cet Etat.

(a) en konventionsstats lagstiftning, eller
 (b) för den staten gällande internationell rätt.

Part II

Article 42

States Parties undertake to make the principles and provisions of the Convention widely known, by appropriate and active means, to adults and children alike.

Deuxième partie

Article 42

Les Etats parties s'engagent à faire largement connaître les principes et les dispositions de la présente Convention, par des moyens actifs et appropriés, aux adultes comme aux enfants.

Del II

Artikel 42

Konventionsstaterna åtar sig att genom lämpliga och aktiva åtgärder göra konventionens bestämmelser och principer allmänt kända bland såväl vuxna som barn.

Article 43

1. For the purpose of examining the progress made by States Parties in achieving the realization of the obligations undertaken in the present Convention, there shall be established a Committee on the Rights of the Child, which shall carry out the functions hereinafter provided.

2. The Committee shall consist of eighteen experts of high moral standing and recognized competence in the field covered by this Convention. ²The members of the Committee shall be elected by States Parties from among their nationals and shall serve in their personal capacity, consideration being given to equitable geographical distribution, as

Article 43

1. Aux fins d'examiner les progrès accomplis par les Etats parties dans l'exécution des obligations contractées par eux en vertu de la présente Convention, il est institué un Comité des droits de l'enfant qui s'acquitte des fonctions définies ci-après.

2. Le Comité se compose de dix-huit experts de haute moralité et possédant une compétence reconnue dans le domaine visé par la présente Convention.² Ses membres sont élus par les Etats parties parmi leurs ressortissants et siègent à titre personnel, compte tenu de la nécessité d'assurer une répartition géographique équitable et

Artikel 43

1. För att granska de framsteg som gjorts av konventionsstaterna i fråga om genomförandet av skyldigheterna enligt denna konvention ska en kommitté för barnets rättigheter upprättas, som ska utföra de uppgifter som föreskrivs i det följande.

2. Kommittén ska vara sammansatt av arton experter med högt moraliskt anseende och erkänd sakkunskap på det område som denna konvention omfattar.² Kommitténs medlemmar ska väljas av konventionsstaterna bland deras medborgare och ska tjänstgöra i sin personliga egenskap, varvid avseende ska fästas vid en rättvis geografisk

well as to the principal legal systems.

3. The members of the Committee shall be elected by secret ballot from a list of persons nominated by States Parties. Each State Party may nominate one person from among its own nationals

4. The initial election to the Committee shall be held no later than six months after the date of the entry into force of the present Convention and thereafter every second year. At least four months before the date of each election, the Secretary-General of the United Nations shall address a letter to States Parties inviting them to submit their nominations within two months. The Secretary-General shall subsequently prepare a list in alphabetical order of all persons thus nominated, indicating States Parties which have nominated them, and shall submit it to the States Parties to the present Convention.

² The General Assembly, in its resolution 50/155 of 21 December 1995, approved the amendment to article 43, paragraph 2, of the Convention on the Rights of the Child, replacing the word "ten" with the word "eighteen". The amendment entered into force on 18 November 2002 when it had been accepted by a two-thirds majority of the States parties (128 out of 191).

eu égard aux principaux systèmes juridiques.

3. Les membres du Comité sont élus au scrutin secret sur une liste de personnes désignées par les Etats parties. Chaque Etat partie peut désigner un candidat parmi ses ressortissants.

4. La première élection aura lieu dans les six mois suivant la date d'entrée en vigueur de la présente Convention. Les élections auront lieu ensuite tous les deux ans. Quatre mois au moins avant la date de chaque élection, le Secrétaire général de l'Organisation des Nations Unies invitera par écrit les Etats parties à proposer leurs candidats dans un délai de deux mois. Le Secrétaire général dressera ensuite la liste alphabétique des candidats ainsi désignés, en indiquant les Etats parties qui les ont désignés, et la communiquera aux Etats parties à la présente Convention.

² L'Assemblée générale, dans sa résolution 50/155 du 21 décembre 1995, a approuvé l'amendement qui consiste à remplacer, au paragraphe 2 de l'article 43 de la Convention relative aux droits de l'enfant, le mot "dix" par le mot "dix-huit". L'amendement est entré en vigueur le 18 novembre 2002 après son acceptation par une majorité des deux tiers des Etats parties (128 sur 191).

fördelning och de främsta rättssystemen.

3. Kommitténs medlemmar ska väljas genom sluten omröstning från en förteckning över personer som föreslagits av konventionsstaterna. Varje konventionsstat får föreslå en kandidat bland sina egna medborgare.

4. Det första valet till kommittén ska hållas senast sex månader efter dagen för denna konventions ikraftträdande och därefter vart annat år. Senast fyra månader före dagen för varje val ska Förenta nationernas generalsekreterare skriftligen uppmana konventionsstaterna att inom två månader inkomma med sina förslag. Generalsekreteraren ska sedan upprätta och till konventionsstaterna överlämna en förteckning i alfabetisk ordning över samtliga föreslagna personer och ange vilka konventionsstater som föreslagit dem.

² I resolution 50/155 av den 21 december 1995 antog generalförsamlingen en ändring av artikel 43.2 i konventionen om barnets rättigheter, genom vilken ordet "tio" ersätts med "arton". Ändringen trädde i kraft den 18 november 2002 efter att den antagits med två tredjedels majoritet av de fördragsslutande parterna (128 av 191).

5. The elections shall be held at meetings of States Parties convened by the Secretary-General at United Nations Headquarters. At those meetings, for which two thirds of States Parties shall constitute a quorum, the persons elected to the Committee shall be those who obtain the largest number of votes and an absolute majority of the votes of the representatives of States Parties present and voting

6. The members of the Committee shall be elected for a term of four years. They shall be eligible for re-election if renominated. The term of five of the members elected at the first election shall expire at the end of two years; immediately after the first election, the names of these five members shall be chosen by lot by the Chairman of the meeting.

7. If a member of the Committee dies or resigns or declares that for any other cause he or she can no longer perform the duties of the Committee, the State Party which nominated the member shall appoint another expert from among its nationals to serve for the remainder of the term, subject to the approval of the Committee.

5. Les élections ont lieu lors des réunions des Etats parties, convoquées par le Secrétaire général au Siège de l'Organisation des Nations Unies. A ces réunions, pour lesquelles le quorum est constitué par les deux tiers des Etats parties, les candidats élus au Comité sont ceux qui obtiennent le plus grand nombre de voix et la majorité absolue des voix des représentants des Etats parties présents et votants.

6. Les membres du Comité sont élus pour quatre ans. Ils sont rééligibles si leur candidature est présentée à nouveau. Le mandat de cinq des membres élus lors de la première élection prend fin au bout de deux ans. Les noms de ces cinq membres seront tirés au sort par le président de la réunion immédiatement après la première élection.

7. En cas de décès ou de démission d'un membre du Comité, ou si, pour toute autre raison, un membre déclare ne plus pouvoir exercer ses fonctions au sein du Comité, l'Etat partie qui avait présenté sa candidature nomme un autre expert parmi ses ressortissants pour pourvoir le poste ainsi vacant jusqu'à l'expiration

5. Val ska hållas vid möten med konventionsstaterna, som samman kallats av Förenta nationernas generalsekreterare, i Förenta nationernas högkvarter. Vid dessa möten, där besluts mässighet uppnås när två tredjedelar av konventionsstaterna är närvarande, ska de kandidater som uppnår det högsta antalet röster och absolut majoritet av de närvarande och röstande konventionsstaternas röster väljas in i kommittén.

6. Kommitténs medlemmar ska väljas för en tid av fyra år. De kan återväljas, om de föreslagits till återval. För fem av de medlemmar som utsetts vid det första valet ska mandattiden löpa ut efter två år. Omedelbart efter det första valet ska namnen på dessa fem medlemmar utses genom lottdragning av ordföranden vid mötet.

7. Om en kommittémedlem avlider, avsäger sig sitt uppdrag eller förklarar att han eller hon av någon annan anledning inte längre kan fullgöra sitt uppdrag inom kommittén, ska den konventionsstat som föreslog medlemmen, med förbehåll för kommitténs godkännande, utse en annan expert bland sina medborgare, som ska inneha uppdraget under

tion du mandat correspondant, sous réserve de l'approbation du Comité.

8. The Committee shall establish its own rules of procedure.

9. The Committee shall elect its officers for a period of two years.

10. The meetings of the Committee shall normally be held at United Nations Headquarters or at any other convenient place as determined by the Committee. The Committee shall normally meet annually. The duration of the meetings of the Committee shall be determined, and reviewed, if necessary, by a meeting of the States Parties to the present Convention, subject to the approval of the General Assembly.

11. The Secretary-General of the United Nations shall provide the necessary staff and facilities for the effective performance of the functions of the Committee under the present Convention.

12. With the approval of the General Assembly, the members of the Committee established under the present Convention shall receive emoluments from United Nations resources as the Assembly may decide.

8. Le Comité adopte son règlement intérieur.

9. Le Comité élit son bureau pour une période de deux ans.

10. Les réunions du Comité se tiennent normalement au Siège de l'Organisation des Nations Unies, ou en tout autre lieu approprié déterminé par le Comité. Le Comité se réunit normalement chaque année. La durée de ses sessions est déterminée et modifiée, si nécessaire, par une réunion des Etats parties à la présente Convention, sous réserve de l'approbation de l'Assemblée générale.

11. Le Secrétaire général de l'Organisation des Nations Unies met à la disposition du Comité le personnel et les installations qui lui sont nécessaires pour s'acquitter efficacement des fonctions qui lui sont confiées en vertu de la présente Convention.

12. Les membres du Comité institué en vertu de la présente Convention reçoivent, avec l'approbation de l'Assemblée générale, des émoluments prélevés sur les ressources de l'Organisation des Nations Unies dans les conditions et selon les

återstoden av mandat-tiden.

8. Kommittén ska själv fastställa sin arbetsordning.

9. Kommittén ska välja sitt presidium för en tvåårsperiod.

10. Kommitténs möten ska vanligtvis hållas i Förenta nationernas högkvarter eller på en annan lämplig plats, som kommittén bestämmer. Kommittén ska i regel sammanträda varje år. Kommittémötenas längd ska bestämmas och, om det är nödvändigt, omprövas vid möte med konventionsstaterna, med förbehåll för generalförsamlingens godkännande.

11. Förenta nationernas generalsekreterare ska tillhandahålla nödvändig personal och resurser för att möjliggöra för kommittén att effektivt utföra sitt uppdrag enligt denna konvention.

12. Medlemmarna av den enligt denna konvention upprättade kommittén ska med godkännande av generalförsamlingen få ersättning från Förenta nationerna på de villkor som generalförsamlingen beslutar.

l'Assemblée générale.

Article 44

1. States Parties undertake to submit to the Committee, through the Secretary-General of the United Nations, reports on the measures they have adopted which give effect to the rights recognized herein and on the progress made on the enjoyment of those rights:

(a) Within two years of the entry into force of the Convention for the State Party concerned;

(b) Thereafter every five years.

2. Reports made under the present article shall indicate factors and difficulties, if any, affecting the degree of fulfilment of the obligations under the present Convention. Reports shall also contain sufficient information to provide the Committee with a comprehensive understanding of the implementation of the Convention in the country concerned.

3. A State Party which has submitted a comprehensive initial report to the Committee need not, in its subsequent reports submitted in accordance with paragraph 1 (b) of

Article 44

1. Les Etats parties s'engagent à soumettre au Comité, par l'entremise du Secrétaire général de l'Organisation des Nations Unies, des rapports sur les mesures qu'ils auront adoptées pour donner effet aux droits reconnus dans la présente Convention et sur les progrès réalisés dans la jouissance de ces droits:

a) Dans les deux ans à compter de la date de l'entrée en vigueur de la présente Convention pour les Etats parties intéressés;

b) Par la suite, tous les cinq ans.

2. Les rapports établis en application du présent article doivent, le cas échéant, indiquer les facteurs et les difficultés empêchant les Etats parties de s'acquitter pleinement des obligations prévues dans la présente Convention. Ils doivent également contenir des renseignements suffisants pour donner au Comité une idée précise de l'application de la Convention dans le pays considéré.

3. Les Etats parties ayant présenté au Comité un rapport initial complet n'ont pas, dans les rapports qu'ils lui présentent ensuite conformément à l'alinéa

Artikel 44

1. Konventionsstaterna åtar sig att genom Förenta nationernas generalsekretärare avge rapporter till kommittén om de åtgärder som de vidtagit för att genomföra de rättigheter som erkänns i denna konvention och om de framsteg som gjorts i fråga om åtnjutandet av dessa rättigheter:

(a) inom två år efter konventionens ikraftträdande i den berörda staten, och

(b) därefter vart femte år.

2. Rapporter enligt denna artikel ska ange eventuella förhållanden och svårigheter som påverkar i vilken utsträckning åtagandena enligt denna konvention har uppfyllts. Rapporterna ska även innehålla tillräcklig information för att ge kommittén en god uppfattning om genomförandet av konventionen i det berörda landet.

3. En konventionsstat som har tillställt kommittén en utförlig första rapport behöver inte i sina följande rapporter, som avges enligt punkt 1 (b) i denna artikel, upprepa

the present article, repeat basic information previously provided.

4. The Committee may request from States Parties further information relevant to the implementation of the Convention.

5. The Committee shall submit to the General Assembly, through the Economic and Social Council, every two years, reports on its activities.

6. States Parties shall make their reports widely available to the public in their own countries.

Article 45

In order to foster the effective implementation of the Convention and to encourage international co-operation in the field covered by the Convention:

(a) The specialized agencies, the United Nations Children's Fund, and other United Nations organs shall be entitled to be represented at the consideration of the implementation of such provisions of the present Convention as fall within the scope of their mandate. The Committee may invite the specialized agencies, the United Nations Children's Fund and other competent bodies as it may consider

(b) du paragraphe 1 du présent article, à répéter les renseignements de base antérieurement communiqués.

4. Le Comité peut demander aux Etats parties tous renseignements complémentaires relatifs à l'application de la Convention.

5. Le Comité soumet tous les deux ans à l'Assemblée générale, par l'entremise du Conseil économique et social, un rapport sur ses activités.

6. Les Etats parties assurent à leurs rapports une large diffusion dans leur propre pays.

Article 45

Pour promouvoir l'application effective de la Convention et encourager la coopération internationale dans le domaine visé par la Convention:

a) Les institutions spécialisées, le Fonds des Nations Unies pour l'enfance et d'autres organes des Nations Unies ont le droit de se faire représenter lors de l'examen de l'application des dispositions de la présente Convention qui relèvent de leur mandat. Le Comité peut inviter les institutions spécialisées, le Fonds des Nations Unies pour l'enfance et tous autres organismes qu'il jugera

tidigare lämnad grundläggande information.

4. Kommittén kan begära ytterligare information från konventionsstaterna om genomförandet av konventionen.

5. Kommittén ska vart annat år genom Förenta nationernas ekonomiska och sociala råd tillstålla generalförsamlingen rapporter om sin verksamhet.

6. Konventionsstaterna ska göra sina rapporter allmänt tillgängliga för allmänheten i sina respektive länder.

Artikel 45

För att främja ett effektivt genomförande av konventionen och internationellt samarbete på det område som konventionen avser gäller följande:

(a) Fackorganen, Förenta nationernas barnfond och andra FN-organ ska ha rätt att vara representerade vid granskningen av genomförandet av sådana bestämmelser i denna konvention som faller inom ramen för deras mandat. Kommittén kan, såsom den finner lämpligt, bjuda in fackorganen, Förenta nationernas barnfond och andra behöriga organ att ge expertråd avseende ge

appropriate to provide expert advice on the implementation of the Convention in areas falling within the scope of their respective mandates. The Committee may invite the specialized agencies, the United Nations Children's Fund, and other United Nations organs to submit reports on the implementation of the Convention in areas falling within the scope of their activities;

(b) The Committee shall transmit, as it may consider appropriate, to the specialized agencies, the United Nations Children's Fund and other competent bodies, any reports from States Parties that contain a request, or indicate a need, for technical advice or assistance, along with the Committee's observations and suggestions, if any, on these requests or indications;

(c) The Committee may recommend to the General Assembly to request the Secretary-General to undertake on its behalf studies on specific issues relating to the rights of the child;

(d) The Committee may make suggestions and general recommendations based on information received pursuant to articles 44 and 45 of the present Convention.

appropriés à donner des avis spécialisés sur l'application de la Convention dans les domaines qui relèvent de leurs mandats respectifs. Il peut inviter les institutions spécialisées, le Fonds des Nations Unies pour l'enfance et d'autres organes des Nations Unies à lui présenter des rapports sur l'application de la Convention dans les secteurs qui relèvent de leur domaine d'activité;

b) Le Comité transmet, s'il le juge nécessaire, aux institutions spécialisées, au Fonds des Nations Unies pour l'enfance et aux autres organismes compétents tout rapport des Etats parties contenant une demande ou indiquant un besoin de conseils ou d'assistance techniques, accompagné, le cas échéant, des observations et suggestions du Comité touchant ladite demande ou indication;

c) Le Comité peut recommander à l'Assemblée générale de prier le Secrétaire général de procéder pour le Comité à des études sur des questions spécifiques touchant les droits de l'enfant;

d) Le Comité peut faire des suggestions et des recommandations d'ordre général fondées sur les renseignements reçus en application des articles 44 et 45 de la

nomförandet av konventionen på områden som faller inom ramen för deras respektive verksamhetsområden. Kommittén kan bjuda in fackorganen, Förenta nationernas barnfond och andra FN-organ att inkomma med rapporter om genomförandet av konventionen inom områden som faller inom ramen för deras respektive verksamhetsområde,

(b) Kommittén ska, såsom den finner lämpligt, till fackorganen, Förenta nationernas barnfond och andra behöriga organ överlämna rapporter från konventionsstaterna som innehåller en begäran om eller anger behov av teknisk rådgivning eller tekniskt bistånd jämte kommitténs synpunkter och eventuella förslag beträffande sådan begäran eller sådant behov,

(c) Kommittén kan rekommendera generalförsamlingen att framställa en begäran till generalsekreteraren om att för kommitténs räkning genomföra studier i särskilda frågor som rör barnets rättigheter,

(d) Kommittén kan avge förslag och allmänna rekommendationer på grundval av den information som erhållits enligt artiklarna 44 och 45 i

Such suggestions and general recommendations shall be transmitted to any State Party concerned and reported to the General Assembly, together with comments, if any, from States Parties.

présente Convention. Ces suggestions et recommandations d'ordre général sont transmises à tout Etat partie intéressé et portées à l'attention de l'Assemblée générale, accompagnées, le cas échéant, des observations des Etats parties.

denna konvention. Sådana förslag och allmänna rekommendationer ska tillställas varje konventionsstat som berörs samt rapporteras till generalförsamlingen tillsammans med eventuella kommentarer från konventionsstaterna.

Part III

Article 46

The present Convention shall be open for signature by all States.

Troisième partie

Article 46

La présente Convention est ouverte à la signature de tous les Etats.

Del III

Artikel 46

Denna konvention ska vara öppen för undertecknande av alla stater.

Article 47

The present Convention is subject to ratification. Instruments of ratification shall be deposited with the Secretary-General of the United Nations.

Article 47

La présente Convention est sujette à ratification. Les instruments de ratification seront déposés auprès du Secrétaire général de l'Organisation des Nations Unies.

Artikel 47

Denna konvention ska ratificeras. Ratifikationsinstrumenten ska deponeras hos Förenta nationernas generalsekreterare.

Article 48

The present Convention shall remain open for accession by any State. The instruments of accession shall be deposited with the Secretary-General of the United Nations.

Article 48

La présente Convention restera ouverte à l'adhésion de tout Etat. Les instruments d'adhésion seront déposés auprès du Secrétaire général de l'Organisation des Nations Unies.

Artikel 48

Denna konvention ska förbli öppen för anslutning av vilken stat som helst. Anslutningsinstrumenten ska deponeras hos Förenta nationernas generalsekreterare.

Article 49

1. The present Convention shall enter into force on the thirtieth day following the date of deposit with the Secretary-General of the United Nations of the twentieth instrument of ratification or accession.

Article 49

1. La présente Convention entrera en vigueur le trentième jour qui suivra la date du dépôt auprès du Secrétaire général de l'Organisation des Nations Unies du vingtième instrument

Artikel 49

1. Denna konvention träder i kraft den trettionde dagen efter dagen för deponeringen av det tjugonde ratifikations- eller anslutningsinstrumentet hos Förenta nationernas generalsekreterare.

de ratification ou d'adhésion.

2. For each State ratifying or acceding to the Convention after the deposit of the twentieth instrument of ratification or accession, the Convention shall enter into force on the thirtieth day after the deposit by such State of its instrument of ratification or accession.

2. Pour chacun des Etats qui ratifieront la présente Convention ou y adhéreront après le dépôt du vingtième instrument de ratification ou d'adhésion, la Convention entrera en vigueur le trentième jour qui suivra le dépôt par cet Etat de son instrument de ratification ou d'adhésion.

2. I förhållande till varje stat som ratificerar eller ansluter sig till konventionen efter deponeringen av det tjugonde ratifikations- eller anslutningsinstrumentet träder konventionen i kraft den trettionde dagen efter det att en sådan stat deponerat sitt ratifikations- eller anslutningsinstrument.

Article 50

1. Any State Party may propose an amendment and file it with the Secretary-General of the United Nations. The Secretary-General shall thereupon communicate the proposed amendment to States Parties, with a request that they indicate whether they favour a conference of States Parties for the purpose of considering and voting upon the proposals. In the event that, within four months from the date of such communication, at least one third of the States Parties favour such a conference, the Secretary-General shall convene the conference under the auspices of the United Nations. Any amendment adopted by a majority of States Parties present and voting at the conference shall be submitted to the General Assembly for approval.

Article 50

1. Tout Etat partie peut proposer un amendement et en déposer le texte auprès du Secrétaire général de l'Organisation des Nations Unies. Le Secrétaire général communique alors la proposition d'amendement aux Etats parties, en leur demandant de lui faire savoir s'ils sont favorables à la convocation d'une conférence des Etats parties en vue de l'examen de la proposition et de sa mise aux voix. Si, dans les quatre mois qui suivent la date de cette communication, un tiers au moins des Etats parties se prononcent en faveur de la convocation d'une telle conférence, le Secrétaire général convoque la conférence sous les auspices de l'Organisation des Nations Unies. Tout amendement adopté par la majorité des Etats parties

Artikel 50

1. En konventionsstat kan föreslå en ändring av konventionen och överlämna förslaget till Förenta nationernas generalsekreterare. Generalsekreteraren ska sedan överlämna ändringsförslaget till konventionsstaterna tillsammans med en begäran om att de ska ange om de förordar att en konferens med konventionsstaterna anordnas i syfte att behandla och rösta om förslagen. Om minst en tredjedel av staterna inom fyra månader efter förslagets överlämnande tillstyrker en sådan konferens, ska generalsekreteraren sammankalla konferensen i Förenta nationernas regi. Ändringsförslag som antagits av en majoritet av de vid konferensen närvarande och röstande konventionsstaterna ska underställas generalförsamlingen för godkännande.

présents et votants à la conférence est soumis pour approbation à l'Assemblée générale de l'Organisation des Nations Unies.

2. An amendment adopted in accordance with paragraph 1 of the present article shall enter into force when it has been approved by the General Assembly of the United Nations and accepted by a two-thirds majority of States Parties.

3. When an amendment enters into force, it shall be binding on those States Parties which have accepted it, other States Parties still being bound by the provisions of the present Convention and any earlier amendments which they have accepted.

Article 51

1. The Secretary-General of the United Nations shall receive and circulate to all States the text of reservations made by States at the time of ratification or accession.

2. A reservation incompatible with the object and purpose of the present Convention shall not be permitted.

3. Reservations may be withdrawn at any time by notification to that

2. Tout amendement adopté conformément aux dispositions du paragraphe 1 du présent article entre en vigueur lorsqu'il a été approuvé par l'Assemblée générale des Nations Unies et accepté par une majorité des deux tiers des Etats parties.

3. Lorsqu'un amendement entre en vigueur, il a force obligatoire pour les Etats parties qui l'ont accepté, les autres Etats parties demeurant liés par les dispositions de la présente Convention et par tous amendements antérieurs acceptés par eux.

Article 51

1. Le Secrétaire général de l'Organisation des Nations Unies recevra et communiquera à tous les Etats le texte des réserves qui auront été faites par les Etats au moment de la ratification ou de l'adhésion.

2. Aucune réserve incompatible avec l'objet et le but de la présente Convention n'est autorisée.

3. Les réserves peuvent être retirées à tout moment par

2. En ändring som antagits i enlighet med punkt 1 i denna artikel träder i kraft när den har godkänts av Förenta nationernas generalförsamling och antagits av konventionsstaterna med två tredjedels majoritet.

3. När en ändring träder i kraft ska den vara bindande för de konventionsstater som har antagit den, medan övriga konventionsstater fortfarande är bundna av bestämmelserna i denna konvention och eventuella tidigare ändringar som de antagit.

Artikel 51

1. Förenta nationernas generalsekreterare ska ta emot och till alla stater delge texten till reservationer som staterna anmält vid ratifikationen eller anslutningen.

2. En reservation som strider mot denna konventions ändamål och syfte ska inte tillåtas.

3. Reservationer kan när som helst dras tillbaka genom notifikation till

effect addressed to the Secretary-General of the United Nations, who shall then inform all States. Such notification shall take effect on the date on which it is received by the Secretary-General.

notification adressée au Secrétaire général de l'Organisation des Nations Unies, lequel en informe tous les Etats parties à la Convention. La notification prend effet à la date à laquelle elle est reçue par le Secrétaire général.

Förenta nationernas generalsekreterare, som där- efter ska underrätta alla stater. Notifikationen ska gälla från den dag då den mottogs av generalsekreteraren.

Article 52

A State Party may denounce the present Convention by written notification to the Secretary-General of the United Nations. Denunciation becomes effective one year after the date of receipt of the notification by the Secretary-General.

Article 52

Tout Etat partie peut dénoncer la présente Convention par notification écrite adressée au Secrétaire général de l'Organisation des Nations Unies. La dénonciation prend effet un an après la date à laquelle la notification a été reçue par le Secrétaire général.

Artikel 52

En konventionsstat kan säga upp denna konvention genom skriftlig notifikation till Förenta nationernas generalsekreterare. Uppsägningen träder i kraft ett år efter den dag då notifikationen mottogs av generalsekreteraren.

Article 53

The Secretary-General of the United Nations is designated as the depositary of the present Convention.

Article 53

Le Secrétaire général de l'Organisation des Nations Unies est désigné comme dépositaire de la présente Convention.

Artikel 53

Förenta nationernas generalsekreterare utses till depositarie för denna konvention.

Article 54

The original of the present Convention, of which the Arabic, Chinese, English, French, Russian and Spanish texts are equally authentic, shall be deposited with the Secretary-General of the United Nations.

Article 54

L'original de la présente Convention, dont les textes anglais, arabe, chinois, espagnol, français et russe font également foi, sera déposé auprès du Secrétaire général de l'Organisation des Nations Unies.

Artikel 54

Originalen till denna konvention, vars arabiska, engelska, franska, kinesiska, ryska och spanska texter har lika giltighet, ska deponeras hos Förenta nationernas generalsekreterare.

In witness thereof the undersigned plenipotentiaries, being duly authorized thereto by their respective Governments,

En foi de quoi les plénipotentiaires soussignés, dûment habilités par leurs gouvernements

Till bekräftelse härav har undertecknade ombud, därtill vederbörligen befullmäktigade av sina respektive regeringar,

have signed the present Convention. respectifs, ont signé la présente Convention. undertecknat denna konvention.

BILAGA 3

Konstitutionsutskottets yttrande 2017/18:KU8y

Inkorporering av FN:s konvention om barnets rättigheter

Till socialutskottet

Socialutskottet beslutade den 19 april 2018 att ge konstitutionsutskottet tillfälle att yttra sig över regeringens proposition 2017/18:186 Inkorporering av FN:s konvention om barnets rättigheter och följdmotioner.

Konstitutionsutskottet ser sammanfattningsvis, från de utgångspunkter som utskottet har att beakta, inte några hinder mot att socialutskottet tillstyrker propositionen. Utskottet betonar vikten av att även andra åtgärder vidtas; bland det utskottet tar upp finns fortsatt transformering av barnkonventionen. När det gäller den vägledning som regeringen aviserar i propositionen betonar utskottet att det inte får bli så att vägledningen i praktiken kommer att uppfattas som lagförarbeten i efterhand. Det är av största vikt att domstolars och myndigheters rättskipning är och förblir oberoende; därför får vägledningen inte uppfattas som en instruktion.

Utskottet ser inte skäl till någon åtgärd med anledning av motionerna.

I yttrandet finns tre avvikande meningar (M och C, SD, samt L) och två särskilda yttranden (V, KD).

Utskottets överväganden

Propositionen

Regeringen föreslår (prop. 2017/18:186) att riksdagen antar regeringens förslag till lag om Förenta nationernas konvention om barnets rättigheter (barnkonventionen).

Regeringen anför att barnkonventionen genom inkorporering ges ställning som svensk lag, vilket innebär ett förtydligande av att rättstillämparna i mål och ärenden ska tolka svenska bestämmelser i förhållande till barnkonventionen. För att barnkonventionen ska få genomslag krävs, anför regeringen vidare, vid sidan av en inkorporering en fortsatt transformering av barnkonventionens bestämmelser till nationell rätt. Därutöver krävs en kombination av olika åtgärder såsom vägledning, utbildning och samordning mellan olika aktörer på olika nivåer i samhället.

Den föreslagna lagen innehåller en paragraf. I den paragrafen föreslås det att artiklarna 1–42 i konventionen i originaltexternas lydelse ska gälla som svensk lag.

Konventionens engelska och franska originaltexter finns tillsammans med en svensk översättning intagna som en bilaga till den föreslagna lagen. (I en fotnot i bilagan uppmärksammas att den svenska översättningen huvudsakligen överensstämmer med den i proposition 1989/90:107 intagna texten, att en ändring har gjorts i artikel 43.2 samt att en revidering av översättningen gjordes i mars 2018.)

Lagrådet avstyrkte remissens förslag till lag om Förenta nationernas konvention om barnets rättigheter.

Lagrådet lyfte även fram en frågeställning angående en kommande vägledning, nämligen vilken auktoritet vägledningen kommer att tillskrivas. Lagrådet betonade att det inte får bli så att vägledningen i praktiken kommer att uppfattas som lagförarbeten i efterhand.

Regeringen anför (s. 90) att en vägledning som kan utgöra ett stöd vid tolkning och tillämpning av barnkonventionen bör tas fram för att öka kunskap om konventionen för att säkerställa att barnets rättigheter tas till vara i rättstillämpningen. Vägledningen bör syfta till att underlätta för olika aktörer bl.a. vid rättstillämpning genom att redogöra för hur man metodmässigt kan gå till väga när man tolkar och tillämpar en internationell konvention som barnkonventionen. Vidare bör vägledningen även omfatta en allmän redogörelse för folkrättsliga tolkningsmedel och källor vid tolkning av traktater och en redogörelse av tolkningsmedel och källor vid tolkning av barnkonventionen som kan vara relevanta samt hänvisningar till relevanta rättskällor som kan fungera som hjälpmedel vid tolkning av barnkonventionens bestämmelser, såsom nationell och internationell rättspraxis och doktrin. Den bör också omfatta övrig vägledning såsom rekommendationer och allmänna kommentarer från FN:s kommitté för barnets rättigheter (barnrättskommittén)

och andra konventionskommittéer som, trots att de inte är juridiskt bindande, kan utgöra ett viktigt stöd och ge viss vägledning vid tolkning och tillämpning av barnkonventionen.

Regeringen betonar (s. 91) att en sådan vägledning i sig inte utgör en rättskälla utan endast är just en vägledning. Regeringen förklarar sig dela Lagrådets synpunkter och anser att det är viktigt att undvika risken för konflikter med förvaltningsmyndigheternas och domstolarnas självständighet i rättstillämpningen, och att vägledningen måste utformas på ett sådant sätt att den inte kan ses som en särskild anvisning till myndigheterna om hur svensk lag ska tillämpas (jfr 11 kap. 3 § och 12 kap. 2 § regeringsformen).

Motionerna

Fem följdmotioner har väckts med anledning av propositionen.

Camilla Waltersson Grönvall (M) och Anders W Jonsson (C) yrkar i kommittémotion 2017/18:4101 att riksdagen avslår regeringens förslag till lag om Förenta nationernas konvention om barnets rättigheter (yrkande 1) och att riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att i regeringsformen infoga en ny bestämmelse som gäller barns rättigheter och tillkännager det för regeringen (yrkande 2). När det gäller yrkande 2 anför motionärerna bl.a. att de, som alternativ till regeringens förslag att göra barnkonventionen till svensk lag, föreslår att dagens formulering i 1 kap. 2 § regeringsformen om att det allmänna ska verka för att barns rätt tas till vara samt artiklarna 2, 3, 6 och 12 i barnkonventionen används som utgångspunkter för att skapa en ny grundlagsbestämmelse i regeringsformen om skyddet för barns rättigheter. Artiklarna 2, 3 och 6 kan beskrivas som portalbestämmelser i konventionen. Där finns grundläggande utgångspunkter om barnets rätt till sitt liv och om icke-diskriminering samt om betonandet av barnets bästa, vilka genomsyrar övriga delar av konventionen och som därmed i huvudsak är av sådan karaktär att de passar in bland regeringsformens övriga bestämmelser. Artikel 12 tar upp barnets rätt att höras i ärenden som rör barnet. Med tanke på att en ofta förekommande kritik rör just att barn inte får komma till tals i den utsträckning som lagstiftningen redan i dag föreskriver, menar motionärerna att artikel 12 är så viktig att dess innehåll bör grundlagsfästas. Att införa en bestämmelse av detta slag i regeringsformen skulle enligt motionärerna vara en tydlig, konkret och lättöverskådlig åtgärd som kraftigt skulle förstärka barnperspektivet i grundlagen, men som inte skulle innebära en påtaglig överföring av politisk makt från riksdagen till domstolarna. I stället skulle den bygga vidare på den traditionella, svenska metoden att transformera internationella åtaganden till nationell rätt genom nationell lagstiftning eller grundlagsstiftning. I motionen visar motionärerna även hur de tänker sig att en ny paragraf i regeringsformen skulle kunna utformas.

Per Ramhorn m.fl. (SD) yrkar i kommittémotion 2017/18:4105 att riksdagen avslår förslaget till lag om Förenta nationernas konvention om barnets rättigheter eftersom förslaget inte är tillräckligt utrett och saknar en tydlig

konsekvensanalys (yrkande 1), att riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen ska återkomma med ett förslag på hur FN:s konvention om barnets rättigheter kan införlivas i svensk lag på ett ansvars- tagande, långsiktigt och förutsägbart sätt som en målsättningsbestämmelse och tillkännager detta för regeringen (yrkande 2), att riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att FN:s konvention om barnets rättigheter ska införlivas i svensk lag genom transformering och tillkännager detta för regeringen (yrkande 3) och att riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att tillsätta en parlamentarisk kommitté för att utreda hur det fortsatta arbetet med att införliva barnkonventionen i svensk rätt ska genom- föras och tillkännager detta för regeringen (yrkande 4).

Maj Karlsson m.fl. (V) yrkar i kommittémotion 2017/18:4082 att riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige bör ratificera tilläggsprotokollet till barnkonventionen om inrättandet av en internationell klagomekanism och tillkännager detta för regeringen. Motionärerna anför bl.a. att ett tilläggsprotokoll till barnkonventionen som innehåller individuell klagorätt har förhandlats fram. Sedan februari 2012 är tilläggsprotokollet öppet för staterna att underteckna. I slutet av maj samma år hade 20 länder undertecknat protokollet, dock inte Sverige. Motionärerna uppmärksammar att flera av de grundläggande FN-konventionerna om skydd för de mänskliga rättigheterna, t.ex. FN-konventionen om medborgerliga och civila rättigheter och FN-konventionen mot tortyr, har tilläggsprotokoll som ger enskilda individer klagorätt till en övervakningskommitté om de anser sina rättigheter enligt konventionen kränkta. Ett stort antal länder har godtagit den individuella klagorätten, som har mycket stor betydelse för att ge rättigheterna tänder och bidra till att en konvention får genomslag i verkligheten. Motionärerna anför därefter att Sverige bör ratificera tilläggsprotokollet till barnkonventionen om inrättandet av en internationell klagomekanism.

Barbro Westerholm m.fl. (L) yrkar i kommittémotion 2017/18:4100 att riksdagen avslår propositionen i den del som avser en inkorporering i svensk rätt av artikel 20 i FN:s konvention om barnets rättigheter (yrkande 1), att riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om vägledningen om barnkonventionen och tillkännager detta för regeringen (yrkande 2), att riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ett brett arbete för att säkerställa respekten för barnets rättigheter i enlighet med barnkonventionen och svenska rättsprinciper, och riksdagen tillkännager detta för regeringen (yrkande 3).

Emma Henriksson m.fl. (KD) yrkar i kommittémotion 2017/18:4103 att riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att följa upp och vid behov vidta åtgärder som syftar till att säkerställa att de grundläggande principerna i FN:s konvention om barnets rättigheter följs och tillämpas i enlighet med svensk rätt och tillkännager detta för regeringen.

Något om bakgrunden

Sverige ratificerade FN-konventionen om barnets rättigheter 1990. Därefter har olika initiativ tagits för att främja och stärka barnets rättigheter.

Barnkonventionen har i vissa delar införlivats i svensk rätt genom transformering. I fråga om andra delar har det bedömts att det inte behövs någon transformering eftersom det ansetts råda normharmoni. För att kunna konstatera normharmoni krävs en grundlig genomgång av relevanta delar av det inhemska regelverket vilket gjordes 1990 i samband med ratificeringen av barnkonventionen (prop. 2017/18:186 s. 63). Transformering som metod för att anpassa svensk rätt till barnkonventionen kräver successiv och kontinuerlig anpassning av nationell lagstiftning allteftersom konventionen behöver tolkas i ljuset av ändrade samhällsförhållanden. Transformering har skett genom översyner av befintlig lagstiftning och i samband med att ny lagstiftning har tagits fram.

Inkorporering, transformering och konstaterande av normharmoni

Införlivande av internationella överenskommelser med svensk rätt kan ske genom inkorporering eller transformering. Det kan även göras ett konstaterande av normharmoni, vilket innebär att den nationella rätten redan lever upp till de förpliktelser som staten har åtagit sig.

Vid inkorporering föreskrivs i lag att konventionens e.d. artiklar ska gälla som svensk lag (se t.ex. lagen [1994:1219] om den europeiska konventionen angående skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna).

Transformering innebär, enkelt uttryckt, att införa eller ändra svenska bestämmelser så att de överensstämmer med konventionens bestämmelser. Detta behövs inte i den del eller de delar som normharmoni konstateras.

Några tidigare uttalanden från konstitutionsutskottet

Den 12 juni 1990 godkände riksdagen konventionen om barnets rättigheter (prop. 1989/90:107, bet. 1989/90:SoU28). I det ärendet behandlade riksdagen en motion om ett grundlagsstadgande om barnets bästa; konstitutionsutskottet yttrade sig till socialutskottet angående bl.a. denna motion, som gällde att grundlagsfästa den princip som kommer till uttryck i artikel 3.1 i konventionen där det slås fast att vid alla åtgärder som rör barnet ska barnets bästa komma i främsta rummet. Konstitutionsutskottet uttalade följande (1989/90:KU8y).

Principen om barnets bästa är en av utgångspunkterna för den offentliga verksamheten i Sverige. Målsättningsstadgandet i 1 kap. 2 § regeringsformen ger uttryck för detta genom att det allmänna åläggs att särskilt verka för social omsorg och trygghet och för en god levnadsmiljö. Mot denna bakgrund saknas det enligt utskottet anledning att ytterligare befästa principen genom en särskild målsättningsbestämmelse i regeringsformen.

Ej heller anser utskottet det påkallat att utöka bestämmelserna om grundläggande fri- och rättigheter i 2 kap. regeringsformen med en bestämmelse om barnets bästa.

Konstitutionsutskottet föreslog således att den aktuella motionen skulle avslås. Mot utskottets yttrande i denna del framförde VPK och MP en avvikande mening.

Därefter har konstitutionsutskottet vid flera tillfällen uttalat sig i fråga om metod för införlivande av FN:s konvention om barnets rättigheter.

Hösten 1995 yttrade sig konstitutionsutskottet till socialutskottet över motionsyrkanden såvitt avsåg frågor om införlivande av FN:s konvention om barnets rättigheter från i huvudsak konstitutionella och författningstekniska synpunkter (1995/96:KU2y). Efter att ha redogjort för bakgrunden, bl.a. i fråga om fullgörande av internationella avtal, metoder för att införliva en internationell konvention med nationell rätt, införlivande av konventioner om mänskliga rättigheter och Sveriges godkännande av FN:s konvention om barnets rättigheter uttalade konstitutionsutskottet följande.

Utskottet vill inledningsvis framhålla att det självfallet måste vara Sveriges skyldighet att uppfylla internationella åtaganden. I samband med att Sverige ansluter sig till en konvention måste därför noggrant övervägas vilka konsekvenser anslutningen får för den svenska rättsordningen.

Som redovisats i det föregående har i Sverige enligt praxis två metoder tillämpats för införlivande av internationella konventioner, transformering och inkorporering. Utskottet har tidigare uttalat att båda metoderna kan anses godtagbara från konstitutionell synpunkt (KU 1984/85:5 och 1984/85:4y). Vilken modell som skall användas får avgöras från fall till fall. Av föregående redogörelse framgår vidare att utskottet uttalat att om en konvention saknar svensk autentisk text bör huvudregeln vara att transformationsmetoden används. När särskilda skäl talar för det, såsom exempelvis att reglerna riktar sig till myndigheter eller särskilda grupper av enskilda för vilka det inte kan antas innebära några svårigheter att ta del av konventionstexten, kan även inkorporeringsmetoden godtas. I regel bör då krävas en omsorgsfullt utarbetad officiell översättning. Så bör ovillkorligen vara fallet om författningen riktar sig till en bredare allmänhet.

I nu föreliggande motioner aktualiseras frågan om införlivandet av FN:s konvention om barnets rättigheter i svensk rätt. Av föregående redogörelse framgår att utskottet tidigare har intagit den ståndpunkten att konventioner om mänskliga rättigheter i allmänhet inte kan anses lämpade för direkt tillämpning av svenska domstolar och myndigheter. Utskottet har härvid bl.a. hänvisat till 1973 års fri- och rättighetsutredning (SOU 1975:75), som bl.a. pekat på att konventionstexterna är svåröverskådliga och svårtillämpade och att de ofta bygger på terminologi som varken är enhetlig eller anpassad till svensk lagstiftningsteknik. I samband med beredningen av förslaget om inkorporering av Europakonventionen angående skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna framhölls att denna emellertid intog en sådan särställning bland konventionerna om mänskliga rättigheter att den i inkorporeringshänseende borde behandlas på ett annat sätt än övriga konventioner (prop. 1993/94:117 s. 34). Bland annat pekades på att Europakonventionen bygger på en utpräglat juridisk grund, med prövning i domstol på talan av enskild. Konventionens bestämmelser hade också kommit att preciseras genom konventionsorganens kontinuerliga praxisbildande verksamhet.

Som redovisats gjorde konstitutionsutskottet ingen annan bedömning i fråga om Europakonventionens särställning i inkorporeringshänseende i förhållande till andra konventioner om mänskliga rättigheter (bet. 1993/94:KU24).

Enligt utskottets mening saknas anledning att gå ifrån den av utskottet tidigare intagna ståndpunkten att konventioner om mänskliga rättigheter i allmänhet inte kan anses lämpade för direkt tillämpning av svenska domstolar och myndigheter. Vad gäller FN:s konvention om barnets rättigheter saknas skäl att anse att den, såsom Europakonventionen, intar en särställning i inkorporeringshänseende. Utskottet är, utifrån de synpunkter utskottet har att företräda, därför inte berett att för närvarande förorda en inkorporering av barnkonventionen. Däremot vill utskottet framhålla att det är av väsentlig betydelse att det fortlöpande sker kontroll av att svensk lagstiftning och praxis stämmer överens med konventionens bestämmelser. Ett översynsarbete pågår för närvarande på utlänningslagstiftningens område. Enligt utskottets mening finns dock anledning för socialutskottet att föreslå en bred översyn av om svensk lagstiftning och praxis stämmer överens med konventionens bestämmelser. En sådan översyn bör även avse den nu föreliggande svenska översättningen av konventionstexten.

I yttrandet fanns en avvikande mening från V och MP.

Våren 1999 yttrade sig konstitutionsutskottet till socialutskottet över propositionen Strategi för att förverkliga FN:s konvention om barnets rättigheter samt motioner i de delar som hade samband med utskottets beredningsområde (1998/99:KU2y). Utskottet begränsade sitt yttrande till frågan om inkorporering av konventionen. Konstitutionsutskottet stod fast vid sin tidigare bedömning att barnkonventionen borde införlivas i svensk rätt genom transformering samt anförde följande.

Barnkonventionen kan inte som Europakonventionen för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna anses inte en sådan särställning att den bör införlivas i svensk rätt genom inkorporering. En inkorporering av barnkonventionen skulle innebära att tolkningsansvaret skulle läggas på svenska domstolar och myndigheter. Som Barnkommittén anfört innehåller barnkonventionen många relativt vaga formuleringar och ett icke obetydligt inslag av målsättningsartiklar som siktar till ett gradvis genomförande och är svåra att direkt tolka av domstolar eller myndigheter. Konstitutionsutskottet anser att tolkningen av barnkonventionen bör göras av riksdagen för att rättigheterna i konventionen skall slå igenom på ett sätt som ger barnen det bästa skyddet.

Våren 2003 behandlade konstitutionsutskottet (bet. 2002/03:KU24) en motion om inkorporering i svensk rätt av bl.a. FN-konventionen om barnets rättigheter. Utskottet uttalade inledningsvis att det ville framhålla att det självfallet måste vara Sveriges skyldighet att uppfylla internationella åtaganden. Utskottet hade tidigare intagit den ståndpunkten att konventioner om mänskliga rättigheter i allmänhet inte kan anses lämpade för direkt tillämpning av svenska domstolar och myndigheter. I samband med beredningen av förslaget om inkorporering av Europakonventionen angående skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna framhölls att denna emellertid intog en sådan särställning bland konventionerna om mänskliga rättigheter att den i inkorporeringshänseende borde behandlas på

annat sätt än övriga konventioner. Enligt utskottet fanns det ingen anledning att frångå ståndpunkten att konventioner om mänskliga rättigheter i allmänhet inte kan anses lämpade för direkt tillämpning av svenska domstolar och myndigheter. Vad gällde de FN-konventioner som angavs i motionerna fanns det inte något skäl att anse att dessa, såsom Europakonventionen, skulle inta en särställning i inkorporeringshänseende. Utskottet var därför inte berett att förorda en inkorporering av de angivna konventionerna. Däremot ville utskottet framhålla att det är väsentligt att fortlöpande kontrollera att svensk lagstiftning och praxis stämmer överens med bestämmelserna i de ingångna konventionerna.

Därefter har konstitutionsutskottet vid två tillfällen vidhållit sin inställning (bet. 2005/06:KU17 och bet. 2007/08:KU11) samt vid två tillfällen avslagit motioner med hänvisning till pågående utredningsarbete o.d. (bet. 2011/12:KU14 och bet. 2013/14:KU14).

Det kan tilläggas att konstitutionsutskottet under innevarande riksmöte har uttalat sig angående kunskaphöjande åtgärder i betänkandet Offentlig förvaltning (bet. 2017/18:KU37) och om en nationell institution för mänskliga rättigheter (bet. 2017/18:KU6). När det gäller den senare frågan uttalade konstitutionsutskottet bl.a. följande.

En utgångspunkt för att värna mänskliga rättigheter i Sverige är enligt utskottets uppfattning att detta ska ske inom ramen för den svenska konstitutionella ordningen. Som regeringen framhåller tillämpar Sverige den dualistiska principen i förhållande till internationella överenskommelser som ingåtts av företrädare för den svenska staten. Den innebär att konventionsåtaganden inte per automatik blir gällande svensk rätt. En internationell överenskommelse genomförs genom att regering och riksdag ser över och säkerställer att svensk lagstiftning och andra författningar överensstämmer med åtagandena. Det säkerställs att åtagandena införlivas i svensk rätt och att deras normer anpassas så att de kan fungera i den svenska rättsordningen. I den rapport utskottet beställt framhålls att detta är till både för att säkerställa den nationella suveräniteten och för intresset av att genomförandet sker så att det som överenskommit inte stannar på papperet.

Internationella rättsakter kan ha olika rättsverkan och påverka rättsutvecklingen i Sverige på olika sätt. Utgångspunkten är att det är de svenska lagarna – som kan innehålla normer från internationella konventioner och överenskommelser – som ska tillämpas och tolkas. Om internationella konventioner eller politiska överenskommelser tillämpas direkt kringgås de nationella demokratiska processerna. Detta kan på sikt både försvaga riksdagens ställning på de aktuella områdena och leda till att såväl nationella som internationella normers långsiktiga legitimitet äventyras.

Utskottets ställningstagande

I Sverige har enligt praxis två metoder tillämpats för införlivande av internationella konventioner: transformering och inkorporering. Utskottet har tidigare uttalat att båda metoderna kan anses godtagbara från konstitutionell synpunkt (se bl.a. bet. KU 1984/85:5, KU 1984/85:4y och 1995/96:KU2y).

Det finns således från konstitutionell synpunkt inte något hinder mot inkorporering av barnkonventionen.

Av svensk grundlag följer att det allmänna ska verka för att barns rätt tas till vara (1 kap. 2 § femte stycket regeringsformen). När det allmännas ansvar för att barns rätt tas till vara lades till i regeringsformen vid 2010 års ändringar (prop. 2009/10:80) ansågs en sådan markering ligga väl i linje med Sveriges förpliktelser enligt barnkonventionen. Det finns således ett åliggande för det allmänna i dessa frågor.

I de översyner av lagstiftningens överensstämmelse med barnkonventionen som gjordes i samband med ratificeringen 1990 (prop. 1989/90:107), av den parlamentariska kommittén (Barnkommittén) 1996 (SOU 1996:115 och 1996:116) och genom den kartläggning som gjordes 2011 (Ds 2011:37) har konstaterats att svensk lagstiftning inte strider mot barnkonventionen och att den överlag ligger väl i linje med barnkonventionens bestämmelser och i många fall går längre än konventionen. Både Barnrättighetsutredningens kartläggningar och rapporter från tillsynsmyndigheter och Barnombudsmannen har dock visat att barnets rättigheter inte alltid respekteras, särskilt inte i fråga om barn i utsatta situationer. Utredningens kartläggningar visar på en rad brister när det gäller genomslaget för barnets rättigheter och för ett barnrättsbaserat synsätt. Tydligast är bristerna i fråga om principen om barnets bästa och principen om barnets rätt att få uttrycka sina åsikter.

Trots det nämnda utredningsarbetet, strategiska åtgärder, fortlöpande transformering och principen om fördragskonform tolkning av svensk rätt har barnkonventionen inte fått tillräckligt genomslag i rättstillämpningen.

Mot den bakgrunden anser konstitutionsutskottet att en inkorporering av FN:s konvention om barnets rätt kan bidra till att säkerställa att konventionen ges fullt genomslag i beslutsprocesser som rör barn. Därigenom ges barnkonventionen ställning som svensk lag, vilket innebär ett förtydligande av att domstolar och andra rättstillämpare ska beakta de rättigheter som följer av barnkonventionen vid avvägningar och bedömningar som görs i beslutsprocesser i mål och ärenden som rör barn. En inkorporering kan vidare bidra till att synliggöra barnets rättigheter och att skapa en grund för ett barnrättsbaserat synsätt i offentlig verksamhet. Det innebär också ett förtydligande av att lagstiftaren ska beakta och synliggöra barnkonventionen genom att i förarbeten till andra, kommande lagstiftningsärenden, göra en tydlig koppling till rättigheterna i konventionen.

Utskottet vill framhålla att även med barnkonventionen inkorporerad i svensk rätt är det viktigt att kontinuerligt se över regler i lagar och andra författningar där barnets rättigheter kan vara relevanta. Detta bör göras för att se till att den inhemska rätten överensstämmer med barnkonventionen också efter att konventionen inkorporerats. Det innebär också tydliggöranden, vilket behövs eftersom konventionen innehåller artiklar som är allmänt hållna och utformade så att de inte passar för en direkt tillämpning i enskilda fall. Detta understryker vikten av transformering. Genom att nationell rätt anpassas efter barnkonventionen uppfylls önskemålet att barnets rättigheter ska tillgodoses.

Utöver transformering bör även andra åtgärder vidtas som vägledning, utbildning och samordning mellan olika aktörer på olika nivåer i samhället.

När det gäller den vägledning som regeringen aviserar i propositionen vill utskottet, liksom Lagrådet och regeringen, betona att det inte får bli så att vägledningen i praktiken kommer att uppfattas som lagförarbeten i efterhand. Eftersom det är av största vikt att domstolars och myndigheters rättskipning är och förblir oberoende bör vägledningen utformas på ett sådant sätt att den inte kan uppfattas som en instruktion.

Med hänvisning till det anförda ser inte utskottet skäl till någon åtgärd med anledning av motionerna.

Stockholm den 17 maj 2018

På konstitutionsutskottets vägnar

Björn von Sydow

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Björn von Sydow (S), Hans Ekström (S), Annicka Engblom (M), Veronica Lindholm (S), Jonas Millard (SD), Marta Obminska (M), Jonas Gunnarsson (S), Per-Ingvar Johnsson (C), Dag Klackenberg (M), Fredrik Eriksson (SD), Tina Acketoft (L), Mia Sydow Mölleby (V), Tuve Skånberg (KD), Laila Naraghi (S), Lisbeth Sundén Andersson (M), Ida Karkiainen (S) och Niclas Malmberg (MP).

Avvikande meningar

1. Barnkonventionen (M, C)

Annicka Engblom (M), Marta Obminska (M), Per-Ingvar Johnsson (C), Dag Klackenberglund (M) och Lisbeth Sundén Andersson (M) anför:

Barns rättigheter ska utvecklas och stärkas. Alla barn ska ges bästa förutsättningar att forma sitt eget liv efter sina förutsättningar och förhoppningar.

Vi delar majoritetens uppfattning att FN:s konvention om barnets rättigheter inte har fått tillräckligt genomslag i beslutsprocesser som rör barn. Vi instämmer också i majoritetens uppfattning att fortsatt transformering av konventionen kommer att vara viktigt. Vi välkomnar därför att regeringen har tillsatt en utredning för att göra en förnyad analys av hur väl svensk lagstiftning lever upp till barnkonventionens krav och vilka förändringar av lagstiftningen som kan behövas.

Vi anser dock inte att inkorporering av konventionen är rätt sätt att uppnå fullgott genomslag i beslutsprocesser som rör barn, utan tvärtom befarar vi att en inkorporering av konventionen innebär en risk för att barns rättigheter försvagas.

Som Lagrådet har konstaterat är de flesta av konventionens artiklar allmänt hållna och utformade så att de inte passar för en direkt tillämpning i enskilda fall. Några andra av de farhågor som uttryckts i beredningen av propositionen handlar om att en inkorporering innebär att tolkningsansvaret alltför mycket läggs över på domstolarna och att en alltför snäv juridisk tolkning av konventionen skulle kunna bidra till att försvaga snarare än stärka barnets rätt samt att behovet av klarhet och transparens gör sig särskilt gällande vad gäller grundläggande mänskliga rättigheter. Det senare betonas ytterligare eftersom barn inte har samma förmåga som vuxna att själva ta till vara sin rätt. Vi menar att en sådan maktöverföring från riksdagen till domstolarna som en inkorporering av konventionen innebär är negativ för demokratin och, vilket framgår av domstolarnas remissvar, oönskad av domstolarna.

Vi föreslår en förstärkning av barns rätt i grundlagen – regeringsformen. 1 kap. 2 § regeringsformen definierar ett antal grundläggande målsättningar och inriktningar för den verksamhet som bedrivs av staten, kommunerna och andra aktörer som brukar sammanfattas med begreppet ”det allmänna”. En av dessa utgångspunkter är att det allmänna ska verka för att barns rätt tas till vara.

Vi föreslår att dagens formulering samt artiklarna 2, 3, 6 och 12 i barnkonventionen används som utgångspunkter för att skapa en ny grundlagsbestämmelse i regeringsformen om skyddet för barns rättigheter. Artiklarna 2, 3 och 6 kan beskrivas som portalbestämmelser i konventionen. Där finns

grundläggande utgångspunkter om barnets rätt till sitt liv och om icke-diskriminering samt om betonandet av barnets bästa, vilka genomsyrar övriga delar av konventionen. Artikel 12 tar upp barnets rätt att höras i ärenden som rör barnet. Med tanke på att en ofta förekommande kritik rör just att barn inte får komma till tals i den utsträckning som lagstiftningen redan i dag föreskriver, menar vi att artikel 12 är så viktig att dess innehåll bör grundlagsfästas.

Att införa en bestämmelse av detta slag i regeringsformen skulle vara en tydlig, konkret och lättöverskådlig åtgärd som kraftigt skulle förstärka barnperspektivet i grundlagen, men som inte skulle innebära en påtaglig överföring av politisk makt från riksdagen till domstolarna.

Slutligen vill vi instämma i utskottets uttalande när det gäller den vägledning som regeringen aviserar i propositionen, och betona att det inte får bli så att vägledningen i praktiken kommer att uppfattas som lagförarbeten i efterhand. Eftersom det är av största vikt att domstolars och myndigheters rättsskipning är och förblir oberoende bör vägledningen utformas på ett sådant sätt att den inte kan uppfattas som en instruktion.

2. Barnkonventionen (SD)

Jonas Millard (SD) och Fredrik Eriksson (SD) anför:

Den centrala utgångspunkten för oss är att barnens bästa alltid sätts i första rummet. Flera remissinstanser påtalar att inkorporering så som regeringens förslag är utformat skapar osäkerhet. Detta beror på att konventionen innehåller vaga formuleringar och saknar förarbeten, vilket gör den svår att tolka. Ett annat problem är att domstolarna blir tvungna att göra avgöranden som enligt svensk rättstradition normalt hamnar på lagstiftaren. Enligt Lagrådet är det bekymmersamt att ansvaret för att lösa eventuella normkonflikter läggs på domstolarna, och JO påpekar att ansvaret för rättsutvecklingen läggs över från lagstiftaren till tillämparna, som i sammanhanget får en ovanligt komplicerad och oklar rättslig grund att förhålla sig till. Enligt Lagrådets yttrande är det också en bakvänd ordning att först inkorporera konventionen och därefter låta en utredning kartlägga hur konventionen behandlas i svensk lagstiftning och rättstillämpning samt analysera konventionsbestämmelsernas innebörd utifrån svenska förhållanden. En sådan utredning borde göras först och läggas till grund för bedömningen av huruvida konventionen bör inkorporeras.

Kammarrätten i Stockholm för fram att om Sverige ska upprätthålla en reglerad invandring kan inte barnets intresse vara ensamt styrande i migrationsärenden. Redan i dag ska myndigheter och domstolar göra svåra avvägningar mellan olika intressen som ska beaktas inom ramen för migrationsärenden. Kammarrätten menar därför att om barnkonventionen ska inkorporeras i svensk rätt krävs ytterligare vägledning för hur detta påverkar barns intressen i migrationsärenden.

Vi anser att inkorporering enligt regeringens förslag skapar osäkerhet och oföretsägbarhet, och i förlängningen riskerar snarare än förstärker barns intressen. All lagstiftning, och i synnerhet sådan som syftar till att skydda svaga gruppers rättigheter, måste föregås av uttömmande konsekvensanalyser och så långt det är möjligt på förhand avgöra frågor om hur lagen ska tillämpas. Så har inte skett i det här fallet.

Vi sätter barns rättigheter i första rummet. Därför föreslår vi att regeringen återkommer med ett förslag på hur FN:s konvention om barnets rättigheter kan införlivas i svensk lag på ett ansvarstagande, långsiktigt och förutsägbart sätt. Detta innebär att konventionstexten bör anta formen av en målsättningsbestämmelse som sedan blir tillämplig genom det fortsatta transformeringsarbetet. Det betyder att frågan om normhierarki ska lösas av lagstiftaren och att denna ska ge tydliga riktlinjer om hur konventionstexten ska tillämpas av domstolar och myndigheter.

Vi anser vidare att konventionen får ett betydligt starkare genomslag när den transformeras, vilket är hur den svenska rättsordningen förhållit sig till konventionen historiskt.

FN:s konvention om barnets rättigheter är en viktig fråga som engagerar. Frågor om barnets rättigheter sträcker sig över samtliga politikområden, och det har inkommit kraftig kritik från Lagrådet gällande hur regeringen utformat förslaget om att inkorporera FN:s barnkonvention i svensk lag. Därför anser vi att detta är en fråga av sådan vikt att regeringen bör tillsätta en parlamentarisk kommitté för att utreda hur det fortsatta arbetet med att införliva barnkonventionen i svensk rätt kan genomföras på bästa sätt.

3. Barnkonventionen (L)

Tina Acketoft (L) anför:

Barnkonventionen är en grundbult i den svenska barnrättspolitikerna och innebär viktiga förpliktelser för Sverige och svenska myndigheter. Även om den redan i dag är folkrättsligt bindande skulle det vara en viktig markering av barnkonventionens tyngd att göra den till svensk lag. Jag är i princip enig med majoriteten om att konventionen bör bli svensk lag; dock bör artikel 20 undantas samt tillägg göras om vissa andra åtgärder.

I propositionen uttalas att en vägledning ska tas fram om hur barnkonventionen ska tolkas. Denna ännu inte existerande vägledning kan väntas få en särskild informell tyngd i det dagliga praktiska arbetet eftersom det inte finns några motivuttalanden om detta. Som Lagrådet konstaterar är det oklart hur vägledningen ska se ut eller hur den ska tas fram, och Lagrådet uttrycker farhågor om att den i praktiken kommer att uppfattas som lagförarbeten. Det vore principiellt tveksamt om det etableras en praxis där internationella fördrag införlivas direkt i svensk lagstiftning utan att riksdagen ges tillräcklig redovisning av innehållet i de vägledningar som ska hjälpa till vid tolkningen

av den nya lagstiftningen. Riksdagen behöver ges inblick i utformningen av denna vägledning samt få klarhet i hur denna vägledning tas fram.

Jag vill också instämma i utskottets uttalande när det gäller den vägledning som regeringen aviserar i propositionen, och betona att det inte får bli så att vägledningen i praktiken kommer att uppfattas som lagförarbeten i efterhand. Eftersom det är av största vikt att domstolars och myndigheters rättskipning är och förblir oberoende bör vägledningen utformas på ett sådant sätt att den inte kan uppfattas som en instruktion.

I den fortsatta beredningen bör även ytterligare uppmärksamhet ägnas åt det faktum att vissa artiklar är allmänt utformade eller innehåller inslag som är främmande för svensk rätt. I detta sammanhang bör särskilt nämnas utformningen av artikel 20 om barn som berövats sin familjemiljö. Artikel 20 gäller barn som tillfälligt eller varaktigt inte kan bo tillsammans med sina familjer. Dessa har rätt till särskilt skydd och stöd från statens sida. Formen för omvårdnaden beror delvis på det enskilda landets traditioner, men barnets rättigheter måste säkras enligt konventionen. Enligt artikel 20 ska konventionsstaterna i enlighet med sin nationella lagstiftning säkerställa omvårdnad för ett barn som tillfälligt eller varaktigt berövats sin familjemiljö. Som exempel på vad sådan omvårdnad skulle kunna innefatta nämns bl.a. familjehem, adoption och s.k. kafalah i islamisk rätt. Kafalah är en permanent form av familjehemsplacering som i allmänhet inte ger barnet rätt att ta familjens namn eller ärvva andra familjemedlemmar. Begreppet kafalah har utvecklats eftersom adoption är omöjlig enligt islamisk rätt, men det är helt oförenligt med svensk rätt som ger adopterade barn samma rättsliga ställning som biologiska barn.

I propositionen är det inte klarlagt vilka bestämmelser i konventionen som är direkt tillämpliga och som därmed blir möjliga för enskilda att i ett konkret ärende eller mål åberopa inför domstolar och myndigheter. I stället överlåts det till rättstillämpningen. Eftersom även frågan om normkonflikt överlåts till rättstillämpningen kan det inte uteslutas att artikel 20 åberopas av enskilda till stöd för att myndigheter ska ta hänsyn till islamisk familjerätt. Redan den okommenterade hänvisningen till kafalah i svensk lagstiftning skulle bli en mycket olycklig signal. Med hänvisning till detta ska understrykas att islamsk rätt inte tillämpas i Sverige, och inte heller efter inkorporering av barnkonventionen i svensk lag ska så vara fallet. Eftersom frågan över huvud taget inte kommenteras i propositionen bör artikel 20 inte inkorporeras. Beredningen måste därför fortsätta i denna del. I och med att lagen är tänkt att bli verklighet först den 1 januari 2020 kan arbetet fortsätta utan att detta behöver försena ett ikraftträdande.

Särskilda yttranden

1. Barnkonventionen (V)

Mia Sydow Mölleby (V) anför:

Jag välkomnar regeringens förslag att FN:s barnkonvention ska inkorporeras som svensk lag. Detta visar tydligt att barn har rättigheter som myndigheter är skyldiga att ta på allvar.

Sverige bör också ratificera tilläggsprotokollet till barnkonventionen om inrättandet av en internationell klagomekanism.

Tilläggsprotokollet som innehåller individuell klagorätt är sedan februari 2012 öppet för staterna att underteckna. Barnombudsmannen (BO) har uppmärksammat att barn i utsatta situationer nekas att komma till tals för att få sin sak prövad och få upprättelse. En slutsats som BO drar är därför att Sverige bör underteckna det nya tilläggsprotokollet. Jag instämmer i det. Våra grannländer Danmark och Finland har redan tagit steget, och Sverige borde följa efter.

2. Barnkonventionen (KD)

Tuve Skånberg (KD) anför:

Jag välkomnar regeringens förslag att göra FN-konventionen om barnets rättigheter till en del av svensk lagstiftning. Det är ett viktigt steg för att fullfölja det som mitt parti har arbetat för under väldigt lång tid.

Eftersom inkorporering av konventionstext väcker vissa frågor kring vilken innebörd den kommer att få jämfört med när enbart transformering har tillämpats är vissa klargöranden nödvändiga.

Inför inkorporering av barnkonventionen behövs ytterligare kunskaps- och insatser vid sidan av det arbete som redan pågår. Regeringen redovisar i propositionen de åtgärder som pågår för att öka kunskapen om barnkonventionen bland barn och unga i kommuner, landsting och statliga myndigheter genom ett kunskapslyft. I propositionen presenterar regeringen också att en vägledning som kan utgöra ett stöd för hur man metodmässigt kan gå tillväga vid tolkning och tillämpning av barnkonventionen kommer att tas fram. Dessa åtgärder är viktiga och välkomna.